

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὧ¹ Θεόφιλε,² ὧν ἤρξατο **1**
 ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος³ τοῖς **2**
 ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὗς ἐξελέξατο,⁴ ἀνελήφθη⁵ οἷς καὶ **3**
 παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις,⁶
 δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα⁷ ὀπτανόμενος⁸ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
 βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος⁹ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ **4**
 Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹⁰ ἀλλὰ περιμένειν¹¹ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ
 πατρός, Ἦν ἠκούσατέ μου: ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ **5**
 βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ **6**
 τούτῳ ἀποκαθιστάνεις¹² τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ πρὸς **7**
 αὐτούς, Οὐχ ὑμῶν ἐστιν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὗς ὁ πατὴρ ἔθετο
 ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν, ἐπελθόντος¹³ τοῦ ἁγίου **8**
 πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς: καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν
 πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ,¹⁴ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα **9**
 εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,¹⁵ καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν¹⁶ αὐτὸν ἀπὸ

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ⁷ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁸ ὀπτάνομαι, appear, am seen. ⁹ συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹⁰ χωρίζω, separate, depart. ¹¹ περιμένω, wait for. ¹² ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁴ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ¹⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁶ ὑπολαμβάνω, take up, receive.

τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες¹ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν, 10
 πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν
 ἐσθήτι² λευκῇ, οἱ καὶ εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,³ τί ἐστήκατε 11
 ἐμβλέποντες⁴ εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς⁵ ἀφ'
 ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον⁶ ἐθεάσασθε⁷ αὐτὸν
 πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἑλαιῶνος,⁸ 12
 ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, 13
 ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν⁹ οὗ¹⁰ ἦσαν καταμένοντες,¹¹ ὃ τε Πέτρος καὶ
 Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,¹² Φίλιππος καὶ Θωμᾶς,¹³
 Βαρθολομαῖος¹⁴ καὶ Ματθαῖος,¹⁵ Ἰάκωβος Ἀλφαίου¹⁶ καὶ Σίμων ὁ
 Ζηλωτής,¹⁷ καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν 14
 προσκαρτεροῦντες¹⁸ ὁμοθυμαδόν¹⁹ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει,²⁰ σὺν
 γυναιξὶν καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν 15
 – ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν²¹ εἴκοσι²² – Ἄνδρες 16
 ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν²³ τὸ πνεῦμα

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² ἐσθῆς, ἦτος, ἦ, clothing. ³ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁴ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ τρόπος, οὐ, ὁ, manner, way. ⁷ θεάομαι, look at, behold. ⁸ ἐλαιῶν, ὄνος, ὁ, olive grove, olive orchard. ⁹ ὑπερῶν, οὐ, τό, upper story, room upstairs. ¹⁰ οὗ, where, when. ¹¹ καταμένω, stay, live. ¹² Ἀνδρέας, οὐ, ὁ, Andrew. ¹³ Θωμᾶς, ἄ, ὁ, Thomas. ¹⁴ Βαρθολομαῖος, οὐ, ὁ, Bartholomew. ¹⁵ Ματθαῖος, οὐ, ὁ, Matthew. ¹⁶ Ἀλφαῖος, οὐ, ὁ, Alphaeus. ¹⁷ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁸ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁰ δεήσις, εὐχῆ, entreaty, prayer. ²¹ ἑκατόν, hundred, 100. ²² εἴκοσι, twenty, 20. ²³ προλέγω, say beforehand, forewarn.

τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα, τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ¹ τοῖς
 συλλαβοῦσιν² τὸν Ἰησοῦν. Ὅτι κατηριθμημένος³ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ 17
 ἔλαχεν⁴ τὸν κλῆρον⁵ τῆς διακονίας ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν ἐκτίησατο⁶ 18
 χωρίον⁷ ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς⁸ γενόμενος ἐλάκησεν⁹ μέσος,
 καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα¹⁰ αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν¹¹ ἐγένετο πᾶσιν 19
 τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον⁷ ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ
 διαλέκτῳ¹² αὐτῶν Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἐστίν, χωρίον⁷ αἵματος – 20
 Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ¹³ Ψαλμῶν,¹⁴ Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις¹⁵ αὐτοῦ
 ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ· καί, Τὴν ἐπισκοπὴν¹⁶ αὐτοῦ
 λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν 21
 ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ 22
 βαπτίσματος¹⁷ Ἰωάννου, ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη¹⁸ ἀφ' ἡμῶν,
 μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. Καὶ 23
 ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,¹⁹ ὃς ἐπεκλήθη
 Ἰούστος,²⁰ καὶ Ματθίαν.²¹ Καὶ προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε 24
 καρδιογνώστα²² πάντων, ἀνάδειξον²³ ὃν ἐξελέξω,²⁴ ἐκ τούτων τῶν δύο
 ἕνα λαβεῖν τὸν κλῆρον⁵ τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς,²⁵ ἐξ ἧς 25
 παρέβη²⁶ Ἰούδας, πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν 26

¹ ὁδηγός, οὐ, ὁ, leader, guide. ² συλλαμβάνω, take, conceive. ³ καταριθμέω, count, number among. ⁴ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁵ κλῆρος, οὐ, ὁ, lot, portion. ⁶ κτάσμαι, acquire, win. ⁷ χωρίον, οὐ, τό, place, field. ⁸ πρηνής, forward, prostrate. ⁹ λίσσω, burst asunder with a loud noise. ¹⁰ σπλάγχνα, ὡν, τὰ, bowels, compassion. ¹¹ γνωστός, known, acquaintance. ¹² διάλεκτος, οὐ, ἡ, speech, language. ¹³ βίβλος, οὐ, ἡ, book, scroll. ¹⁴ ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ¹⁵ ἔπαυλις, εὖς, ἡ, homestead, residence. ¹⁶ ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ¹⁷ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁸ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁹ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ²⁰ Ἰούστος, οὐ, ὁ, Justus. ²¹ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ²² καρδιογνώστης, οὐ, ὁ, knower of hearts. ²³ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ²⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²⁵ ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ²⁶ παραβαίνω, go aside, transgress.

κλήρους¹ αὐτῶν, καὶ ἔπεσεν ὁ κληρὸς¹ ἐπὶ Ματθίαν,² καὶ
συγκατεψηφίσθη³ μετὰ τῶν ἑνδεκα⁴ ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι⁵ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς,⁶ ἦσαν ἅπαντες **2**
ὁμοθυμαδὸν⁷ ἐπὶ τὸ αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω⁸ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος⁹ **2**
ὥσπερ φερομένης πνοῆς¹⁰ βιαίας,¹¹ καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ¹²
ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὠφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι¹³ γλῶσσαι ὥσεί **3**
πυρός, ἐκάθισεν τε ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες **4**
πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις, καθὼς τὸ
πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγεσθαι.¹⁴

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁵ ἀπὸ **5**
παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, **6**
συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη,¹⁶ ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ
διαλέκτῳ¹⁷ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο¹⁸ δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, **7**
λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες
Γαλιλαῖοι;¹⁹ Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ¹⁷ ἡμῶν **8**
ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι²⁰ καὶ Μῆδοι²¹ καὶ Ἑλαμίται,²² καὶ οἱ **9**
κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν,²³ Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν,²⁴

¹ κληρὸς, ου, ὁ, lot, portion. ² Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ³ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ⁴ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁵ συμπληρώω, fulfill, be swamped. ⁶ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁸ ἄφνω, suddenly. ⁹ ἦχος, ους, ὁ, noise, sound. ¹⁰ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ¹¹ βίαιος, violent, forcible. ¹² οὗ, where, when. ¹³ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁴ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁵ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹⁶ συγχέω, confuse, confound. ¹⁷ διαλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹⁸ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁹ Γαλιλαῖος, Galilean. ²⁰ Πάρθος, ἡ, Parthian. ²¹ Μῆδος, ου, ὁ, Mede. ²² Ἑλαμίτης, ου, ὁ, Elamites, Elamite. ²³ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ²⁴ Καππαδοκία, ας, ἡ, Cappadocia.

Πόντον¹ καὶ τὴν Ἀσίαν,² Φρυγίαν³ τε καὶ Παμφυλίαν,⁴ Αἴγυπτον καὶ 10
 τὰ μέρη τῆς Λιβύης⁵ τῆς κατὰ Κυρήνην,⁶ καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες⁷ Ῥωμαῖοι,
 Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,⁹ Κρήτες¹⁰ καὶ Ἄραβες,¹¹ ἀκούομεν 11
 λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις¹² γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα¹³ τοῦ θεοῦ. 12
 Ἐξίσταντο¹⁴ δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,¹⁵ ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί
 ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἕτεροι δὲ χλευάζοντες¹⁶ ἔλεγον ὅτι Γλεύκους¹⁷ 13
 μεμεστωμένοι¹⁸ εἰσίν.
 Σταθεὶς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,¹⁹ ἐπῆρεν²⁰ τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ 14
 ἀπεφθέγγετο²¹ αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες
 Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν²² ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε²³ τὰ
 ῥήματά μου. Οὐ γάρ, ὥς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,²⁴ οὗτοι μεθύουσιν:²⁵ 15
 ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας: ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ 16
 τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, 17
 ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα: καὶ προφητεύσουσιν
 οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι²⁶ ὑμῶν ὁράσεις²⁷
 ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια²⁸ ἐνυπνιασθήσονται:²⁹ καὶ γε 18
 ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας³¹ μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεῖναις

¹ πόντος, ου, ὁ, sea, Pontus. ² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ³ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁵ Λιβύη, ης, ἡ, Libya, Africa. ⁶ Κυρήνη, ης, ἡ, Cyrene. ⁷ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ⁸ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁹ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ¹⁰ Κρής, ητός, ὁ, Cretan. ¹¹ Ἀραβ, βοs, ὁ, Arab, Arabian. ¹² ἡμέτερος, our, our own. ¹³ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ¹⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹⁵ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁶ χλευάζω, mock, scoff. ¹⁷ γλεύκος, ουs, τό, sweet new wine, sweet wine. ¹⁸ μεστός, fill. ¹⁹ ἑνδεκα, eleven, 11. ²⁰ ἐπαίρω, lift up, raise. ²¹ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ²² γνωστός, known, acquaintance. ²³ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ²⁴ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ²⁵ μεθύω, be drunken, am drunk. ²⁶ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ²⁷ ὄρασις, εως, ἡ, vision, appearance. ²⁸ ἐνύπνιον, ου, τό, dream, vision. ²⁹ ἐνυπνιάζομαι, dream. ³⁰ γέ, indeed, at least. ³¹ δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman.

ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν. Καὶ δώσω τέρατα ¹⁹
 ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω,² καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,³ αἷμα καὶ πῦρ καὶ
 ἀτμίδα⁴ καπνοῦ·⁵ ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται⁶ εἰς σκότος, καὶ ἡ σελήνη⁷ ²⁰
 εἰς αἷμα, πρὶν⁸ ἢ ἔλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ·⁹ ²¹
 καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες ²²
 Ἰσραηλῖται,¹⁰ ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,¹¹
 ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεικνύμενον¹² εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ τέρασιν¹
 καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ
 αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ ὀρισμένῃ¹³ βουλῇ¹⁴ καὶ προγνώσει¹⁵ τοῦ θεοῦ ²³
 ἔκδοτον¹⁶ λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων¹⁷ προσπήξαντες¹⁸ ἀνείλετε·¹⁹ ὃν ²⁴
 ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας τὰς ὠδῖνας²⁰ τοῦ θανάτου, καθότι²¹ οὐκ ἦν
 δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, ²⁵
 Προωρώμην²² τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός· ὅτι ἐκ δεξιῶν μου
 ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ·²³ διὰ τοῦτο εὐφράνθη²⁴ ἡ καρδία μου, καὶ ²⁶
 ἠγαλλιάσατο²⁵ ἡ γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει²⁶
 ἐπ' ἐλπίδι· ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψει²⁷ τὴν ψυχὴν μου εἰς Ἅδου,²⁸ οὐδὲ ²⁷
 δώσεις τὸν ὁσιόν²⁹ σου ἰδεῖν διαφθοράν.³⁰ Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· ²⁸
 πληρώσεις με εὐφροσύνης³¹ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες ἀδελφοί, ²⁹

¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ² ἄνω, up, above. ³ κάτω, down, below. ⁴ ἀτμίς, ἴδος, ἡ, vapor, breath. ⁵ καπνός, οὔ, ὁ, smoke. ⁶ μεταστρέφω, change, turn (about). ⁷ σελήνη, ἡς, ἡ, moon. ⁸ πρὶν, before, formerly. ⁹ ἐπιφανής, splendid, glorious. ¹⁰ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹² ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹³ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁴ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ¹⁶ ἔκδοτος, given up, delivered up. ¹⁷ ἀνομος, lawless, without law. ¹⁸ προσπήγνυμι, fasten to (a cross), fasten to. ¹⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ ὠδὴν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ²¹ καθότι, according as, because. ²² προοράω, see before, foresee. ²³ σαλεύω, shake, excite. ²⁴ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²⁵ ἠγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ²⁶ κατασκηνώω, cause to dwell, settle. ²⁷ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ²⁸ Ἅδης, ου, ὁ, Hades. ²⁹ ὁσιος, righteous, pious. ³⁰ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ³¹ εὐφροσύνη, ἡς, ἡ, gladness, joy.

ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου¹ Δαυὶδ, ὅτι
καὶ ἐτελεύτησεν² καὶ ἐτάφη,³ καὶ τὸ μνήμα⁴ αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι
τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὄρκω⁵ 30
ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος⁶ αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα
ἀναστήσειν τὸν χριστόν, καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προῖδὼν⁷ 31
ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ κατελείφθη⁸ ἡ ψυχὴ
αὐτοῦ εἰς Ἄδου,⁹ οὐδὲ ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.¹⁰ Τοῦτον τὸν 32
Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. Τῇ δεξιᾷ 33
οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,¹¹ τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν
παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ 34
γὰρ Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν ὁ κύριος τῷ
κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου 35
ὑποπόδιον¹² τῶν ποδῶν σου. Ἀσφαλῶς¹³ οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος 36
Ἰσραήλ, ὅτι καὶ κύριον καὶ χριστόν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν
Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν¹⁴ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ 37
τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ 38
ἔφη πρὸς αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ

¹ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ² τελευτάω, die, end. ³ θάπτω, bury. ⁴ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ⁵ ὄρκος, ου, ὁ, oath. ⁶ ὀσφύς, ὅς, ἡ, waist, hip. ⁷ προοράω, see before, foresee. ⁸ καταλείπω, leave, leave behind. ⁹ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ¹⁰ διαφθορά, ᾤς, ἡ, decay, corruption. ¹¹ ὑψόω, lift up, exalt. ¹² ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹³ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹⁴ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed.

ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν¹ ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεὰν
 τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς τέκνοις 39
 ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,³ ὅσους ἂν προσκαλέσῃται κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο⁴ καὶ παρεκάλει 40
 λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς⁵ ταύτης. Οἱ μὲν οὖν 41
 ἀσμένως⁶ ἀποδεξάμενοι⁷ τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν· καὶ
 προσετέθησαν⁸ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ⁹ τρισχίλια.¹⁰ Ἦσαν δὲ 42
 προσκαρτεροῦντες¹¹ τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ,¹² καὶ
 τῇ κλάσει¹³ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς.

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα¹⁴ καὶ σημεῖα διὰ τῶν 43
 ἀποστόλων ἐγίνετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ 44
 εἶχον ἅπαντα κοινά,¹⁵ καὶ τὰ κτήματα¹⁶ καὶ τὰς ὑπάρξεις¹⁷ ἐπίπρασκον,¹⁸ 45
 καὶ διεμέριζον¹⁹ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι²⁰ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν. Καθ' ἡμέραν 46
 τε προσκαρτεροῦντες¹¹ ὁμοθυμαδὸν²¹ ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές²² τε κατ'
 οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον²³ τροφῆς²⁴ ἐν ἀγαλλιάσει²⁵ καὶ ἀφελότητι²⁶
 καρδίας, αἰνοῦντες²⁷ τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ 47
 δὲ κύριος προσετίθει⁸ τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

¹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ² δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ³ μακρός, long, far distant. ⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁵ σκολιός, crooked, unscrupulous. ⁶ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁷ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁸ προστίθῃμι, add, add to. ⁹ ὡσεὶ, like, about. ¹⁰ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ¹¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹² κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹³ κλάσις, εως, ἡ, breaking, fracturing. ¹⁴ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁵ κοινός, common, unclean. ¹⁶ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁷ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ¹⁸ πιπράσκω, sell. ¹⁹ διαμερίζω, divide, distribute. ²⁰ καθότι, according as, because. ²¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²² κλάω, break. ²³ μετελαμβάνω, partake of, share. ²⁴ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ²⁵ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ²⁶ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ²⁷ αἰνέω, praise.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν **3**

τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην.¹ Καί τις ἀνὴρ χωλὸς² ἐκ κοιλίας³ μητρὸς **2**

αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο· ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν

τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,⁴ τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην⁵ παρὰ τῶν

εἰσπορευομένων⁶ εἰς τὸ ἱερόν. Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας **3**

εἰσιέναι⁷ εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην.⁵ Ἀτενίσας⁸ δὲ Πέτρος εἰς **4**

αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπέιχεν⁹ αὐτοῖς, **5**

προσδοκῶν¹⁰ τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον¹¹ καὶ **6**

χρυσίον¹² οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν τῷ ὀνόματι

Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹³ ἔγειραι καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας¹⁴ **7**

αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν· παραχρῆμα¹⁵ δὲ ἐστερεώθησαν¹⁶ αὐτοῦ

αἱ βάσεις¹⁷ καὶ τὰ σφυρά.¹⁸ Καὶ ἐξαλλόμενος¹⁹ ἔστη καὶ περιεπάτει, καὶ **8**

εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος²⁰ καὶ αἰνῶν

τὸν θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα²¹ τὸν **9**

θεόν· ἐπεγίνωσκόν τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην⁵ **10**

καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ⁴ πύλῃ²² τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους²³

καὶ ἐκστάσεως²⁴ ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι²⁵ αὐτῷ.

¹ ἔνατος, ninth. ² χωλός, lame, deprived of a foot. ³ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁴ ὡραῖος, beautiful, fair. ⁵ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ⁶ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁷ εἴσιμι, enter, go in. ⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁹ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁰ προσδοκάω, wait for, look for. ¹¹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹² χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁴ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁵ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁶ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁷ βάσις, εως, ἡ, foot. ¹⁸ σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ¹⁹ ἐξάλλομαι, leap up. ²⁰ ἄλλομαι, leap, spring up. ²¹ αἰνέω, praise. ²² πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ²³ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ²⁴ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ²⁵ συμβεβαίνω, come together, come to pass.

Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ¹ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, 11
 συνέδραμεν² πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ³ τῇ καλουμένῃ
 Σολομώντος,⁴ ἔκθαμβοι.⁵ Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, 12
 Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,⁶ τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε,⁷ ὡς
 ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ⁸ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς 13
 Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν
 τὸν παῖδα⁹ αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ ἡρνήσασθε
 αὐτόν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ 14
 τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα¹⁰
 χαρισθῆναι¹¹ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν¹² τῆς ζωῆς ἀπεκτείνετε: ὃν ὁ θεὸς 15
 ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ 16
 ὀνόματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε ἐστερέωσεν¹³ τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ: καὶ ἡ πίστις ἢ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν¹⁴ ταύτην
 ἀπέναντι¹⁵ πάντων ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν¹⁶ 17
 ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν¹⁷ 18
 διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν τὸν χριστόν,
 ἐπλήρωσεν οὕτως.¹⁸ Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ 19
 ἐξαλειφθῆναι¹⁹ ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως

¹ χωλός, lame, deprived of a foot. ² συντρέχω, run together, go with. ³ στοά, αἶς, ἡ, portico, colonnade. ⁴ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ⁵ ἐκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ⁶ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁸ εὐσεβεία, ας, ἡ, godliness, piety. ⁹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁰ φονεύς, ἔως, ὁ, murderer. ¹¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹² ἀρχηγός, οὔ, ὁ, founder, leader. ¹³ στερεόω, make firm, strengthen. ¹⁴ ὁλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ¹⁵ ἀπέναντι, over against, before. ¹⁶ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ¹⁷ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹⁸ οὕτως, thus, so. ¹⁹ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ²⁰ ἀνάψυξις, εως, ἡ, recovery of breath, refreshing.

ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον¹ ὑμῖν 20
 χριστὸν Ἰησοῦν· ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων 21
 ἀποκαταστάσεως² πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων
 τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ' αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς 22
 πατέρας εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ
 τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν
 λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ 23
 προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται³ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ 24
 προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,⁴ ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ
 κατήγγειλαν⁵ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ 25
 τῆς διαθήκης ἧς διέθετο⁶ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς
 Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται⁷ πᾶσαι αἱ πατριαὶ
 τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός, ἀναστήσας τὸν παῖδα⁸ αὐτοῦ Ἰησοῦν, 26
 ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν¹⁰ ἕκαστον ἀπὸ
 τῶν πονηριῶν¹¹ ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν¹² αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ 4
 στρατηγός¹³ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι,¹⁴ διαπονούμενοι¹⁵ διὰ τὸ 2
 διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν⁵ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν

¹ προχειρίζομαι, determine, appoint. ² ἀποκατάστασις, εὐω, ἡ, restoration, restitution. ³ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ⁴ καθεξῆς, successively, in order. ⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁶ διατίθεμαι, appoint, make. ⁷ ἐνευλογέω, bless. ⁸ πατριά, ἄς, ἡ, lineage, family. ⁹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁰ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ¹¹ πονηρία, ἄς, ἡ, iniquity, wickedness. ¹² ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹³ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹⁴ Σαδδουκαῖος, οὗ, ὁ, Sadducee. ¹⁵ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed.

ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον¹ αὐτοῖς τὰς χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς 3
 τήρησιν² εἰς τὴν αὔριον·³ ἦν γὰρ ἑσπέρα⁴ ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν 4
 ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς⁵ τῶν ἀνδρῶν
 ὥσει⁶ χιλιάδες⁷ πέντε.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον³ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ 5
 πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἄνναν⁸ τὸν 6
 ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,⁹ καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,¹⁰ καὶ ὅσοι ἦσαν
 ἐκ γένους¹¹ ἀρχιερατικοῦ.¹² Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ 7
 ἐπυνθάνοντο,¹³ Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο
 ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, 8
 Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον 9
 ἀνακρινόμεθα¹⁴ ἐπὶ εὐεργεσίᾳ¹⁵ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος
 σέσωσται· γνωστὸν¹⁶ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν 10
 τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁷ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν
 ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν
 ὑγιής.¹⁸ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς¹⁹ ὑφ' ὑμῶν τῶν 11
 οἰκοδομούντων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.²⁰ Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν 12
 ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον τὸ δεδομένον ἐν

¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ² τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ³ αὔριον, tomorrow. ⁴ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ⁵ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ⁶ ὥσει, like, about. ⁷ χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ⁸ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ⁹ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ¹⁰ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ¹¹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹² ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ¹³ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁴ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁵ εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ¹⁶ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁷ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁸ ὑγιής, whole, healthy. ¹⁹ ἐξουθενέω, despise, ignore. ²⁰ γωνία, ας, ἡ, angle, corner.

ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ 13
καταλαβόμενοι¹ ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοι² εἰσιν καὶ ἰδιῶται,³
ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν δὲ 14
ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν θεραπευμένον, οὐδὲν
εἶχον ἀντειπεῖν.⁴ Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου⁵ ἀπελθεῖν, 15
συνέβαλλον⁶ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις 16
τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν⁷ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς
κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν,⁸ καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. Ἄλλ' 17
ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ⁹ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ¹⁰ ἀπειλησόμεθα¹¹
αὐτοῖς μηκέτι¹² λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. Καὶ 18
καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου¹³ μὴ φθέγγεσθαι¹⁴
μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης 19
ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἅ 20
εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι¹⁵ 21
ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς κολάσσονται¹⁶ αὐτούς, διὰ
τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ ἦν 22

¹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ² ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ³ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁴ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁶ συμβάλλω, discuss, consider. ⁷ γνωστός, known, acquaintance. ⁸ φανερός, manifest, apparent. ⁹ διανέμω, distribute, spread. ¹⁰ ἀπειλή, ῆς, ἡ, threat, threatening. ¹¹ ἀπειλέω, threaten, warn. ¹² μηκέτι, no longer. ¹³ καθόλου, entirely, completely. ¹⁴ φθέγγομαι, utter, speak. ¹⁵ προσαπειλέω, utter additional threats. ¹⁶ κολάζω, penalize, punish.

πλειόνων τεσσαράκοντα¹ ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο
τῆς ἰάσεως.²

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς 23
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν³ 24
ἤραν φωνὴν πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,⁴ σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ 25
διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός⁵ σου εἰπών, Ὅτι ἐφρύαξαν⁶ ἔθνη, καὶ λαοὶ
ἐμελέτησαν⁷ κενά·⁸ Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες 26
συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ·
συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά⁵ σου Ἰησοῦν, ὃν 27
ἔχρισας,⁹ Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος¹⁰ Πιλάτος, σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς
Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ ἡ βουλὴ¹¹ σου προώρισεν¹² 28
γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, κύριε, ἔπιδε¹³ ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς¹⁴ αὐτῶν, καὶ δὸς 29
τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν τῷ 30
τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν¹⁵ σε εἰς ἴασιν,² καὶ σημεῖα καὶ τέρατα¹⁶ γίνεσθαι
διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός⁵ σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων¹⁷ αὐτῶν 31
ἐσαλεύθη¹⁸ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες
πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.

¹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ² ἴασις, εως, ἡ, healing, cure. ³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁴ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ⁵ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁶ φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁷ μελετάω, take care, take pains with. ⁸ κενός, empty, vain. ⁹ χρίω, anoint. ¹⁰ Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ¹¹ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹² προορίζω, predetermine, foreordain. ¹³ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹⁴ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹⁵ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁶ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁷ δέομαι, ask, request. ¹⁸ σαλεύω, shake, excite.

Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ 32

εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα

κοινά.¹ Καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον² οἱ ἀπόστολοι τῆς 33

ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. 34

Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής³ τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες⁴ χωρίων⁵ ἢ

οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες⁶ ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων,⁷ 35

καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδото⁸ δὲ ἐκάστῳ

καθότι⁹ ἂν τις χρεῖαν εἶχεν.

Ἰωσῆς¹⁰ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστόλων – ὅ ἐστιν, 36

μεθερμηνεούμενον,¹¹ υἱὸς παρακλήσεως – Λευΐτης,¹² Κύπριος¹³ τῷ

γένει,¹⁴ ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας⁶ ἤνεγκεν τὸ χρῆμα,¹⁵ καὶ 37

ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνθρωπος δέ τις Ἀνανίας¹⁶ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ¹⁷ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, 5

ἐπώλησεν⁶ κτῆμα,¹⁸ καὶ ἐνοσφίσατο¹⁹ ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίας²⁰ καὶ 2

τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν

ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀνανία,¹⁶ διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ 3

Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαι²¹ σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ

¹ κοινός, common, unclean. ² μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ³ ἐνδεής, poor, needy. ⁴ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ⁵ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁶ πωλέω, sell. ⁷ πιπράσκω, sell. ⁸ διαδίδωμι, distribute, give. ⁹ καθότι, according as, because. ¹⁰ Ἰωσῆς, ἦτος, ὁ, Joses. ¹¹ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ¹² Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ¹³ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹⁴ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁵ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁶ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁷ Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ¹⁸ κτῆμα, ος, τό, possession, piece of property. ¹⁹ νοσφίζω, rob, set apart. ²⁰ σύννοια, know, be conscious of. ²¹ ψεύδομαι, lie.

νοσφίσασθαι¹ σε ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου;² Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν, καὶ 4
 πραθὲν³ ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ
 πρᾶγμα⁴ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω⁵ ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ 5
 Ἀνανίας⁶ τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν;⁷ καὶ ἐγένετο φόβος
 μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι⁸ 6
 συνέστειλαν⁹ αὐτόν, καὶ ἐξενέγκαντες¹⁰ ἔθαψαν.¹¹

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διαστήμα,¹² καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ 7
 γεγονός εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου¹³ 8
 τὸ χωρίον² ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί, τοσούτου.¹³ Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν 9
 πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη¹⁴ ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου;
 Ἰδοὺ, οἱ πόδες τῶν θαψάντων¹¹ τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ
 ἐξοίσουσίν¹⁰ σε. Ἐπεσεν δὲ παραχρῆμα¹⁵ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ 10
 ἐξέψυξεν;⁷ εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι¹⁶ εὔρον αὐτὴν νεκράν, καὶ
 ἐξενέγκαντες¹⁰ ἔθαψαν¹¹ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος 11
 μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

¹ νοσφίζω, rob, set apart. ² χωρίον, ου, τό, place, field. ³ πιπράσκω, sell. ⁴ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ⁵ ψεύδομαι, lie. ⁶ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁷ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁸ νέος, new, young. ⁹ συστέλλω, limit, shorten. ¹⁰ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹¹ θάπτω, bury. ¹² διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ¹³ τοσούτος, so great, so much. ¹⁴ συμφωνέω, agree with, agree together. ¹⁵ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁶ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα¹ ἐν τῷ λαῷ 12
πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν² ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ³ Σολομώντος.⁴ Τῶν 13
δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα⁵ κολλᾶσθαι⁶ αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν⁷ αὐτοὺς
ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετίθεντο⁸ πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν 14
τε καὶ γυναικῶν· ὥστε κατὰ τὰς πλατείας⁹ ἐκφέρειν¹⁰ τοὺς ἀσθενεῖς, 15
καὶ τιθέναι ἐπὶ κλινῶν¹¹ καὶ κραββάτων,¹² ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν¹³
ἡ σκιὰ¹⁴ ἐπισκιάσῃ¹⁵ τινὶ αὐτῶν. Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ 16
πόλεων εἰς Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους¹⁷ ὑπὸ
πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ οὖσα αἵρεσις¹⁸ τῶν 17
Σαδδουκαίων¹⁹ – ἐπλήσθησαν ζήλου,²⁰ καὶ ἐπέβαλον²¹ τὰς χεῖρας αὐτῶν 18
ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει²² δημοσίᾳ.²³ 19
Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς,
ἐξαγαγὼν²⁴ τε αὐτοὺς εἶπεν, Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ 20
ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ 21
εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον²⁵ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος
δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνεκάλεσαν²⁶ τὸ συνέδριον²⁷ καὶ πᾶσαν

¹ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ στοᾷ, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ⁴ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ⁵ τολμάω, dare, endure. ⁶ κολλᾶω, glue, cleave. ⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁸ προστίθημι, add, add to. ⁹ πλατεῖα, ας, ἡ, street. ¹⁰ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹¹ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ¹² κράβατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ¹³ κἂν, and if, even if. ¹⁴ σκιά, ᾱς, ἡ, shadow, thick darkness. ¹⁵ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ¹⁶ πέριξ, all around, in the vicinity. ¹⁷ ὀχλέω, trouble, torment. ¹⁸ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁹ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ²⁰ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ²² τηρήσις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ²³ δημόσιος, public, publicly. ²⁴ ἐξάγω, lead out. ²⁵ ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ²⁶ συγκαλέω, call together. ²⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin.

τὴν γερουσίαν¹ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον,²
 ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται³ παραγενόμενοι οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν 22
 τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες⁴ δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23
 δεσμωτήριον² εὔρομεν κεκλεισμένον⁵ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ,⁶ καὶ τοὺς
 φύλακας⁷ ἐστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν· ἀνοίξαντες δέ, ἔσω⁸ οὐδένα εὔρομεν.
 Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὁ τε ἱερεὺς καὶ ὁ στρατηγός⁹ τοῦ 24
 ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν¹⁰ περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. 25
 Παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι Ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οὗς ἔθεσθε
 ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε 26
 ἀπελθὼν ὁ στρατηγός⁹ σὺν τοῖς ὑπηρέταις³ ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ
 βίας,¹¹ ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.¹² Ἀγαγόντες δὲ 27
 αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.¹³ Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς,
 λέγων, Οὐ παραγγελία¹⁴ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ 28
 ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς διδαχῆς
 ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν¹⁵ ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου
 τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον, Πειθαρχεῖν¹⁶ δεῖ 29
 θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἡγειρεν Ἰησοῦν, 30
 ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε,¹⁷ κρεμάσαντες¹⁸ ἐπὶ ξύλου.¹⁹ Τοῦτον ὁ θεὸς 31

¹ γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ² δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ³ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁴ ἀναστρέφω, return, live. ⁵ κλείω, shut, shut up. ⁶ ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ⁷ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ⁸ ἔσω, within, inside. ⁹ στρατηγός, ου, ὁ, commander, general. ¹⁰ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹¹ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹² λιθάζω, throw stones, stone. ¹³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁴ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ¹⁵ ἐπάγω, bring upon. ¹⁶ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ¹⁷ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ¹⁸ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹⁹ ξύλον, ου, τό, wood, tree.

ἀρχηγόν¹ καὶ σωτῆρα² ὑψωσεν³ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, δοῦναι μετάνοιαν⁴ τῷ
 Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν⁵ ἁμαρτιῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν 32
 ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς
 πειθαρχοῦσιν⁶ αὐτῷ.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,⁷ καὶ ἐβουλεύοντο⁸ ἀνελεῖν⁹ αὐτούς. Ἀναστὰς 33
 δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ¹⁰ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,¹¹
 νομοδιδάσκαλος,¹² τίμιος¹³ παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ¹⁴ τι
 τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁵ 35
 προσέχετε¹⁶ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν. 36
 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοδᾶς,¹⁷ λέγων εἶναί τινα
 ἑαυτόν, ὃ προσεκλήθη ἀριθμὸς¹⁸ ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων·¹⁹ ὃς
 ἀνηρέθη,⁹ καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν²⁰ καὶ ἐγένοντο
 εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος²¹ ἐν ταῖς ἡμέραις 37
 τῆς ἀπογραφῆς,²² καὶ ἀπέστησεν²³ λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ: καὶ κεῖνος²⁴
 ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ δισκορπίσθησαν.²⁵ Καὶ τὰ 38
 νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε²³ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε²⁶
 αὐτούς: ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ²⁷ ἢ τὸ ἔργον τοῦτο,

¹ ἀρχηγός, οὐ, ὁ, founder, leader. ² σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ³ ὑψώω, lift up, exalt. ⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁵ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁶ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ⁷ διαπρίω, cut to the quick. ⁸ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹¹ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹² νομοδιδάσκαλος, ου, ὁ, teacher of the law. ¹³ τίμιος, precious, honorable. ¹⁴ βραχύς, short, little. ¹⁵ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁶ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁷ Θεοδᾶς, ᾱ, ὁ, Theudas. ¹⁸ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ¹⁹ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ²⁰ διαλύω, break up, disperse. ²¹ Γαλιλαῖος, Galilean. ²² ἀπογραφή, ἡς, ἡ, census, registration. ²³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁴ κακεῖνος, and he, and she. ²⁵ διασκορπίζω, scatter, separate. ²⁶ ἐάω, permit, allow. ²⁷ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose.

καταλυθήσεται·¹ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι¹ αὐτό, 39
 μήποτε καὶ θεομάχοι² εὐρεθῇτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ 40
 προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες³ παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν
 ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν οὖν 41
 ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου,⁴ ὅτι ὑπὲρ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ κατηξιώθησαν⁵ ἀτιμασθῆναι.⁶ Πᾶσάν τε ἡμέραν, 42
 ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο⁷ διδάσκοντες καὶ
 εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων⁸ τῶν μαθητῶν, ἐγένετο 6
 γογγυσμὸς⁹ τῶν Ἑλληνιστῶν¹⁰ πρὸς τοὺς Ἑβραίους,¹¹ ὅτι
 παρεθεωροῦντο¹² ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ¹³ αἱ χῆραι αὐτῶν. 2
 Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ
 ἀρεστόν¹⁴ ἐστὶν ἡμᾶς, καταλείψαντας¹⁵ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, διακονεῖν
 τραπέζαις.¹⁶ Ἐπισκέψασθε¹⁷ οὖν, ἄδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν 3
 μαρτυρουμένους ἑπτά, πλήρεις¹⁸ πνεύματος ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς
 καταστήσωμεν¹⁹ ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ 4
 διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν.²⁰ Καὶ ἤρεσεν²¹ ὁ λόγος ἐνώπιον 5
 παντὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο²² Στέφανον, ἄνδρα πλήρης¹⁸

¹ καταλύω, destroy, lodge. ² θεομάχος, fighting against God. ³ δέρω, beat, flay. ⁴ συνέδριον, συ, τό, council, Sanhedrin. ⁵ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ⁶ ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ⁷ παύω, cause to cease. ⁸ πληθύνω, multiply, increase. ⁹ γογγυσμός, συ, ό, grumbling, murmuring. ¹⁰ Ἑλληνιστής, συ, ό, Hellenist, Greek. ¹¹ Ἑβραῖος, συ, ό, Hebrew. ¹² παραθεωρέω, overlook, neglect. ¹³ καθημερινός, daily. ¹⁴ ἀρεστός, pleasing, desirable. ¹⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁶ τράπεζα, ης, ή, table. ¹⁷ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁸ πλήρης, full. ¹⁹ καθίστημι, set, constitute. ²⁰ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²¹ ἀρέσκω, please, serve. ²² ἐκλέγομαι, choose, elect.

πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον, καὶ Πρόχορον,¹ καὶ
 Νικάνορα,² καὶ Τίμωνα,³ καὶ Παρμενᾶν,⁴ καὶ Νικόλαον⁵ προσήλυτον⁶
 Ἀντιοχέα,⁷ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ⁶
 ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἡϋξανεन,⁸ καὶ ἐπληθύνετο⁹ ὁ ἀριθμὸς¹⁰ τῶν μαθητῶν ⁷
 ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,¹¹ πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον¹² τῇ
 πίστει.

Στέφανος δὲ πλήρης¹³ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα¹⁴ καὶ σημεῖα ⁸
 μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς ⁹
 λεγομένης Λιβερτίνων,¹⁵ καὶ Κυρηναίων,¹⁶ καὶ Ἀλεξανδρέων,¹⁷ καὶ τῶν
 ἀπὸ Κιλικίας¹⁸ καὶ Ἀσίας,¹⁹ συζητοῦντες²⁰ τῷ Στεφάνῳ. Καὶ οὐκ ἴσχυον ¹⁰
 ἀντιστῆναι²¹ τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον²² ¹¹
 ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα²³
 εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν²⁴ τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς ¹²
 πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες²⁵ συνήρπασαν²⁶
 αὐτόν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,²⁷ ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς²⁸ ¹³

¹ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ² Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ³ Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ⁴ Παρμενᾶς, ᾱ, ὁ, Parmenas. ⁵ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ⁶ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ⁷ Ἀντιοχεύς, έως, ὁ, Antiochene, Antiochian. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁰ ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ¹¹ σφόδρα, exceedingly, greatly. ¹² ὑπακούω, obey, listen. ¹³ πλήρης, full. ¹⁴ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁵ Λιβερτίνος, ου, ὁ, freedman. ¹⁶ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁷ Ἀλεξανδρεὺς, έως, ὁ, Alexandrian. ¹⁸ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ συζητέω, discuss, dispute. ²¹ ἀντίστημι, resist, oppose. ²² ὑποβάλλω, instruct privately. ²³ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ²⁴ συγκινέω, stir up, move. ²⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ²⁶ συναρπάζω, seize, drag away. ²⁷ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²⁸ ψευδής, false, lying.

λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται¹ ῥήματα βλάσφημα² λαλῶν
κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ 14
λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος³ οὗτος καταλύσει⁴ τὸν τόπον τοῦτον,
καὶ ἀλλάξει⁵ τὰ ἔθνη⁶ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες⁷ εἰς 15
αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι⁸ ἐν τῷ συνεδρίῳ,⁹ εἶδον τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ὥσει¹⁰ πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα¹¹ ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη, 7

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ
ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ,¹² πρὶν¹³ ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν
Χαρράν,¹⁴ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς 3
συγγενείας¹⁵ σου, καὶ δεῦρο¹⁶ εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. Τότε ἐξελθὼν ἐκ 4
γῆς Χαλδαίων¹⁷ κατώκησεν ἐν Χαρράν·¹⁴ κακείθεν,¹⁸ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν
τὸν πατέρα αὐτοῦ, μετώκισεν¹⁹ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς
νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν²⁰ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ 5
βῆμα²¹ ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο²² δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν²³ αὐτήν,
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. Ἐλάλησεν 6
δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροις²⁴ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ,²⁵

¹ παύω, cause to cease. ² βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁴ καταλύω, destroy, lodge. ⁵ ἀλλάσσω, change, alter. ⁶ ἔθος, ους, τό, custom. ⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁸ καθέζομαι, sit down, am sitting. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ ὥσει, like, about. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ¹³ πρὶν, before, formerly. ¹⁴ Χαρράν, ἡ, Haran. ¹⁵ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹⁶ δεῦρο, until now, come here! ¹⁷ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ¹⁸ κακείθεν, and thence, and from there. ¹⁹ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ²⁰ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ²¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²² ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ²³ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ²⁴ πάροις, ου, ὁ, alien, stranger. ²⁵ ἀλλότριος, strange, foreign.

καὶ δουλώσουσιν¹ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,² ἔτη τετρακόσια.³ Καὶ τὸ 7
 ἔθνος, ὃ ἐὰν δουλεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα
 ἐξελεύσονται, καὶ λατρεύουσιν⁴ μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν 8
 αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, καὶ
 περιέτεμεν⁵ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·⁶ καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ
 Ἰακώβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας.⁷ Καὶ οἱ πατριάρχαι⁷ ζηλώσαντες⁸ τὸν 9
 Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο⁹ 10
 αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν
 ἐναντίον¹⁰ Φαραῶ¹¹ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν¹² αὐτὸν
 ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ λιμὸς¹³ 11
 ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναάν,¹⁴ καὶ θλίψις μεγάλη· καὶ οὐχ
 εὑρισκόν χορτάσματα¹⁵ οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα σῖτα 12
 ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαπέστειλεν¹⁷ τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ 13
 δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη¹⁸ Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν¹⁹
 ἐγένετο τῷ Φαραῶ¹¹ τὸ γένος²⁰ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ 14
 μετεκαλέσατο²¹ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν,²²
 ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα²³ πέντε. Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον,²⁴ καὶ 15
 ἐτελεύτησεν²⁵ αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν· καὶ μετετέθησαν²⁶ εἰς Συχέμ,²⁷ 16

¹ δουλῶω, enslave, bring under subjection. ² κακῶω, mistreat, harm. ³ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ⁴ λατρεύω, serve, worship. ⁵ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁶ ὀγδοος, eighth. ⁷ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ⁸ ζηλώω, be zealous, am jealous. ⁹ ἐξαίρῶ, take out, deliver. ¹⁰ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹¹ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ λιμός, οὐ, ὁ, hunger, famine. ¹⁴ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹⁵ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance. ¹⁶ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁷ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁸ ἀναγνωρίζω, make known to again. ¹⁹ φανερός, manifest, apparent. ²⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ²¹ μετακαλέω, send for. ²² συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ²³ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ²⁴ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ²⁵ τελευτάω, die, end. ²⁶ μετατίθημι, transfer, change. ²⁷ Συχέμ, ὁ, Shechem.

καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι¹ ὃ ὠνήσατο² Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου³
 παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ⁴ τοῦ Συχέμ.⁵ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς 17
 ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠὔξησεν⁶ ὁ λαὸς καὶ
 ἐπληθύνθη⁷ ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει 18
 τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος κατασοφισάμενος⁸ τὸ γένος⁹ ἡμῶν, ἐκάκωσεν¹⁰ τοὺς 19
 πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα¹¹ τὰ βρέφη¹² αὐτῶν, εἰς τὸ μὴ
 ζωογονεῖσθαι.¹³ Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος¹⁴ τῷ θεῷ: 20
 ὃς ἀνετράφη¹⁵ μῆνας¹⁶ τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. Ἐκτεθέντα¹⁷ δὲ 21
 αὐτόν, ἀνείλετο¹⁸ ἡ θυγάτηρ Φαραώ,¹⁹ καὶ ἀνethρέψατο¹⁵ αὐτὸν ἐαυτῇ εἰς
 υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη²⁰ Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων: ²¹ ἦν δὲ δυνατὸς 22
 ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς²² 23
 χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι²³ τοὺς ἀδελφοὺς
 αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον, ἡμύνατο²⁴ καὶ 24
 ἐποίησεν ἐκδίκησιν²⁵ τῷ καταπονουμένῳ,²⁶ πατάξας²⁷ τὸν Αἰγύπτιον: ²¹ 25
 ἐνόμιζεν²⁸ δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ
 δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν: οἱ δὲ οὐ συνήκαν. Τῇ τε ἐπιούσῃ²⁹ ἡμέρᾳ 26
 ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,³⁰ καὶ συνήλασεν³¹ αὐτοὺς εἰς εἰρήνην, εἰπὼν,
 Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς: ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν 27

¹ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ² ὠνόμομαι, buy, purchase. ³ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁴ Ἐμμὸρ, ὁ, Hamor. ⁵ Συχέμ, ὁ, Shechem. ⁶ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁷ πληθύνω, multiply, increase. ⁸ κατασοφίζομαι, take advantage of by cunning. ⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁰ κακῶ, mistreat, harm. ¹¹ ἔκθετος, exposed, abandoned. ¹² βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ¹³ ζωογονέω, preserve alive. ¹⁴ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ¹⁵ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹⁶ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁷ ἐκτίθηναι, declare, explain. ¹⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁹ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ²⁰ παιδεύω, teach, educate. ²¹ Αἰγύπτιος, Egyptian. ²² τεσσαρακονταετής, forty years of age. ²³ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ²⁴ ἀμύνομαι, help, defend. ²⁵ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ²⁶ καταπονέω, wear down, oppress. ²⁷ πατάσσω, strike, smite. ²⁸ νομίζω, suppose, think. ²⁹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ³⁰ μάχομαι, fight, quarrel. ³¹ συνελάνω, compel, urge.

πλησίον¹ ἀπώσατο² αὐτόν, εἰπών, Τίς σε κατέστησεν³ ἄρχοντα καὶ
 δικαστὴν⁴ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν⁵ με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον⁶ ἀνείλες⁵ χθὲς⁷ 28
 τὸν Αἰγύπτιον;⁸ Ἐφυγεν δὲ Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο 29
 πάροικος⁹ ἐν γῇ Μαδιάμ,¹⁰ οὗ¹¹ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων 30
 ἐτῶν τεσσαράκοντα,¹² ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὅρους Σινᾶ ἄγγελος
 κυρίου ἐν φλογί¹³ πυρὸς βάτου.¹⁴ Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ 31
 ὄραμα.¹⁵ προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,¹⁶ ἐγένετο φωνὴ κυρίου
 πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς 32
 Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος¹⁷ δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ ἐτόλμα
 κατανοῆσαι.¹⁶ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα¹⁹ τῶν ποδῶν 33
 σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἔστηκας γῇ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν²⁰ 34
 τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ²¹ αὐτῶν ἤκουσα· καὶ
 κατέβην ἐξελέσθαι²² αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο,²³ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.
 Τοῦτον τὸν Μωσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν³ 35
 ἄρχοντα καὶ δικαστὴν;⁴ τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν²⁵
 ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὁφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.¹⁴ Οὗτος 36
 ἐξήγαγεν²⁶ αὐτούς, ποιήσας τέρατα²⁷ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν
 Ἐρυθρᾷ²⁸ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα.¹² Οὗτός ἐστιν 37

¹ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ² ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ³ καθίστημι, set, constitute. ⁴ δικαστής, οὗ, ὁ, judge. ⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ⁶ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ⁷ χθὲς, yesterday. ⁸ Αἰγύπτιος, Egyptian. ⁹ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁰ Μαδιάμ, ὁ, Midian. ¹¹ οὗ, where, when. ¹² τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹³ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ¹⁴ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ¹⁵ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁶ κατανοέω, observe, understand. ¹⁷ ἐντρομος, terrified, trembling. ¹⁸ τολμάω, dare, endure. ¹⁹ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ²⁰ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ²¹ στεναγμός, ου, ὁ, groan, groaning. ²² ἐξαιρέω, take out, deliver. ²³ δεῦρο, until now, come here! ²⁴ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ²⁵ λυτρωτής, ου, ὁ, redeemer, deliverer. ²⁶ ἐξάγω, lead out. ²⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²⁸ ἐρυθρός, red.

ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος
 ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν 38
 τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ
 ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν: 39
 ὃ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι¹ γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο,²
 καὶ ἐστράφησαν³ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἀαρών, 40
 Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἱ προπορεύονται⁴ ἡμῶν: ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος, ὃς
 ἐξήγαγεν⁵ ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ 41
 ἐμοσχοποίησαν⁶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον⁷ θυσίαν τῷ
 εἰδώλῳ,⁸ καὶ εὐφραίνοντο⁹ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐστρεψεν³ 42
 δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν¹⁰ τῇ στρατιᾷ¹¹ τοῦ οὐρανοῦ:
 καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ¹² τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια¹³ καὶ θυσίας
 προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα¹⁴ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ; Καὶ 43
 ἀνελάβετε¹⁵ τὴν σκηνὴν¹⁶ τοῦ Μολόχ,¹⁷ καὶ τὸ ἄστρον¹⁸ τοῦ θεοῦ ὑμῶν
 Ῥεμφάν,¹⁹ τοὺς τύπους²⁰ οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς: καὶ
 μετοικίω²¹ ὑμᾶς ἐπέκεινα²² Βαβυλῶνος.²³ Ἡ σκηνὴ¹⁶ τοῦ μαρτυρίου²⁴ ἦν 44
 τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο²⁵ ὁ λαλῶν τῷ
 Μωσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον²⁰ ὃν ἐώρακει. Ἦν καὶ εἰσήγαγον 45

¹ ὑπήκοος, obedient, listening to. ² ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ³ στρέφω, turn, am converted. ⁴ προπορεύομαι, go on before, precede. ⁵ ἐξάγω, lead out. ⁶ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ⁸ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ⁹ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁰ λατρεύω, serve, worship. ¹¹ στρατιά, ἄς, ἡ, host, army. ¹² βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹³ σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ¹⁴ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁶ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ¹⁷ Μολόχ, ὁ, Moloch. ¹⁸ ἄστρον, ου, τό, star. ¹⁹ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ²⁰ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ²¹ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ²² ἐπέκεινα, farther on, beyond. ²³ Βαβυλών, Babylon. ²⁴ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ²⁵ διατάσσω, command, give orders to. ²⁶ εἰσάγω, lead in, bring in.

διαδεξάμενοι¹ οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει² τῶν
 ἐθνῶν, ὧν ἐξῴσεν³ ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν
 ἡμερῶν Δαυίδ· ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ᾔτησατο εὐρεῖν 46
 σκηνῶμα⁴ τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν⁵ δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. Ἄλλ’
 οὐχ ὁ ὑψιστος⁶ ἐν χειροποιήτοις⁷ ναοῖς κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης
 λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον⁸ τῶν ποδῶν μου· ποῖον 49
 οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; λέγει κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς⁹
 μου; Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 50

Σκληροτράχηλοι¹⁰ καὶ ἀπερίτμητοι¹¹ τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὠσίν, ὑμεῖς αἰ¹² 51
 τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε¹³· ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. 52
 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν
 τοὺς προκαταγγέλλαντας¹⁴ περὶ τῆς ἐλεύσεως¹⁵ τοῦ δικαίου, οἳ νῦν
 ὑμεῖς προδότης¹⁶ καὶ φονεῖς¹⁷ γεγέννησθε· οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς 53
 διαταγὰς¹⁸ ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹⁹ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον²⁰ τοὺς 54
 ὀδόντας²¹ ἐπ’ αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης²² πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας²³ 55
 εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ

¹ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ² κατάσχεις, εως, ἡ, possession, holding fast. ³ ἐξώθew, drive out, run aground. ⁴ σκηνῶμα, τος, τό, tent, dwelling. ⁵ Σολομῶν, ωνος, ὁ, Solomon. ⁶ ὑψιστος, highest, most high. ⁷ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ⁸ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ⁹ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ¹⁰ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ¹¹ ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ¹² αἰ, always, ever. ¹³ ἀντιπίπτω, resist, oppose. ¹⁴ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹⁵ ἔλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ¹⁶ προδότης, ου, ὁ, betrayer, traitor. ¹⁷ φονεύς, έως, ὁ, murderer. ¹⁸ διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction. ¹⁹ διαπρίω, cut to the quick. ²⁰ βρύχω, gnash, grind or gnash. ²¹ ὀδούς, ὁ, tooth. ²² πλήρης, full. ²³ ἀτενίζω, gaze, stare.

θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἴδού, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν 56
 τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, 57
 συνέσχον¹ τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν² ὁμοθυμαδὸν³ ἐπ' αὐτόν· καὶ 58
 ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν·⁴ καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο⁵
 τὰ ἱμάτια παρὰ τοὺς πόδας νεανίου⁶ καλουμένου Σαύλου.⁷ Καὶ 59
 ἐλιθοβόλουν⁴ τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ,
 δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὸς δὲ τὰ γόνατα,⁸ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, 60
 μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.⁹

Σαῦλος⁷ δὲ ἦν συνευδοκῶν¹⁰ τῇ ἀναιρέσει¹¹ αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ 8
 ἡμέρᾳ διωγμὸς¹² μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες
 δὲ διεσπάρησαν¹³ κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας,¹⁴ πλὴν
 τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν¹⁵ δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁶ καὶ 2
 ἐποίησαντο κοπετὸν¹⁷ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος⁷ δὲ ἐλυμαίνετο¹⁸ τὴν 3
 ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,¹⁹ σύρων²⁰ τε ἄνδρας καὶ
 γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

¹ συνέχω, hold fast, oppress. ² ὥρμάω, hasten on, rush. ³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁴ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ⁵ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ⁶ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁷ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁸ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁰ συνευδοκέω, consent, approve. ¹¹ ἀναίρεσις, εως, ή, murder, killing. ¹² διωγμός, οῦ, ὁ, persecution. ¹³ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ¹⁴ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ¹⁵ συγκομίζω, bring in, bury. ¹⁶ εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹⁷ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹⁸ λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹⁹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ²⁰ σύρω, draw, drag.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹ διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος 4
 δὲ κατελθὼν² εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας,³ ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. 6
 Προσεῖχόν⁴ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν,⁵
 ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Πολλῶν γὰρ τῶν 7
 ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα⁶ φωνῇ μεγάλη ἐξήρχετο: πολλοὶ
 δὲ παραλελυμένοι⁷ καὶ χωλοὶ⁸ ἐθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένετο χαρὰ 8
 μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Ἄνθρωπος δὲ τις ὀνόματι Σίμων προὔπηρχεν⁹ ἐν τῇ πόλει μαγεύων¹⁰ καὶ 9
 ἐξιστῶν¹¹ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,³ λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν: ὃς 10
 προσεῖχον⁴ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις
 τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον⁴ δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἱκανῶ χρόνῳ ταῖς 11
 μαγείαις¹² ἐξεστακέναι¹¹ αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ 12
 εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος
 Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ 13
 αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν¹³ τῷ Φιλίππῳ:
 θεωρῶν τε δυνάμεις καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.¹¹

¹ διασπεύρω, scatter, scatter like seed. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁴ προσέχω, take head of, attend to. ⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁶ βοάω, cry aloud, shout. ⁷ παραλύω, relax, enfeeble. ⁸ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁹ προὔπαρχω, exist before, have been already. ¹⁰ μαγεύω, practice magic. ¹¹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹² μαγεία, ας, ἡ, magic. ¹³ προσκαρτερέω, continue in or with, persist.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμάρεια¹ 14
 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην: 15
 οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν πνεῦμα
 ἅγιον: οὐπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,² μόνον δὲ 16
 βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε 17
 ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18
 Θεασάμενος³ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁴ τῶν χειρῶν τῶν
 ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα,⁵
 λέγων, Δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὃ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, 19
 λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν⁶ σου 20
 σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπώλειαν,⁷ ὅτι τὴν δωρεάν⁸ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας⁹ διὰ
 χρημάτων⁵ κτᾶσθαι.¹⁰ Οὐκ ἔστιν σοι μερίς¹¹ οὐδὲ κλῆρος¹² ἐν τῷ λόγῳ 21
 τούτῳ. Ἡ γὰρ καρδιά σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα¹³ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 22
 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας¹⁴ σου ταύτης, καὶ δεήθητι¹⁵ τοῦ θεοῦ,
 εἰ ἄρα¹⁶ ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια¹⁷ τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν¹⁸ 23
 πικρίας¹⁹ καὶ σύνδεσμον²⁰ ἀδικίας ὀρώ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων 24
 εἶπεν, Δεήθητε¹⁵ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ²¹
 ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

¹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ³ θεάομαι, look at, behold. ⁴ ἐπίθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ⁵ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ⁶ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ⁷ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ⁸ δωρεά, ας, ἡ, gift, free gift. ⁹ νομίζω, suppose, think. ¹⁰ κτάομαι, acquire, win. ¹¹ μερίς, ίδος, ἡ, part, portion. ¹² κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹³ εὐθύς, immediately, at once. ¹⁴ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁵ δέομαι, ask, request. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention. ¹⁸ χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ¹⁹ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ²⁰ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ²¹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι¹ καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, 25

ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, πολλὰς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν²
εὐηγγελίσαντο.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἀνάστηθι καὶ 26

πορεύου κατὰ μεσημβρίαν³ ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ

Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν·⁴ αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ 27

ἰδού, ἀνὴρ Αἰθίοψ⁵ εὐνοῦχος⁶ δυνάστης⁷ Κανθάκης⁸ τῆς βασιλίσσης⁹

Αἰθιόπων,⁵ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης⁴ αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει

προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ 28

τοῦ ἄρματος¹⁰ αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.¹¹ Εἶπεν 29

δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ κολλήθητι¹² τῷ ἄρματι¹⁰

τούτῳ. Προσδραμὼν¹³ δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος 30

τὸν προφήτην Ἡσαΐαν,¹¹ καὶ εἶπεν, Ἄρά¹⁴ γε¹⁵ γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις

; Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μὴ τις ὁδηγήσῃ¹⁶ με; 31

Παρακάλεισέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ 32

περιοχὴ¹⁷ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη, Ὡς πρόβατον ἐπὶ

σφαγὴν¹⁸ ἦχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς¹⁹ ἐναντίον²⁰ τοῦ κείροντος²¹ αὐτὸν ἄφωνος,

οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει²³ αὐτοῦ ἡ κρίσις 33

¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ² Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ³ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ⁴ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ⁵ Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ⁶ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ⁷ δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ⁸ Κανθάκης, ης, ἡ, Candace. ⁹ βασιλίсса, ης, ἡ, queen. ¹⁰ ἄρμα, τος, τό, chariot. ¹¹ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹² κολλάω, glue, cleave. ¹³ προστρέχω, run up to, run to. ¹⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁵ γέ, indeed, at least. ¹⁶ ὁδηγέω, lead, guide. ¹⁷ περιοχή, ἡς, ἡ, passage (of written text). ¹⁸ σφαγή, ἡς, ἡ, slaughter, sacrifice. ¹⁹ ἀμνός, οὔ, ὁ, lamb. ²⁰ ἐναντίον, in the sight of, before. ²¹ κείρω, shear, cut off. ²² ἄφωνος, speechless, mute. ²³ ταπείνωσις, εως, ἡ, humiliation, humble state.

αὐτοῦ ἤρθη, τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται;¹ Ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς
 γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος² τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, Δέομαί 34
 σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἐαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου
 τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς 35
 γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο 36
 κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος,² Ἴδού, ὕδωρ·
 τί κωλύει με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσεν στήναι τὸ ἄρμα·⁴ καὶ 37
 κατέβησαν ἀμφότεροι⁵ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος·² καὶ
 ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου 39
 ἥρπασεν⁶ τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος,²
 ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιππος δὲ εὐρέθη εἰς Ἀζωτον·⁷ 40
 καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτὸν
 εἰς Καισάρειαν.⁸

Ὁ δὲ Σαῦλος⁹ ἔτι ἐμπνέων¹⁰ ἀπειλῆς¹¹ καὶ φόνου¹² εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ 9
 κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς¹³ εἰς 2
 Δαμασκὸν¹⁴ πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὔρη τῆς ὁδοῦ ὄντας
 ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐν δὲ τῷ 3
 πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ·¹⁴ καὶ ἐξαίφνης¹⁵

¹ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ² εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ³ δέομαι, ask, request. ⁴ ἄρμα, τος, τό, chariot. ⁵ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁶ ἀρπάζω, seize, snatch. ⁷ Ἀζωτος, ου, ἡ, Azotus, Ashdod. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁰ ἐμπνέω, breathe, inspire. ¹¹ ἀπειλή, ἡς, ἡ, threat, threatening. ¹² φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ¹³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁴ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁵ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly.

περιήστραψεν¹ αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ⁴
 ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Εἶπεν δέ, ⁵
 Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ ⁶
 ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταιί σοι τί σε δεῖ
 ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες² αὐτῷ εἰστήκεισαν ἑνεοί,³ ⁷
 ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος⁴ ⁸
 ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδένα ἔβλεπεν,
 χειραγωγοῦντες⁵ δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον⁶ εἰς Δαμασκόν.⁷ Καὶ ἦν ἡμέρας ⁹
 τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

Ἦν δέ τις μαθητῆς ἐν Δαμασκῷ⁷ ὀνόματι Ἀνανίας,⁸ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ¹⁰
 ὁ κύριος ἐν ὁράματι,⁹ Ἀνανία.⁸ Ὁ δὲ εἶπεν, Ἴδου ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος ¹¹
 πρὸς αὐτόν, Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην¹⁰ τὴν καλουμένην
 Εὐθεΐαν,¹¹ καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον⁴ ὀνόματι, Ταρσέα.¹² Ἴδου
 γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν ὁράματι⁹ ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν⁸ ¹²
 εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. Ἀπεκρίθη δὲ ¹³
 Ἀνανίας,⁸ Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα
 κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν Ἱερουσαλήμ· καὶ ὥδε ἔχει ἐξουσίαν ¹⁴
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου.

¹ περιεστράπτω, shine around, flash around. ² συνοδεύω, travel together with, journey with. ³ ἐνεός, speechless, dumb. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁶ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁷ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁰ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹¹ εὐθύς, immediately, at once. ¹² Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus.

Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, ὅτι σκευὸς¹ ἐκλογῆς² μοι ἐστὶν 15
οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱῶν
τε Ἰσραὴλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω³ αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός 16
μου παθεῖν. Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας⁴ καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ 17
ἐπιθείς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν
με, ὁ ὀφθαλμοὶ σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς
πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον⁵ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ 18
ὥσει⁶ λεπίδες,⁷ ἀνέβλεψέν τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν 19
τροφὴν⁸ ἐνίσχυσεν.⁹

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος¹⁰ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ¹¹ μαθητῶν ἡμέρας τινάς. 20
Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν
ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Ἐξίσταντο¹² δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, Οὐχ 21
οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας¹³ ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ
ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ
ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος¹⁰ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,¹⁴ καὶ συνέχυνεν¹⁵ 22
τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ,¹¹ συμβιβάζων¹⁶ ὅτι
οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

¹ σκευός, ους, τό, vessel, goods (plural). ² ἐκλογή, ἡς, ἡ, (divine) selection, choice. ³ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ⁴ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁵ ἀποπίπτω, fall, fall off. ⁶ ὥσει, like, about. ⁷ λεπίς, ἰδος, ἡ, scale (of a fish), scale. ⁸ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ⁹ ἐνισχύω, strengthen, invigorate. ¹⁰ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹¹ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹³ πορθέω, destroy, lay waste. ¹⁴ ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹⁵ συγχέω, confuse, confound. ¹⁶ συμβιβάζω, hold together, instruct.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο¹ οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν² 23

αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ³ ἡ ἐπιβουλὴ⁴ αὐτῶν. Παρατήρουν⁵ τε τὰς 24

πύλας⁶ ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν·² λαβόντες δὲ 25

αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθήκαν⁷ διὰ τοῦ τείχους,⁸ χαλάσαντες⁹ ἐν

σπυρίδι.¹⁰

Παραγενόμενος δὲ ὁ Σαῦλος³ ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐπειράτο¹¹ κολλᾶσθαι¹² τοῖς 26

μαθηταῖς: καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν

μαθητῆς. Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος¹³ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς 27

ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο¹⁴ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον,

καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ¹⁵ ἐπαρρησιάσατο¹⁶ ἐν τῷ

ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος¹⁷ εἰς 28

Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμενος¹⁶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, 29

ἐλάλει τε καὶ συνέζητει¹⁸ πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς·¹⁹ οἱ δὲ ἐπεχείρουν²⁰

αὐτὸν ἀνελεῖν.² Ἐπιγινόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον²¹ αὐτὸν εἰς 30

Καισάρειαν,²² καὶ ἐξαπέστειλαν²³ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.²⁴ Αἱ μὲν οὖν 31

ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας²⁵ εἶχον

εἰρήνην οἰκοδομοῦμεναι, καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ

¹ συμβουλεύω, plot, advise. ² ἀναιρέω, take up, kill. ³ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁴ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ⁵ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ⁶ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ⁷ καθήμι, let down, lower. ⁸ τείχος, οὗς, τό, wall. ⁹ χαλάω, slacken, let down. ¹⁰ σπυρίς, ἰδος, ἡ, large basket, plaited basket. ¹¹ πειράω, try, attempt. ¹² κολλᾶω, glue, cleave. ¹³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁴ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁵ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁶ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁷ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁸ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁹ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ²⁰ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ²¹ κατὰγω, bring down, lead down. ²² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²³ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁴ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ²⁵ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria.

παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο.¹

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν² καὶ πρὸς τοὺς 32

ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν.³ Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα 33

Αἰνέαν⁴ ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτώ⁵ κατακείμενον⁶ ἐπὶ κρᾶββάτῳ,⁷ ὃς ἦν

παραλελυμένος.⁸ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,⁴ ἰάταί σε Ἰησοῦς ὁ 34

χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον⁹ σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον 35

αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν³ καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,¹⁰ οἵτινες

ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ¹¹ δέ τις ἦν μαθήτρια¹² ὀνόματι Ταβηθά,¹³ ἣ διερμηνευομένη¹⁴ 36

λέγεται Δορκάς.¹⁵ αὕτη ἦν πλήρης¹⁶ ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν¹⁷

ᾧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν 37

ἀποθανεῖν· λούσαντες¹⁸ δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.¹⁹ Ἐγγὺς δὲ οὔσης 38

Λύδδης³ τῇ Ἰόππῃ,¹¹ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ,

ἀπέστειλαν πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι²⁰ διελθεῖν ἕως

αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον 39

ἀνήγαγον²¹ εἰς τὸ ὑπερῶν,¹⁹ καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι

κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι²² χιτῶνας²³ καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ'

¹ πληθύνω, multiply, increase. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ⁴ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ⁵ ὀκτώ, eight, 8. ⁶ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁷ κρᾶββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ⁸ παραλύω, relax, enfeeble. ⁹ στρωννύω, spread, furnish. ¹⁰ Ασσάρων, οὔ, ὁ, Sharon, Saron. ¹¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹² μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ¹³ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ¹⁴ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁵ Δορκάς, ἁδος, ἡ, Dorcas. ¹⁶ πλήρης, full. ¹⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁸ λούω, bathe, wash. ¹⁹ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ²⁰ ὀκνέω, hesitate, delay. ²¹ ἀνάγω, lead up, restore. ²² ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²³ χιτῶν, ὄνος, ὁ, tunic, garment.

αὐτῶν οὐσα ἢ Δορκάς.¹ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος θεῖς τὰ 40
 γόνατα² προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά,³
 ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον,
 ἀνεκάθισεν.⁴ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς 41
 ἁγίους καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν⁵ δὲ ἐγένετο 42
 καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης,⁶ καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο 43
 δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι αὐτὸν ἐν Ἰόππῃ⁶ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.⁷

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ⁸ ὀνόματι Κορνήλιος,⁹ ἑκατοντάρχης¹⁰ ἐκ 10
 σπείρης¹¹ τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,¹² εὐσεβῆς¹³ καὶ φοβούμενος τὸν 2
 θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας¹⁴ πολλὰς τῷ λαῷ,
 καὶ δεόμενος¹⁵ τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν ὁράματι¹⁶ φανερώς,¹⁷ ὥσεί 3
 ὥραν ἐνάτην¹⁹ τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν,
 καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε.⁹ Ὁ δὲ ἀτενίσας²⁰ αὐτῷ καὶ ἔμβορος²¹ 4
 γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστίν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ
 αἱ ἐλεημοσύναι¹⁴ σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον²² ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ 5
 νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην⁶ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι²³ Σίμωνα τὸν
 ἐπικαλούμενον Πέτρον· οὗτος ξενίζεται²⁴ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ,⁷ ὃς 6
 ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ 7

¹ Δορκάς, ἄδος, ἢ, Dorcas. ² γόνυ, ατος, τό, knee. ³ Ταβηθά, ἢ, Tabitha, antelope. ⁴ ἀνακαθίζω, sit up. ⁵ γνωστός, known, acquaintance. ⁶ Ἰόππη, ἡς, ἢ, Joppa. ⁷ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ⁸ Καισάρεια, ας, ἢ, Caesarea. ⁹ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹⁰ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹¹ σπεῖρα, ἡς, ἢ, cohort. ¹² Ἰταλικός, Italian. ¹³ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁴ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἢ, alms, alms-giving. ¹⁵ δεόμεαι, ask, request. ¹⁶ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁷ φανερώς, openly, publicly. ¹⁸ ὥσεί, like, about. ¹⁹ ἑνατος, ninth. ²⁰ ἀτενίζω, gaze, stare. ²¹ ἐμβορος, terrified, frightened. ²² μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ²³ μεταπέμπω, send for, summon. ²⁴ ξενίζω, entertain (a stranger), startle.

Κορνηλίῳ,¹ φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν² αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ³
 τῶν προσκαρτερούντων⁴ αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος⁵ αὐτοῖς ἅπαντα, ⁸
 ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.⁶

Τῇ δὲ ἐπαύριον,⁷ ὁδοιπορούντων⁸ ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη ⁹
 Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα⁹ προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτῇ:¹⁰ ἐγένετο δὲ ¹⁰
 πρόσπεινος,¹¹ καὶ ᾔθελεν γεύσασθαι:¹² παρασκευαζόντων¹³ δὲ ἐκείνων,
 ἐπέπεσεν¹⁴ ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις,¹⁵ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, ¹¹
 καὶ καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκεῦός¹⁶ τι ὡς ὀθόνην¹⁷ μεγάλην, τέσσαρσιν
 ἀρχαῖς δεδεμένον, καὶ καθιέμενον¹⁸ ἐπὶ τῆς γῆς: ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ ¹²
 τετράποδα¹⁹ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ²⁰ καὶ τὰ πετεινὰ²¹ τοῦ
 οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον²² καὶ ¹³
 φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,²³ κύριε: ὅτι οὐδέποτε²⁴ ἔφαγον ¹⁴
 πᾶν κοινὸν²⁵ ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἄ ¹⁵
 ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ κοίνου.²⁶ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς:²⁷ καὶ ¹⁶
 πάλιν ἀνελήφθη²⁸ τὸ σκεῦός¹⁶ εἰς τὸν οὐρανόν.

¹ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ² οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ³ εὐσεβής, pious, devout. ⁴ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ⁵ ἐξηγέομαι, explain, describe. ⁶ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁷ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁸ ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ⁹ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ¹⁰ ἑκτος, sixth. ¹¹ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ¹² γεύομαι, taste, experience. ¹³ παρασκευάζω, prepare, make ready. ¹⁴ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁵ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁶ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁷ ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹⁸ καθίημι, let down, lower. ¹⁹ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ²⁰ ἑρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ²¹ πετεινόν, ου, τό, bird. ²² θύω, sacrifice, kill. ²³ μηδαμῶς, by no means, no. ²⁴ οὐδέποτε, never. ²⁵ κοινός, common, unclean. ²⁶ κοινῶ, make common, defile. ²⁷ τρίς, thrice, three times. ²⁸ ἀναλαμβάνω, take up, raise.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει¹ ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα² ὃ εἶδεν, καὶ ἰδοῦ, οἱ 17
 ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνήλιου,³ διερωτήσαντες⁴ τὴν
 οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν⁵ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,⁶ καὶ φωνήσαντες 18
 ἐπυνθάνοντο⁷ εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος, ἐνθάδε⁸ ξενίζεται.⁹ 19
 Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος,² εἶπεν αὐτῷ τὸ
 πνεῦμα, Ἴδού, ἄνδρες ζητοῦσίν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ 20
 πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος:¹⁰ διότι¹¹ ἐγὼ ἀπέσταλκα
 αὐτούς. Καταβάς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν, Ἴδού, ἐγὼ εἰμι ὃν 21
 ζητεῖτε: τίς ἡ αἰτία¹² δι' ἣν πάρεστε;¹³ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος³ 22
 ἑκατοντάρχης,¹⁴ ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός
 τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη¹⁵ ὑπὸ ἀγγέλου
 ἁγίου μεταπέμψασθαι¹⁶ σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα
 παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος¹⁷ οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν.⁹ 23

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹⁸ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν
 τῶν ἀπὸ Ἰόππης¹⁹ συνῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἐπαύριον¹⁸ εἰσῆλθον εἰς τὴν 24
 Καισάρειαν.²⁰ Ὁ δὲ Κορνήλιος³ ἦν προσδοκῶν²¹ αὐτούς,
 συγκαλεσάμενος²² τοὺς συγγενεῖς²³ αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους²⁴ φίλους.

¹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁴ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ⁵ ἐπίστημι, stand over, come upon. ⁶ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ⁷ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁸ ἐνθάδε, within, here. ⁹ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ¹¹ διότι, because, on this account. ¹² αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹³ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁵ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁶ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁷ εἰσκαλέομαι, invite in, call in. ¹⁸ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ²⁰ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²¹ προσδοκάω, wait for, look for. ²² συγκαλέω, call together. ²³ συγγενής, kindred, relative. ²⁴ ἀναγκαῖος, necessary, essential.

Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας¹ αὐτῷ ὁ 25
 Κορνήλιος,² πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν 26
 ἤγειρεν λέγων, Ἀνάστηθι: καὶ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ συνομιλῶν³ 27
 αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὐρίσκει συνελθυθότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς 28
 αὐτούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε⁴ ὡς ἀθέμιτόν⁵ ἐστὶν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ
 κολλᾶσθαι⁶ ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ:⁷ καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα
 κοινὸν⁸ ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον: διὸ καὶ ἀναντιρρήτως⁹ ἦλθον 29
 μεταπεμφθεὶς.¹⁰ Πυνθάνομαι¹¹ οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ¹⁰ με. Καὶ 30
 ὁ Κορνήλιος² ἔφη, Ἀπὸ τετάρτης¹² ἡμέρας μέχρι¹³ ταύτης τῆς ὥρας
 ἡμῖν νηστεύων,¹⁴ καὶ τὴν ἐνάτην¹⁵ ὥραν προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου:
 καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἕστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῇ¹⁶ λαμπρᾷ,¹⁷ καὶ φησιν, 31
 Κορνήλιε,² εἰσηκούσθη¹⁸ σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι¹⁹ σου
 ἐμνήσθησαν²⁰ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην,²¹ καὶ 32
 μετακάλεσαι²² Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος: οὗτος ξενίζεται²³ ἐν οἰκίᾳ
 Σίμωνος βυρσέως²⁴ παρὰ θάλασσαν: ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. 33
 Ἐξαυτῆς²⁵ οὖν ἔπεμψα πρὸς σε: σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος.
 Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν²⁶ ἀκοῦσαι πάντα τὰ
 προστεταγμένα²⁷ σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, 34

¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ² Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ³ συνομιλέω, talk, converse with. ⁴ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁵ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ⁶ κολλᾶω, glue, cleave. ⁷ ἀλλόφυλος, alien, foreign. ⁸ κοινός, common, unclean. ⁹ ἀναντιρρήτως, without objection. ¹⁰ μεταπέμπω, send for, summon. ¹¹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹² τέταρτος, fourth. ¹³ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁴ νηστεύω, fast. ¹⁵ ἑνατος, ninth. ¹⁶ ἐσθῆς, ἦτος, ἡ, clothing. ¹⁷ λαμπρός, bright, shining. ¹⁸ εἰσακούω, listen, hear. ¹⁹ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²⁰ μιμνήσκομαι, remember, recall. ²¹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ²² μετακάλέω, send for. ²³ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁴ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ²⁵ ἑξαυτῆς, at once, forthwith. ²⁶ πάρεμι, be present, have arrived. ²⁷ προστάσσω, command, order.

Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι¹ ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης² ὁ θεός: 35

ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην,

δεκτός³ αὐτῷ ἐστίν. Τὸν λόγον δὲ ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, 36

εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ – οὗτός ἐστιν πάντων

κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, 37

ἄρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα⁴ ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης:

Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,⁵ ὡς ἔχρισεν⁶ αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ 38

δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν⁷ καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς

καταδυναστευομένους⁸ ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ 39

ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἐν τε τῇ χώρᾳ τῶν

Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ: δὲν καὶ ἀνείλον⁹ κρεμάσαντες¹⁰ ἐπὶ ξύλου.¹¹

Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ¹² 40

γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις 41

ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν¹⁴ καὶ συνεπίομεν¹⁵ αὐτῷ μετὰ

τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύττειν τῷ λαῷ, 42

καὶ διαμαρτύρασθαι¹⁶ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος¹⁷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ

κριτῆς¹⁸ ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφήται μαρτυροῦσιν, 43

ἄφεσιν¹⁹ ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν

¹ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ² προσωπολήπτης, ου, ὁ, one who shows partiality. ³ δεκτός, acceptable, welcome. ⁴ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁵ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ⁶ χρίω, anoint. ⁷ εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ⁸ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹¹ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹² ἐμφανής, visible, manifest. ¹³ προχειροτονέω, choose beforehand. ¹⁴ συνεσθίω, eat with. ¹⁵ συμπίνω, drink with, drink together with. ¹⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁸ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν¹ τὸ πνεῦμα τὸ 44
ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ ἐξέστησαν² οἱ ἐκ 45
περιτομῆς πιστοί, ὅσοι συνήλθον τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ
δωρεὰ³ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται. Ἦκουον γὰρ αὐτῶν 46
λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων⁴ τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ
Πέτρος, Μήτι⁵ τὸ ὕδωρ κωλύσαι δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι 47
τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48
Προσέταξέν⁶ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε
ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι⁷ ἡμέρας τινάς.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι 11
καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς 2
Ἱεροσόλυμα, διεκρίνοντο⁸ πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες ὅτι 3
Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν⁹ ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ συνέφαγες¹⁰ αὐτοῖς. 4
Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο¹¹ αὐτοῖς καθεξῆς¹² λέγων, Ἐγὼ ἤμην 5
ἐν πόλει Ἰόππῃ¹³ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει¹⁴ ὄραμα,¹⁵
καταβαῖνον σκεῦός¹⁶ τι, ὡς ὁθόνην¹⁷ μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς

¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ³ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁴ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁶ προστάσσω, command, order. ⁷ ἐπιμένω, continue, remain. ⁸ διακρίνω, discriminate, judge. ⁹ ἀκροβυστία, ἄς, ἡ, uncircumcision, foreskin. ¹⁰ συνεσθίω, eat with. ¹¹ ἐκτίθωμι, declare, explain. ¹² καθεξῆς, successively, in order. ¹³ Ἰόππη, ἡς, ἡ, Joppa. ¹⁴ ἐκστασις, εὖς, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁵ ὄραμα, τὸς, τό, vision, spectacle. ¹⁶ σκεῦος, οὗς, τό, vessel, goods (plural). ¹⁷ ὁθόνη, ἡς, ἡ, linen cloth, sheet.

καθιεμένην¹ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας² 6
κατενόουν,³ καὶ εἶδον τὰ τετράποδα⁴ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἔρπετα
καὶ τὰ πετεινά⁶ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι, 7
Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον⁷ καὶ φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,⁸ κύριε· ὅτι πᾶν 8
κοινὸν⁹ ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε¹⁰ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρίθη 9
δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν, σὺ μὴ
κοίνου.¹¹ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς,¹² καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη¹³ ἅπαντα εἰς 10
τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς¹⁴ τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν¹⁵ ἐπὶ τὴν 11
οἰκίαν ἐν ἣ ἡμην, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας¹⁶ πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι 12
τὸ πνεῦμα συνελθεῖν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον.¹⁷ Ἦλθον δὲ σὺν
ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ¹⁸ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός· 13
ἀπήγγειλέν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα,
καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην¹⁹ ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι²⁰
Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν 14
οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, 15
ἐπέπεσεν²¹ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. 16
Ἐμνήσθην²² δὲ τοῦ ῥήματος κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν
ῥύδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην²³ 17

¹ καθίημι, let down, lower. ² ἀτενίζω, gaze, stare. ³ κατανοέω, observe, understand. ⁴ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ⁵ ἔρπετόν, οὐ, τό, creeping thing, reptile. ⁶ πετεινόν, ου, τό, bird. ⁷ θύω, sacrifice, kill. ⁸ μηδαμῶς, by no means, no. ⁹ κοινός, common, unclean. ¹⁰ οὐδέποτε, never. ¹¹ κοινώω, make common, defile. ¹² τρίς, thrice, three times. ¹³ ἀνασπάω, draw up, pull up. ¹⁴ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁵ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁶ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁸ ἕξ, six, 6. ¹⁹ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ²⁰ μεταπέμπω, send for, summon. ²¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²² μνησκόμαι, remember, recall. ²³ ἴσος, equal, identical.

δωρεάν¹ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν κύριον
 Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλύσαι τὸν θεόν; 18
 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν,² καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες, Ἄρα
 γε³ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν⁴ ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁵ ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ 19
 διήλθον ἕως Φοινίκης⁶ καὶ Κύπρου⁷ καὶ Ἀντιοχείας,⁸ μηδενὶ λαλοῦντες
 τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες 20
 Κύπριοι⁹ καὶ Κυρηναῖοι,¹⁰ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Ἀντιόχειαν,⁸ ἐλάλουν
 πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,¹¹ εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν 21
 χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς¹² πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ
 τὸν κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν 22
 Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν¹³ Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως
 Ἀντιοχείας:⁸ ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ 23
 παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει¹⁴ τῆς καρδίας προσμένειν¹⁵ τῷ κυρίῳ: 24
 ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹⁶ πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως: καὶ
 προσετέθη¹⁷ ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν¹⁸ ὁ 25
 Βαρνάβας ἀναζητῆσαι¹⁹ Σαῦλον,²⁰ καὶ εὗρών ἤγαγεν αὐτὸν εἰς 26
 Ἀντιόχειαν.⁸ Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν²¹ ὅλον συναχθῆναι τῇ

¹ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ² ἡσυχάζω, be still, be silent. ³ γέ, indeed, at least. ⁴ μετάνοια, ἄς, ἡ, repentance, change of mind. ⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁶ Φοινίκη, ἡς, ἡ, Phoenicia. ⁷ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁸ Ἀντιόχεια, ἄς, ἡ, Antioch. ⁹ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹⁰ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹¹ Ἑλληνιστής, οὔ, ὁ, Hellenist, Greek. ¹² ἀριθμός, οὔ, ὁ, number, total. ¹³ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁴ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁵ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁶ πλήρης, full. ¹⁷ προστίθμι, add, add to. ¹⁸ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ¹⁹ ἀναζητέω, look, search. ²⁰ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ²¹ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year.

ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὅχλον ἱκανόν, χρηματίσαι¹ τε πρῶτον ἐν
Ἀντιοχείᾳ² τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.³

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατήλθον⁴ ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφήται εἰς 27
Ἀντιόχειαν.² Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαβος,⁵ ἐσήμανεν⁶ διὰ 28
τοῦ πνεύματος λιμὸν⁷ μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην:⁸
ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου⁹ Καίσαρος. Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς 29
εὐπορεῖτο¹⁰ τισ, ὥρισαν¹¹ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς
κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὁ καὶ ἐποίησαν, ἀποστέλλαντες 30
πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.¹²

Κατ' ἐκείνιν δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν¹³ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας 12
κακῶσαι¹⁴ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀνεῖλεν¹⁵ δὲ Ἰάκωβον τὸν 2
ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα. Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν¹⁶ ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις, 3
προσέθετο¹⁷ συλλαβεῖν¹⁸ καὶ Πέτρον – ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἄζυμων¹⁹
– ὃν καὶ πιάσας²⁰ ἔθετο εἰς φυλακὴν, παραδούς τέσσαρσιν τετραδίοις²¹ 4
στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ Πάσχα ἀναγαγεῖν²²
αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ 5
ἦν ἐκτενὴς²³ γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. 6

¹ χρηματίζω, instruct, reveal. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ Χριστιανός, οὗ, ὁ, Christian. ⁴ κατέρχομαι, come down, go down. ⁵ Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ⁶ σημαίνω, indicate, signify. ⁷ λιμός, οὗ, ὁ, hunger, famine. ⁸ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁹ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ¹⁰ εὐπορέω, have means, am prosperous. ¹¹ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹³ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁴ κακῶω, mistreat, harm. ¹⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁶ ἀρεστός, pleasing, desirable. ¹⁷ προστίθημι, add, add to. ¹⁸ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²⁰ πιάζω, take, lay hold of. ²¹ τετράδιον, ου, τό, squad of four soldiers. ²² ἀνάγω, lead up, restore. ²³ ἐκτενής, zealous, earnest.

Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν¹ ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ
 Πέτρος κοιμώμενος² μεταξύ³ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἀλύσειν⁴
 δυσὶν: φύλακές⁵ τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακὴν. Καὶ ἰδού, 7
 ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,⁶ καὶ φῶς ἔλαμψεν⁷ ἐν τῷ οἰκήματι: πατάξας⁹
 δὲ τὴν πλευρὰν¹⁰ τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα ἐν τάχει.¹¹
 Καὶ ἐξέπεσον¹² αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις⁴ ἐκ τῶν χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος 8
 πρὸς αὐτόν, Περίζωσαι¹³ καὶ ὑπόδησαι¹⁴ τὰ σανδάλια¹⁵ σου. Ἐποίησεν
 δὲ οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ¹⁶ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀκολουθεῖ
 μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ: καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθὲς ἐστὶν τὸ 9
 γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὄραμα¹⁷ βλέπειν. Διελθόντες δὲ 10
 πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλιν¹⁸ τὴν σιδηρὰν,¹⁹
 τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ²⁰ ἠνοιχθὴ αὐτοῖς: καὶ
 ἐξελθόντες προῆλθον²¹ ῥύμην²² μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη²³ ὁ ἄγγελος ἀπ’
 αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέτρος, γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς²⁴ 11
 ὅτι ἐξαπέστειλεν²⁵ κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετό²⁶ με ἐκ χειρὸς
 Ἡρώδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας²⁷ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδὼν 12
 τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ
 ἐπικαλουμένου Μάρκου,²⁹ οὗ³⁰ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι³¹ καὶ

¹ προάγω, lead forth, go before. ² κοιμάμαι, sleep, fall asleep. ³ μεταξύ, between, after. ⁴ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ⁵ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ⁶ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁷ λάμπω, shine. ⁸ οἶκημα, τοσ, τό, room, dwelling. ⁹ πατάσσω, strike, smite. ¹⁰ πλευρά, ας, ἡ, side, side of the body. ¹¹ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹² ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹³ περιζώννυμι, gird, gird round. ¹⁴ ὑποδέω, put on my feet. ¹⁵ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ¹⁶ περιβάλλω, put around, clothe. ¹⁷ ὄραμα, τοσ, τό, vision, spectacle. ¹⁸ πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ¹⁹ σιδηρεος, made of iron. ²⁰ αὐτόματος, by itself, of its own accord. ²¹ προέρχομαι, go in front, precede. ²² ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ²³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁴ ἀληθῶς, truly, really. ²⁵ ἐξαποστέλλω, send forth. ²⁶ ἐξαιρέω, take out, deliver. ²⁷ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ²⁸ σύνοιδα, know, be conscious of. ²⁹ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ³⁰ οὗ, where, when. ³¹ συναθροίζω, gather, bring together.

προσευχόμενοι. Κρούσαντος¹ δὲ τοῦ Πέτρου τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος,² 13

προσῆλθεν παιδίσκη³ ὑπακοῦσαι,⁴ ὀνόματι Ῥόδη.⁵ Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν 14

φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα,²

εἰσδραμοῦσα⁶ δὲ ἀπήγγειλεν ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος.² 15

Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνη.⁷ Ἡ δὲ διῴσχυρίζετο⁸ οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ

ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν⁹ κρούων·¹ 16

ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.¹⁰ Κατασείσας¹¹ δὲ αὐτοῖς τῇ 17

χειρὶ σιγᾶν,¹² διηγήσατο¹³ αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν¹⁴ ἐκ τῆς

φυλακῆς. Εἶπεν δέ, Ἀπαγγεῖλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα.

Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν 18

τάραχος¹⁵ οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα¹⁶ ὁ Πέτρος ἐγένετο. 19

Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας¹⁷ αὐτόν καὶ μὴ εὐρών, ἀνακρίνας¹⁸ τοὺς

φύλακας,¹⁹ ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι.²⁰ Καὶ κατελθὼν²¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας

εἰς τὴν Καισάρειαν²² διέτριβεν.²³

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης θυμομαχῶν²⁴ Τυρίοις²⁵ καὶ Σιδωνίοις·²⁶ ὁμοθυμαδὸν²⁷ δὲ 20

παρῆσαν²⁸ πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον²⁹ τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος³⁰

τοῦ βασιλέως, ᾗτουντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι³¹ αὐτῶν τὴν χώραν

¹ κρούω, knock, strike. ² πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ³ παιδίσκη, ἡς, ἡ, maid, female servant. ⁴ ὑπακούω, obey, listen. ⁵ Ῥόδη, ἡς, ἡ, Rhoda. ⁶ εἰστρέχω, run in. ⁷ μαίνομαι, rage, be furious. ⁸ διῴσχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ⁹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁰ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ¹¹ κατασείω, shake, motion. ¹² σιγάω, be silent, become silent. ¹³ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁴ ἐξάγω, lead out. ¹⁵ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁸ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ²¹ κατέρχομαι, come down, go down. ²² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²³ διατρίβω, continue, tarry. ²⁴ θυμομαχέω, be very angry. ²⁵ Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ²⁶ Σιδώνιος, Sidonian. ²⁷ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ²⁸ παρίμι, be present, have arrived. ²⁹ Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ³⁰ κοιτῶν, ὄνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ³¹ τρέφω, make to grow, nourish.

ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.¹ Τακτῇ² δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα³ 21

βασιλικήν,¹ καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,⁴ ἐδημηγόρει⁵ πρὸς αὐτούς. Ὁ 22

δὲ δῆμος⁶ ἐπεφώνει,⁷ Φωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα⁸ δὲ 23

ἐπάταξεν⁹ αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ'¹⁰ ὧν οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ:

καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος,¹¹ ἐξέψυξεν.¹²

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡὔξανεν¹³ καὶ ἐπληθύνετο.¹⁴ 24

Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος¹⁵ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πληρώσαντες τὴν 25

διακονίαν, συμπαραλαβόντες¹⁶ καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

Ἦσαν δὲ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ¹⁸ κατὰ τὴν οὔσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ 13

διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν¹⁹ ὁ καλούμενος Νίγερ,²⁰ καὶ

Λούκιος²¹ ὁ Κυρηναῖος,²² Μαναὴν²³ τε Ἡρώδου τοῦ τετράρχου²⁴

σύντροφος,²⁵ καὶ Σαῦλος.¹⁵ Λειτουργούντων²⁶ δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ 2

νηστεύοντων,²⁷ εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε²⁸ δὴ²⁹ μοι τὸν

Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον¹⁵ εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. Τότε 3

νηστεύσαντες²⁷ καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς,

ἀπέλυσαν.

¹ βασιλικός, royal, connected with a king. ² τακτός, fixed, appointed. ³ ἐσθής, ἦτος, ἦ, clothing. ⁴ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁵ δημηγορέω, make a public speech. ⁶ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁷ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ⁸ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁹ πατάσσω, strike, smite. ¹⁰ ἀντί, instead of, in place of. ¹¹ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ¹² ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ¹³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁴ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁵ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁶ συμπαραλαμβάνω, take along with. ¹⁷ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁸ Ἀντιόχεια, ας, ἦ, Antioch. ¹⁹ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ²⁰ Νίγερ, ὁ, Niger. ²¹ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ²² Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ²³ Μαναήν, ὁ, Manaen. ²⁴ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ²⁵ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ²⁶ λειτουργέω, minister, serve. ²⁷ νηστεύω, fast. ²⁸ ἀφορίζω, separate, set apart. ²⁹ δὴ, also, indeed.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες¹ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατήλθον² 4
 εἰς τὴν Σελεύκειαν·³ ἐκεῖθεν δὲ ἀπέπλευσαν⁴ εἰς τὴν Κύπρον.⁵ Καὶ 5
 γενόμενοι ἐν Σαλαμίनि,⁶ κατήγγελλον⁷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.⁸ 6
 Διελθόντες δὲ τὴν νῆσον⁹ ἄχρι Πάφου,¹⁰ εὑρόν τινα μάγον¹¹
 ψευδοπροφήτην¹² Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαρῖησοῦς,¹³ ὃς ἦν σὺν τῷ 7
 ἀνθυπάτῳ¹⁴ Σεργίῳ¹⁵ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.¹⁶ Οὗτος προσκαλεσάμενος
 Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον¹⁷ ἐπεζήτησεν¹⁸ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. 8
 Ἀνθίστατο¹⁹ δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας,²⁰ ὁ μάγος¹¹ – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται
 τὸ ὄνομα αὐτοῦ – ζητῶν διαστρέψαι²² τὸν ἀνθύπατον¹⁴ ἀπὸ τῆς
 πίστεως. Σαῦλος¹⁷ δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου, καὶ 9
 ἀτενίσας²³ εἰς αὐτὸν εἶπεν, ὦ²⁴ πλήρης²⁵ παντὸς δόλου²⁶ καὶ πάσης 10
 ῥαδιουργίας,²⁷ υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ²⁸
 διαστρέφων²² τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;²⁹ Καὶ νῦν ἰδού, χεὶρ κυρίου 11
 ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα
 δὲ ἐπέπεσεν³¹ ἐπ’ αὐτὸν ἀχλὺς³² καὶ σκότος, καὶ περιάγων³³ ἐζήτει
 χειραγωγούς.³⁴ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος¹⁴ τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, 12
 ἐκπλησσομένου³⁵ ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.

¹ ἐκπέμπω, send out. ² κατέρχομαι, come down, go down. ³ Σελεύκεια, ας, ἡ, Seleucia. ⁴ ἀποπλέω, sail away. ⁵ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ⁶ Σαλαμίς, ἱνος, ἡ, Salamis. ⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁸ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁹ νῆσος, ου, ἡ, island. ¹⁰ Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ¹¹ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ¹² ψευδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ¹³ Βαρῖησοῦς, οὔ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ¹⁴ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁵ Σέργιος, ου, ὁ, Sergius. ¹⁶ συνετός, intelligent, clever. ¹⁷ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁸ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁹ ἀνθίστημι, resist, oppose. ²⁰ Ἑλύμας, α, ὁ, Elymas. ²¹ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ²² διαστρέφω, distort, pervert. ²³ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁴ ὦ, Oh! omega. ²⁵ πλήρης, full. ²⁶ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ²⁷ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ²⁸ παύω, cause to cease. ²⁹ εὐθύς, immediately, at once. ³⁰ παραχρῆμα, immediately, instantly. ³¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ³² ἀχλὺς, ὕος, ἡ, mist, mistiness. ³³ περιάγω, lead around, go about. ³⁴ χειραγωγός, οὔ, ὁ, leader. ³⁵ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded.

Ἀναχθέντες¹ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου² οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην³ 13

τῆς Παμφυλίας.⁴ Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας⁵ ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς

Τεροσόλυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης,³ παρεγένοντο εἰς 14

Ἀντιόχειαν⁶ τῆς Πισιδίας,⁷ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ

ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν⁸ τοῦ νόμου 15

καὶ τῶν προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι⁹ πρὸς αὐτούς,

λέγοντες, ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς

τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας¹⁰ τῇ χειρί, εἶπεν, 16

ἄνδρες Ἰσραηλίται,¹¹ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ 17

λαοῦ τούτου ἐξελέξατο¹² τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὑψωσεν¹³ ἐν

τῇ παροικίᾳ¹⁴ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος¹⁵ ὑψηλοῦ¹⁶ ἐξήγαγεν¹⁷

αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῇ¹⁸ χρόνον ἐτροποφόρησεν¹⁹ 18

αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ καθελὼν²⁰ ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,²¹ 19

κατεκληρονόμησεν²² αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ ταῦτα, ὡς ἔτεσιν 20

τετρακοσίοις²³ καὶ πεντήκοντα,²⁴ ἔδωκεν κριτὰς²⁵ ἕως Σαμουὴλ τοῦ

προφήτου. Κακεῖθεν²⁶ ἡτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν 21

Σαοὺλ υἱὸν Κίς,²⁷ ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμίν,²⁸ ἔτη τεσσαράκοντα.²⁹ Καὶ 22

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ³ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁵ ἀποχωρέω, go away, depart. ⁶ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁷ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ⁸ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ⁹ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁰ κατασείω, shake, motion. ¹¹ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹² ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹³ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁴ παροικία, ας, ἡ, sojourn, stay. ¹⁵ βραχίων, ονος, ὁ, arm, strength. ¹⁶ ὑψηλός, high, lofty. ¹⁷ ἐξάγω, lead out. ¹⁸ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁹ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ²⁰ καθαιρέω, take down, pull down. ²¹ Χαναάν, ἡ, Canaan. ²² κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ²³ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ²⁴ πεντήκοντα, fifty, 50. ²⁵ κριτής, ου, ὁ, judge. ²⁶ κακεῖθεν, and thence, and from there. ²⁷ Κίς, ὁ, Kish. ²⁸ Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ²⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40.

μεταστήσας¹ αὐτόν, ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ὃ καὶ εἶπεν
μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν
μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ 23
σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν, 24
προκηρύξαντος² Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου³ αὐτοῦ βάπτισμα⁴
μετανοίας⁵ τῷ Ἰσραὴλ. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁶ ἔλεγεν, 25
Τίνα με ὑπονοεῖτε⁷ εἶναι; Οὐκ εἰμι ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμέ, οὗ
οὐκ εἰμι ἄξιος τὸ ὑπόδημα⁸ τῶν ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ 26
γένους⁹ Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς
σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ 27
οἱ ἄρχοντες αὐτῶν, τοῦτον ἀγνοήσαντες,¹⁰ καὶ τὰς φωνὰς τῶν
προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες
ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν¹¹ θανάτου εὐρόντες, ᾐτήσαντο 28
Πιλάτον ἀναιρεθῆναι¹² αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ 29
γεγραμμένα, καθελόντες¹³ ἀπὸ τοῦ ξύλου,¹⁴ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ 30
θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς 31
συναναβᾶσιν¹⁵ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ, οἳτινές εἰσιν
μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν 32
πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς

¹ μεθίστημι, remove, turn away. ² προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand. ³ εἰσοδος, ου, ἡ, entrance, entering. ⁴ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁵ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁶ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ⁷ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁸ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹¹ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹² ἀναιρέω, take up, kill. ¹³ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁴ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁵ συναναβαίνω, come or go up with, go up with.

ἐκπεπλήρωκεν¹ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὡς καὶ ἐν 33
 τῷ ψαλμῷ² τῷ δευτέρῳ γέγραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον
 γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι³ μέλλοντα 34
 ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν,⁴ οὕτως εἴρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια⁵
 Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν⁵ σου ἰδεῖν 35
 διαφθοράν: ⁴ Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας⁶ τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ⁷ 36
 ἐκοιμήθη,⁸ καὶ προσετέθη⁹ πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν
 διαφθοράν: ⁴ ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν. ⁴ Γνωστὸν¹⁰ οὖν 37
 ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις¹¹ ἁμαρτιῶν
 καταγγέλλεται:¹² καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ 39
 Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται. Βλέπετε 40
 οὖν μὴ ἐπέλθῃ¹³ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, Ἴδετε, οἱ 41
 καταφρονηταί,¹⁴ καὶ θαυμάσατε, καὶ ἀφανίσθητε:¹⁵ ὅτι ἔργον ἐγὼ
 ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις
 ἐκδιηγῇται¹⁶ ὑμῖν.

Ἐξιόντων¹⁷ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς 42
 τὸ μεταξὺ¹⁸ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης δὲ τῆς 43
 συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων¹⁹

¹ ἐκπληρόω, fulfill, fill completely. ² ψαλμός, οὐ, ὁ, song of praise, psalm. ³ μηκέτι, no longer. ⁴ διαφθορά, ἄς, ἡ, decay, corruption. ⁵ ὅσιος, righteous, pious. ⁶ ὑπηρετέω, serve, minister to. ⁷ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁸ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁹ προστίθηναι, add, add to. ¹⁰ γνωστός, known, acquaintance. ¹¹ ἄφεσις, εὖς, ἡ, release, forgiveness. ¹² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹³ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁴ καταφρονητής, οὐ, ὁ, despiser, scoffer. ¹⁵ ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ¹⁶ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹⁷ ἐξίμι, go away, leave. ¹⁸ μεταξύ, between, after. ¹⁹ σεβομαι, reverence, worship.

προσηλύτων¹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλαλοῦντες,²
ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν³ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν⁴ πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν 44
λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου,⁵ 45
καὶ ἀντέλεγον⁶ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἀντιλέγοντες⁶ καὶ
βλασφημοῦντες. Παρρησιασάμενοι⁷ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας 46
εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον⁸ πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.
Ἐπειδὴ⁹ δὲ ἀπωθεῖσθε¹⁰ αὐτόν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα¹¹ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως¹² γὰρ ἐντέταλται¹³ 47
ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως
ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον 48
τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι¹⁴ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 49
Διεφέρετο¹⁵ δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 50
παρώτρυναν¹⁶ τὰς σεβομένας¹⁷ γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας¹⁸ καὶ τοὺς
πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν¹⁹ διωγμὸν²⁰ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ
τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων²¹ αὐτῶν. Οἱ δὲ 51
ἐκτιναξάμενοι²² τὸν κονιορτὸν²³ τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς
Ἰκόνιον.²⁴ Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου. 52

¹ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ² προσλαλέω, speak to, speak with. ³ ἐπιμένω, continue, remain. ⁴ σχεδόν, almost, nearly. ⁵ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁶ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁸ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁹ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁰ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹¹ στρέφω, turn, am converted. ¹² οὕτως, thus, so. ¹³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹⁴ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁵ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁶ παροτρύνω, arouse, incite. ¹⁷ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁸ εὐσχήμων, honorable. ¹⁹ ἐπεγείρω, arouse, excite. ²⁰ διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ²¹ ὅριον, ου, τό, boundary, region. ²² ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ²³ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ²⁴ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν **14**

τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ

Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες² Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν³ καὶ **2**

ἐκάκωσαν⁴ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. Ἰκανὸν μὲν οὖν **3**

χρόνον διέτριψαν⁵ παρρησιαζόμενοι⁶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ

λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα⁷ γίνεσθαι διὰ τῶν

χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη⁸ δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν **4**

τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ⁹ τῶν **5**

ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι¹⁰ καὶ

λιθοβολῆσαι¹¹ αὐτούς, συνιδόντες¹² κατέφυγον¹³ εἰς τὰς πόλεις τῆς **6**

Λυκαονίας,¹⁴ Λύστραν¹⁵ καὶ Δέρβην,¹⁶ καὶ τὴν περίχωρον·¹⁷ κάκει¹⁸ **7**

ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.

Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις¹⁵ ἀδύνατος¹⁹ τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς²⁰ ἐκ **8**

κοιλίας²¹ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων, ὃς οὐδέποτε²² περιπεπατῆκει. Οὗτος **9**

ἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας²³ αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι

πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς **10**

πόδας σου ὀρθῶς.²⁴ Καὶ ἤλλετο²⁵ καὶ περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες δὲ **11**

¹ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ² ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ³ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁴ κακώω, mistreat, harm. ⁵ διατρίβω, continue, tarry. ⁶ παρρησιαζόμεναι, speak freely or boldly, speak freely. ⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁸ σχίζω, split, separate. ⁹ ὁρμή, ἥς, ἡ, impulse, inclination. ¹⁰ ὑβρίζω, mistreat, insult. ¹¹ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹² σύννοια, know, be conscious of. ¹³ καταφεύγω, flee, take refuge. ¹⁴ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ¹⁵ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁶ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹⁷ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ¹⁸ κάκει, and there. ¹⁹ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁰ χωλός, lame, deprived of a foot. ²¹ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ²² οὐδέποτε, never. ²³ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁴ ὀρθῶς, rightly, correctly. ²⁵ ἄλλομαι, leap, spring up.

ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν¹ τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστί² λέγοντες,
 Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες³ ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε 12
 τὸν μὲν Βαρνάβαν, Δία·⁴ τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν,⁵ ἐπειδὴ⁶ αὐτὸς ἦν ὁ
 ἡγούμενος τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς τοῦ Διὸς⁴ τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως 13
 αὐτῶν, ταύρους⁷ καὶ στέμματα⁸ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας⁹ ἐνέγκας, σὺν τοῖς
 ὄχλοις ἤθελεν θύειν.¹⁰ Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ 14
 Παῦλος, διαρρήξαντες¹¹ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν¹² εἰς τὸν ὄχλον,
 κράζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς 15
 ὁμοιοπαθεῖς¹³ ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων
 τῶν ματαιῶν¹⁴ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν 16
 ταῖς παρωχημέναις¹⁵ γενεαῖς εἴασεν¹⁶ πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
 ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε¹⁷ οὐκ ἀμάρτυρον¹⁸ ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν,¹⁹ 17
 οὐρανόθεν²⁰ ὑμῖν ὑετοῦς²¹ διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους,²² ἐμπιπλῶν
 τροφῆς²⁴ καὶ εὐφροσύνης²⁵ τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, 18
 μόλις²⁶ κατέπαυσαν²⁷ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹⁰ αὐτοῖς.

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ³ ὁμοιόω, make like, liken. ⁴ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ⁵ Ἑρμῆς, οὐ, ὁ, Hermes. ⁶ ἐπειδὴ, since, because. ⁷ ταῦρος, ου, ὁ, bull, ox. ⁸ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ⁹ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹⁰ θύω, sacrifice, kill. ¹¹ διαρρήσσω, tear asunder. ¹² εἰσπηδάω, leap in, rush in. ¹³ ὁμοιοπαθής, with the same nature. ¹⁴ μάταιος, vain, useless. ¹⁵ παροίχομαι, be past, gone. ¹⁶ εἴω, permit, allow. ¹⁷ καίτοιγε, and yet, although. ¹⁸ ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ¹⁹ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ²⁰ οὐρανόθεν, from heaven. ²¹ ὑετός, ου, ὁ, rain. ²² καρποφόρος, fruitful. ²³ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ²⁴ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ²⁵ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ²⁶ μόλις, with difficulty, hardly. ²⁷ καταπαύω, cause to rest to rest, stop.

Ἐπῆλθον¹ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας² καὶ Ἰκονίου³ Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς 19
 ὄχλους, καὶ λιθάσαντες⁴ τὸν Παῦλον, ἔσυρον⁵ ἔξω τῆς πόλεως,
 νομίσαντες⁶ αὐτὸν τεθνάναι.⁷ Κυκλωσάντων⁸ δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, 20
 ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ ἐπαύριον⁹ ἐξῆλθεν σὺν τῷ
 Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην.¹⁰ Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ 21
 μαθητεύσαντες¹¹ ἱκανούς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν¹² καὶ Ἰκόνιον³
 καὶ Ἀντιόχειαν,² ἐπιστηρίζοντες¹³ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, 22
 παρακαλοῦντες ἐμμένειν¹⁴ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ
 ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Χειροτονήσαντες¹⁵ δὲ αὐτοῖς 23
 πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν,¹⁶
 παρέθεντο¹⁷ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. Καὶ διελθόντες 24
 τὴν Πισιδίαν¹⁸ ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.¹⁹ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ²⁰ τὸν 25
 λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν·²¹ κάκειθεν²² ἀπέπλευσαν²³ εἰς 26
 Ἀντιόχειαν,² ὅθεν²⁴ ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον
 ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, 27
 ἀνήγγειλαν²⁵ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς
 ἔθνεσιν θύραν πίστεως. Διέτριβον²⁶ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς 28
 μαθηταῖς.

¹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ⁴ λιθάζω, throw stones, stone. ⁵ σύρω, draw, drag. ⁶ νομίζω, suppose, think. ⁷ θνήσκω, die, am dying. ⁸ κυκλόω, encircle, surround. ⁹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁰ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹¹ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ¹² Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹³ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁴ ἐμμένω, persevere, remain (in). ¹⁵ χειροτονέω, choose, appoint. ¹⁶ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁷ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁸ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹⁹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ²⁰ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ²¹ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ²² κάκειθεν, and thence, and from there. ²³ ἀποπλέω, sail away. ²⁴ ὅθεν, from where, from which. ²⁵ ἀναγγέλλω, announce, report. ²⁶ διατρίβω, continue, tarry.

Καί τινες κατελθόντες¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι **15**

Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε² τῷ ἔθει³ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. **2**

Γενομένης οὖν στάσεως⁴ καὶ ζητήσεως⁵ οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ

Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτοὺς, ἔταξαν⁶ ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ

τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς

Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος⁷ τούτου. Οἱ μὲν οὖν, προπεμφθέντες⁸ **3**

ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην⁹ καὶ Σαμάρειαν,¹⁰

ἐκδιηγούμενοι¹¹ τὴν ἐπιστροφὴν¹² τῶν ἐθνῶν· καὶ ἐποιοῦν χαρὰν

μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, **4**

ἀπεδέχθησαν¹³ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν

πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν¹⁴ τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. **5**

Ἐξανέστησαν¹⁵ δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἵρέσεως¹⁶ τῶν Φαρισαίων

πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν² αὐτοὺς, παραγγέλλειν τε

τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου **6**

τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹⁷ γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν **7**

πρὸς αὐτοὺς,

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ³ ἔθος, ους, τό, custom. ⁴ στάσις, εως, ή, standing, rebellion. ⁵ ζήτησις, εως, ή, debate, controversy. ⁶ τάσσω, arrange, appoint. ⁷ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ⁸ προπέμπω, send before, send forth. ⁹ Φοινίκη, ης, ή, Phoenicia. ¹⁰ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ¹¹ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹² ἐπιστροφή, ης, ή, attention, conversion. ¹³ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ¹⁶ αἵρεσις, εως, ή, choice, faction. ¹⁷ συζήτησις, εως, ή, mutual questioning, disputation.

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε¹ ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων² ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν
 ἐξελέξατο,³ διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ
 εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης⁴ θεὸς ἐμαρτύρησεν 8
 αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν 9
 διέκρινεν⁵ μεταξὺ⁶ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθάρισας τὰς
 καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν⁷ ἐπὶ τὸν 10
 τράχηλον⁸ τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς
 ἰσχύσαμεν βαστάσαι; Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ 11
 πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον⁹ ἀκακεῖνοι.¹⁰

Ἐσίγησεν¹¹ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου 12
 ἐξηγουμένων¹² ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα¹³ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
 δι' αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι¹¹ αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων, 13

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν¹⁴ ἐξηγήσατο¹² καθὼς πρῶτον ὁ 14
 θεὸς ἐπεσκέψατο¹⁵ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ 15
 τούτῳ συμφωνοῦσιν¹⁶ οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ 16
 ταῦτα ἀναστρέψω,¹⁷ καὶ ἀνοικοδομήσω¹⁸ τὴν σκηνὴν¹⁹ Δαυὶδ τὴν
 πεπτωκυῖαν: καὶ τὰ κατεσκαμμένα²⁰ αὐτῆς ἀνοικοδομήσω,¹⁸ καὶ

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² ἀρχαῖος, old, ancient. ³ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁴ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ⁵ διακρίνω, discriminate, judge. ⁶ μεταξύ, between, after. ⁷ ζυγός, οὔ, ὁ, yoke, heavy burden. ⁸ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹⁰ ἀκακεῖνος, and he, and she. ¹¹ σιγᾶω, be silent, become silent. ¹² ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁴ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ¹⁵ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁶ συμφωνέω, agree with, agree together. ¹⁷ ἀναστρέφω, return, live. ¹⁸ ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ¹⁹ σκηνή, ἥς, ἡ, tent, tabernacle. ²⁰ κατασκάπτω, tear down, demolish.

ἀνορθώσω¹ αὐτήν· ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν² οἱ κατάλοιποι³ τῶν 17
 ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ
 ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. Γνωστὰ⁴ ἅπ' 18
 αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ 19
 παρενοχλεῖν⁵ τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ 20
 ἐπιστεῖλαι⁶ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι⁷ ἀπὸ τῶν ἀλισγημάτων⁸ τῶν εἰδώλων⁹
 καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ¹⁰ καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ 21
 γενεῶν ἀρχαίων¹¹ κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς
 συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, 22
 ἐκλεξαμένους¹² ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν¹³ σὺν Παύλῳ
 καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαββᾶν,¹⁴ καὶ Σίλαν,¹⁵
 ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν τάδε, 23
 Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν
 Ἀντιόχειαν¹³ καὶ Συρίαν¹⁷ καὶ Κιλικίαν¹⁸ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν·
 ἐπειδὴ¹⁹ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν²⁰ ὑμᾶς 24
 λόγοις, ἀνασκευάζοντες²¹ τὰς ψυχὰς ὑμῶν, λέγοντες περιτέμνεσθαι²²
 καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ διεσπειλάμεθα·²³ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις 25

¹ ἀνορθώω, restore, strengthen. ² ἐκζητέω, seek out, inquire. ³ κατάλοιπος, rest, remaining. ⁴ γνωστός, known, acquaintance. ⁵ παρενοχλέω, trouble, annoy. ⁶ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ⁷ ἀπέχω, received, obtain. ⁸ ἀλίσγημα, τος, τό, pollution, defilement. ⁹ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁰ πνικτός, strangled. ¹¹ ἀρχαῖος, old, ancient. ¹² ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹³ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁴ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ¹⁵ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁶ ὅδε, this (here), this here. ¹⁷ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁸ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁹ ἐπειδὴ, since, because. ²⁰ ταρασσώ, trouble, agitate. ²¹ ἀνασκευάζω, upset, unsettle. ²² περιτέμνω, circumcize, circumcise. ²³ διαστέλλομαι, set apart, fig. to distinguish.

ὁμοθυμαδόν,¹ ἐκλεξαμένους² ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς
 ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς 26
 ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. 27
 Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν,³ καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου
 ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ ἡμῖν, 28
 μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος,⁴ πλὴν τῶν ἐπάναγκες⁵ τούτων, 29
 ἀπέχεσθαι⁶ εἰδωλοθύτων⁷ καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ⁸ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν
 διατηροῦντες⁹ ἑαυτούς, εὖ¹⁰ πράξετε. Ἐρρωσθε.¹¹
 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν·¹² καὶ συναγαγόντες τὸ 30
 πλῆθος, ἐπέδωκαν¹³ τὴν ἐπιστολήν.¹⁴ Ἀναγνόντες δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ 31
 παρακλήσει. Ἰούδας τε καὶ Σίλας,³ καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου 32
 πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριξαν.¹⁵ Ποιήσαντες 33
 δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς
 ἀποστόλους. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον¹⁶ ἐν Ἀντιοχείᾳ,¹² 34
 διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον
 τοῦ κυρίου.

¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ βάρος, οὐς, τό, burden, weight. ⁵ ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ⁶ ἀπέχω, received, obtain. ⁷ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁸ πνικτός, strangled. ⁹ διατηρέω, keep free of, keep safe. ¹⁰ εὖ, well, well done. ¹¹ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ¹² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹³ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ¹⁴ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁶ διατρίβω, continue, tarry.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν, Ἐπιστρέψαντες δὴ¹ 36

ἐπισκεψώμεθα² τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς

κατηγγείλαμεν³ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας δὲ 37

ἐβουλεύσατο⁴ συμπαραλαβεῖν⁵ τὸν Ἰωάννην, τὸν καλούμενον Μάρκον.⁶

Παῦλος δὲ ἤξιον,⁷ τὸν ἀποστάντα⁸ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,⁹ καὶ μὴ 38

συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν⁵ τοῦτον. Ἐγένετο 39

οὖν παροξυσμός,¹⁰ ὥστε ἀποχωρισθῆναι¹¹ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε

Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον⁶ ἐκπλεῦσαι¹² εἰς Κύπρον.¹³ 40

Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος¹⁴ Σίλαν¹⁵ ἐξήλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ

θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν¹⁶ καὶ Κιλικίαν,¹⁷ 41

ἐπιστηρίζων¹⁸ τὰς ἐκκλησίας.

Κατήντησεν¹⁹ δὲ εἰς Δέρβην²⁰ καὶ Λύστραν:²¹ καὶ ἰδοὺ, μαθητὴς τις ἦν 16

ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,²² υἱὸς γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς

δὲ Ἑλλήνος: ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις²¹ καὶ Ἰκονίῳ²³ 2

ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν 3

περιέτεμεν²⁴ αὐτόν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις

ἐκείνοις: ᾗδρισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἑλλήν ὑπῆρχεν. 4

¹ δὴ, also, indeed. ² ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁴ βουλεύω, deliberate, take counsel. ⁵ συμπαραλαμβάνω, take along with. ⁶ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁷ ἄξιόω, consider worthy. ⁸ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹⁰ παροξυσμός, ου, ὁ, stimulation, provocation. ¹¹ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ¹² ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁴ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹⁵ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁶ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁷ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁸ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁹ καταντάω, come to, arrive. ²⁰ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ²¹ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ²² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²³ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ²⁴ περιτέμνω, circumcise, circumcise.

Ὡς δὲ διεπορεύοντο¹ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ
 δόγματα² τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν
 ἐν Ἱερουσαλήμ. Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο³ τῇ πίστει, καὶ 5
 ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ⁴ καθ' ἡμέραν.

Διελθόντες δὲ τὴν Φρυγίαν⁵ καὶ τὴν Γαλατικὴν⁶ χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ 6
 τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλήσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,⁷ ἐλθόντες κατὰ 7
 τὴν Μυσίαν⁸ ἐπείραζον κατὰ τὴν Βιθυνίαν⁹ πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν
 αὐτοὺς τὸ πνεῦμα· παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν⁸ κατέβησαν εἰς 8
 Τρωάδα.¹¹ Καὶ ὄραμα¹² διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ· ἀνὴρ τις ἦν 9
 Μακεδὼν¹³ ἐστῶς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς¹⁴ εἰς
 Μακεδονίαν,¹⁵ βοήθησον¹⁶ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ ὄραμα¹² εἶδεν, εὐθέως 10
 ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν,¹⁵ συμβιβάζοντες¹⁷ ὅτι
 προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες¹⁸ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,¹¹ εὐθυδρομήσαμεν¹⁹ εἰς Σαμοθράκην,²⁰ 11
 τῇ τε ἐπιούσῃ²¹ εἰς Νεάπολιν,²² ἐκεῖθén τε εἰς Φιλίππους,²³ ἥτις ἐστὶν 12
 πρώτη τῆς μερίδος²⁴ τῆς Μακεδονίας¹⁵ πόλις, κολωνεία·²⁵ ἤμεν δὲ ἐν
 αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες²⁶ ἡμέρας τινάς. Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν 13

¹ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ² δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ³ στερεόω, make firm, strengthen. ⁴ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁵ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ⁶ Γαλατικός, Galatian. ⁷ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁸ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ⁹ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ¹⁰ ἔαω, permit, allow. ¹¹ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹³ Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁴ διαβαίνω, go through, cross. ¹⁵ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁶ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁷ συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ²⁰ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ²¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ²² Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ²³ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ²⁴ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ²⁵ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ²⁶ διατρίβω, continue, tarry.

σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ ποταμόν,¹ οὗ² ἐνομίζετο³
 προσευχῇ εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν.
 Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,⁴ πορφυρόπωλις⁵ πόλεως Θυατείρων,⁶ 14
 σεβομένη⁷ τὸν θεόν, ἤκουεν· ἥς ὁ κύριος διήνοιξεν⁸ τὴν καρδίαν,
 προσέχειν⁹ τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ 15
 οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ
 εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μείνατε. Καὶ παρεβιάσατο¹⁰ ἡμᾶς.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν, παιδίσκην¹¹ τινὰ ἔχουσιν 16
 πνεῦμα Πύθωνος¹² ἀπαντῆσαι¹³ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν¹⁴ πολλὴν παρεῖχεν
 τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.¹⁶ Αὕτη κατακολουθήσασα¹⁷ τῷ 17
 Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ
 τοῦ ὑψίστου¹⁸ εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν¹⁹ ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. 18
 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς²⁰ δὲ ὁ Παῦλος, καὶ
 ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
 χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξήλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.

¹ ποταμός, οὐ, ὁ, river, stream. ² οὗ, where, when. ³ νομίζω, suppose, think. ⁴ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁵ πορφυρόπωλις, ἰδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ⁶ Θυάτειρα, τό, Thyatira. ⁷ σέβομαι, reverence, worship. ⁸ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁹ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁰ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ¹¹ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ¹² πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ¹³ ἀπαντάω, meet, encounter. ¹⁴ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹⁵ παρέχω, offer, afford. ¹⁶ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ¹⁷ κατακολουθέω, follow after. ¹⁸ ὑψιστος, highest, most high. ¹⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁰ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας¹ αὐτῶν, 19
 ἐπιλαβόμενοι² τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν,³ εἴλκυσαν⁴ εἰς τὴν ἀγορὰν⁵
 ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες⁶ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς⁷ εἶπον, 20
 Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν⁸ ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι
 ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν⁹ ἔθνη¹⁰ ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν 21
 παραδέχεσθαι¹¹ οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαῖοις¹² οὖσιν. Καὶ συνεπέστη¹³ ὁ ὄχλος 22
 κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ⁷ περιρρήξαντες¹⁴ αὐτῶν τὰ ἱμάτια
 ἐκέλευον ῥαβδίξειν.¹⁵ Πολλὰς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς¹⁶ ἔβαλον εἰς 23
 φυλακὴν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι¹⁷ ἀσφαλῶς¹⁸ τηρεῖν αὐτούς:
 ὅς, παραγγελίαν¹⁹ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν²⁰ 24
 φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἡσφαλίσατο²¹ εἰς τὸ ξύλον.²² Κατὰ δὲ 25
 τὸ μεσονύκτιον²³ Παῦλος καὶ Σίλας³ προσευχόμενοι ὕμνουν²⁴ τὸν θεόν,
 ἐπηκροῶντο²⁵ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι:²⁶ ἄφνω²⁷ δὲ σεισμὸς²⁸ ἐγένετο μέγας, 26
 ὥστε σαλευθῆναι²⁹ τὰ θεμέλια³⁰ τοῦ δεσμωτηρίου:³¹ ἀνεώχθησάν τε
 παραχρῆμα³² αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ³³ ἀνέθη.³⁴ Ἐξυπνος³⁵ 27
 δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,¹⁷ καὶ ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας τῆς
 φυλακῆς, σπασάμενος³⁶ μάχαιραν, ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,³⁷ νομίζων³⁸

¹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ εἴλκω, drag, draw. ⁵ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁶ προσάγω, bring (forward), approach. ⁷ στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ⁸ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁰ ἔθνος, οὗς, τό, custom. ¹¹ παραδέχομαι, receive, accept. ¹² Ῥωμαῖος, οὗ, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹³ συνεπίστημι, rise up together against. ¹⁴ περιρρήγνυμι, tear off. ¹⁵ ῥαβδίξω, beat with a rod, beat with rods. ¹⁶ πληγὴ, ἧς, ἡ, blow, wound. ¹⁷ δεσμοφύλαξ, ἀκος, ὁ, prison keeper, jailer. ¹⁸ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹⁹ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ²⁰ ἐσώτερος, within, inside (gen). ²¹ ἡσφαλίξω, make secure, fasten. ²² ξύλον, οὗ, τό, wood, tree. ²³ μεσονύκτιον, οὗ, τό, midnight. ²⁴ ὕμνω, sing to, praise. ²⁵ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ²⁶ δέσμιος, οὗ, ὁ, prisoner, one bound. ²⁷ ἄφνω, suddenly. ²⁸ σεισμός, οὗ, ὁ, earthquake, storm. ²⁹ σαλεύω, shake, excite. ³⁰ θεμέλιος, οὗ, ὁ, foundation. ³¹ δεσμωτήριον, οὗ, τό, prison, jail. ³² παραχρῆμα, immediately, instantly. ³³ δεσμός, οὗ, ὁ, chain, bond. ³⁴ ἀνίημι, give up, loosen. ³⁵ ἐξυπνος, awake, aroused. ³⁶ σπάω, draw (as a sword). ³⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ³⁸ νομίζω, suppose, think.

ἐκπεφευγέναι¹ τοὺς δεσμίους.² Ἐφώνησεν δὲ φωνῇ μεγάλη ὁ Παῦλος 28
λέγων, Μηδὲν πράξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε.³ 29
Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,⁴ καὶ ἔντρομος⁵ γενόμενος προσέπεσεν⁶
τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,⁷ καὶ προαγαγὼν⁸ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με 30
δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν 31
χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον 32
τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς 33
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν⁹ ἀπὸ τῶν πληγῶν,¹⁰ καὶ
ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.¹¹ Ἀναγαγὼν¹² τε 34
αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν¹³ τράπεζαν,¹⁴ καὶ ἡγαλλιᾶτο¹⁵
πανοικί¹⁶ πεπιστευκῶς τῷ θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ¹⁷ τοὺς ραβδούχους¹⁸ 35
λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ 36
δεσμοφύλαξ¹⁹ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι
Ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοί,¹⁷ ἵνα ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες
πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, Δείραντες²⁰ ἡμᾶς 37
δημοσίᾳ,²¹ ἀκατακρίτους,²² ἀνθρώπους Ῥωμαίους²³ ὑπάρχοντας, ἔβαλον

¹ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³ ἐνθάδε, within, here. ⁴ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ⁵ ἔντρομος, terrified, trembling. ⁶ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ⁸ προάγω, lead forth, go before. ⁹ λούω, bathe, wash. ¹⁰ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ¹¹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ παρατίθωμι, set before, entrust. ¹⁴ τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ¹⁵ ἡγαλλιᾶω, rejoice, am full of joy. ¹⁶ πανοικί, with one's whole household or family. ¹⁷ στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ¹⁸ ραβδούχος, ου, ὁ, constable, police officer. ¹⁹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ²⁰ δέρω, beat, flay. ²¹ δημόσιος, public, publicly. ²² ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ²³ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen.

εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα¹ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ· ἀλλὰ
 ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.² Ἀνήγγειλαν³ δὲ τοῖς στρατηγοῖς⁴ οἱ 38
 ῥαβδοῦχοι⁵ τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι
 Ῥωμαῖοι⁶ εἰσιν, καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες² 39
 ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον 40
 πρὸς τὴν Λυδίαν·⁷ καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς,
 καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες⁸ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν⁹ καὶ Ἀπολλωνίαν,¹⁰ ἦλθον εἰς 17
 Θεσσαλονίκην,¹¹ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς 2
 τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο¹³
 αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων¹⁴ καὶ παρατιθέμενος,¹⁵ ὅτι Τὸν 3
 χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ
 χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω¹⁶ ὑμῖν. Καί τινες ἐξ αὐτῶν 4
 ἐπείσθησαν, καὶ προσεκληρώθησαν¹⁷ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,¹⁸ τῶν τε
 σεβομένων¹⁹ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ
 ὀλίγαι. Προσλαβόμενοι²⁰ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,²¹ τῶν ἀγοραίων 5
 τινὰς ἄνδρας πονηρούς, καὶ ὀχλοποιήσαντες,²³ ἐθορύβουν²⁴ τὴν πόλιν:

¹ λάθρα, secretly. ² ἐξάγω, lead out. ³ ἀναγγέλλω, announce, report. ⁴ στρατηγός, οὐ, ὁ, commander, general. ⁵ ῥαβδοῦχος, οὐ, ὁ, constable, police officer. ⁶ Ῥωμαῖος, οὐ, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁷ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ⁸ διοδεύω, travel through, go about. ⁹ Ἀμφίπολις, εως, ἡ, Amphipolis. ¹⁰ Ἀπολλωνία, ας, ἡ, Apollonia. ¹¹ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ¹² εἰώθα, be accustomed, to maintain a custom. ¹³ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁴ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁷ προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁹ σέβομαι, reverence, worship. ²⁰ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ²¹ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ²² ἀγοραῖος, οὐ, ὁ, marketplace. ²³ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ²⁴ θορυβέω, make a commotion, agitate.

ἐπιστάντες¹ τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,² ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον.
 Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον⁴ τὸν Ἰάσονα² καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ ⁶
 τοὺς πολιτάρχας,⁵ βοῶντες⁶ ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην⁷ ἀναστατώσαντες,⁸
 οὗτοι καὶ ἐνθάδε⁹ πάρεσιν,¹⁰ οὓς ὑποδέδεκται¹¹ Ἰάσων·² καὶ οὗτοι ⁷
 πάντες ἀπέναντι¹² τῶν δογμάτων¹³ Καίσαρος πράσσουσιν, βασιλέα
 λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν¹⁴ δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς ⁸
 πολιτάρχας⁵ ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ ⁹
 Ἰάσονος² καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.
 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν¹⁵ τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν ¹⁰
 Σίλαν¹⁶ εἰς Βέροιαν·¹⁷ οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν
 ἀπήεσαν¹⁸ τῶν Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι¹⁹ τῶν ἐν ¹¹
 Θεσσαλονίκη,²⁰ οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας,²¹ τὸ
 καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες²² τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ ¹²
 μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων²³ γυναικῶν τῶν
 εὐσχημόνων²⁴ καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς ¹³
 Θεσσαλονίκης²⁰ Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ¹⁷ καταγγέλη²⁵ ὑπὸ τοῦ
 Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κάκει²⁶ σαλεύοντες²⁷ τοὺς ὄχλους. ¹⁴

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ³ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁴ σύρω, draw, drag. ⁵ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ⁶ βοᾶω, cry aloud, shout. ⁷ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁸ ἀναστατόω, stir up, disturb. ⁹ ἐνθάδε, within, here. ¹⁰ πάριμι, be present, have arrived. ¹¹ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹² ἀπέναντι, over against, before. ¹³ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁴ ταρασσω, trouble, agitate. ¹⁵ ἐκπέμπω, send out. ¹⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁷ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ¹⁸ ἀπειμι, go away, depart. ¹⁹ εὐγενής, noble, high-born. ²⁰ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²¹ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²³ Ἑλληνίς, ἰδος, ἡ, Greek, Greek woman. ²⁴ εὐσχήμων, honorable. ²⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ²⁶ κάκει, and there. ²⁷ σαλεύω, shake, excite.

Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν¹ οἱ ἄδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς
ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμενον² δὲ ὃ τε Σίλας³ καὶ ὁ Τιμόθεος⁴ ἐκεῖ. Οἱ δὲ 15
καθιστώντες⁵ τὸν Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν·⁶ καὶ λαβόντες
ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν³ καὶ Τιμόθεον,⁴ ἵνα ὡς τάχιστα⁷ ἔλθωσιν πρὸς
αὐτόν, ἐξήεσαν.⁸

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις⁶ ἐκδεχομένου⁹ αὐτοῦ τοῦ Παύλου, παρωξύνετο¹⁰ τὸ 16
πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι κατείδωλον¹¹ οὔσαν τὴν πόλιν. 17
Διελέγετο¹² μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,
καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ¹⁴ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας.¹⁵ 18
Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων¹⁶ καὶ τῶν Στοϊκῶν¹⁷ φιλοσόφων¹⁸
συνέβαλλον¹⁹ αὐτῷ. Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος²⁰
οὗτος λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων²¹ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς²² εἶναι· ὅτι
τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοι²³ τε αὐτοῦ, 19
ἐπὶ τὸν Ἄρειον²⁴ πάγον²⁴ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γινῶναι, τίς ἢ
καινὴ αὕτη ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχὴ; Ξενίζοντα²⁵ γάρ τινα 20
εἰσφέρεις²⁶ εἰς τὰς ἀκοὰς²⁷ ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γινῶναι, τί ἂν θέλοι
ταῦτα εἶναι – Ἀθηναῖοι²⁸ δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες²⁹ ξένοι²¹ εἰς 21

¹ ἐξαποστέλλω, send forth. ² ὑπομένω, tarry, endure. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁵ καθίστημι, set, constitute. ⁶ Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ⁷ τάχιστα, most swiftly. ⁸ ἐξίμι, go away, leave. ⁹ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁰ παρωξύνω, provoke, irritate. ¹¹ κατείδωλος, full of idols. ¹² διαλέγομαι, dispute, reason. ¹³ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁴ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ¹⁵ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ¹⁶ Ἐπικουρείος, ου, ὁ, Epicurean. ¹⁷ Στοϊκός, Stoic. ¹⁸ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ¹⁹ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁰ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ²¹ ξένος, strange, stranger. ²² καταγγελεὺς, ἑως, ὁ, proclaimer, preacher. ²³ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²⁴ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ²⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁶ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ²⁷ ἀκοή, ἧς, ἡ, hearing, report. ²⁸ Ἀθηναῖος, Athenian. ²⁹ ἐπιδημέω, visit, live in a place.

οὐδὲν ἕτερον εὐκαιρουν,¹ ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

Σταθεὶς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου² πάγου² ἔφη, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,³ 22

κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους⁴ ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος γὰρ καὶ 23

ἀναθεωρῶν⁵ τὰ σεβάσματα⁶ ὑμῶν, εὔρον καὶ βωμὸν⁷ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,

Ἀγνώστῳ⁹ θεῷ. Ὅν οὖν ἀγνοοῦντες¹⁰ εὐσεβεῖτε,¹¹ τοῦτον ἐγὼ

καταγγέλλω¹² ὑμῖν. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν 24

αὐτῷ, οὗτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις¹³

ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδεόμενός 25

τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοήν¹⁵ κατὰ πάντα· ἐποίησέν τε ἐξ 26

ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς

γῆς, ὀρίσας¹⁶ προστεταγμένους¹⁷ καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας¹⁸ τῆς

κατοικίας¹⁹ αὐτῶν· ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα²⁰ γε²¹ ψηλαφήσειαν²² αὐτὸν 27

καὶ εὔροιεν, καί γε²¹ οὐ μακρὰν²³ ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. 28

Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα²⁴ καὶ ἐσμεν· ὡς καὶ τινες τῶν καθ’

ὑμᾶς ποιητῶν²⁵ εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος²⁶ ἐσμέν. Γένος²⁶ οὖν 29

ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν²⁷ χρυσῷ²⁸ ἢ ἀργύρῳ²⁹ ἢ

λίθῳ, χαράγματι³⁰ τέχνης³¹ καὶ ἐνθυμήσεως³² ἀνθρώπου, τὸ θεῖον³³ εἶναι

¹ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ² πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ³ Ἀθηναῖος, Athenian. ⁴ δεισιδαίμων, devout, religious. ⁵ ἀναθεωρῶ, observe carefully, examine. ⁶ σεβασμα, τος, τό, object of worship. ⁷ βωμός, οὐ, ὁ, altar. ⁸ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ⁹ ἀγνώστος, unknown. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹¹ εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ¹² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹³ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹⁴ προσδέομαι, need, want more. ¹⁵ πνοή, ἥς, ἡ, wind, breath. ¹⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁷ προστάσσω, command, order. ¹⁸ ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ¹⁹ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation. ²⁰ ἄρα, so? (introduces a question). ²¹ γέ, indeed, at least. ²² ψηλαφάω, touch, handle. ²³ μακράν, far away. ²⁴ κινέω, move, stir. ²⁵ ποιητής, οὐ, ὁ, maker, doer. ²⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ²⁷ νομίζω, suppose, think. ²⁸ χρυσός, οὐ, ὁ, gold, anything made of gold. ²⁹ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ³⁰ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ³¹ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ³² ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ³³ θεῖος, divine.

ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας¹ ὑπεριδὼν² ὁ θεός, τὰ νῦν 30
 παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ³ μετανοεῖν· διότι⁴ 31
 ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην⁵ ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν
 ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,⁶ πίστιν παρασχὼν⁷ πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·⁸ οἱ δὲ εἶπον, 32
 Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ 33
 μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες⁹ αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς 34
 καὶ Διονύσιος¹⁰ ὁ Ἀρεοπαγίτης,¹¹ καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις,¹² καὶ
 ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς¹³ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν¹⁴ ἦλθεν εἰς 18
 Κόρινθον.¹⁵ Καὶ εὗρὼν τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν,¹⁶ Ποντικὸν¹⁷ τῷ 2
 γένει,¹⁸ προσφάτως¹⁹ ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,²⁰ καὶ Πρίσκιλλαν²¹
 γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι²² Κλαύδιον²³ χωρίζεσθαι¹³ πάντας τοὺς
 Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,²⁴ προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχον²⁵ 3
 εἶναι, ἔμενεν παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ²⁶ τὴν
 τέχνην.²⁷ Διελέγετο²⁸ δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθ' ἐν 4

¹ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ² ὑπερεῖδον, overlook. ³ πανταχοῦ, everywhere. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁶ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ⁷ παρέχω, offer, afford. ⁸ χλευάζω, mock, scoff. ⁹ κολλάω, glue, cleave. ¹⁰ Διονύσιος, ου, ὁ, Dionysius. ¹¹ Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Areopagite. ¹² Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ¹³ χωρίζω, separate, depart. ¹⁴ Ἀθῆναι, ὦν, ἡ, Athens. ¹⁵ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁶ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹⁷ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁹ προσφάτως, recently. ²⁰ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ²¹ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²² τάσσω, arrange, appoint. ²³ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ²⁴ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²⁵ ὁμότεχος, of the same trade. ²⁶ σκηνοποιός, οὔ, ὁ, tent-maker. ²⁷ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ²⁸ διαλέγομαι, dispute, reason.

τε Ἰουδαίους καὶ Ἑλληνας.

Ὡς δὲ κατήλθον¹ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας² ὁ τε Σίλας³ καὶ ὁ Τιμόθεος,⁴ ⁵
 συνείχετο⁵ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος⁶ τοῖς Ἰουδαίοις
 τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀντιτασσομένων⁷ δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων, ⁶
 ἐκτιναζάμενος⁸ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν
 κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγώ· ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ ⁷
 μεταβάς⁹ ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου,¹⁰ σεβομένου¹¹
 τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα¹² τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος¹³ δὲ ὁ ⁸
 ἀρχισυνάγωγος¹⁴ ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ
 πολλοὶ τῶν Κορινθίων¹⁵ ἀκούοντες ἐπίστευσον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν ⁹
 δὲ ὁ κύριος δι' ὀράματος¹⁶ ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει
 καὶ μὴ σιωπήσης·¹⁷ διότι¹⁸ ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι ¹⁰
 τοῦ κακῶσαι¹⁹ σε· διότι¹⁸ λαὸς ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ¹¹
 Ἐκάθισέν τε ἐνιαυτὸν²⁰ καὶ μῆνας²¹ ἕξ,²² διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον
 τοῦ θεοῦ.

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁵ συνέχω, hold fast, oppress. ⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁷ ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ⁸ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ⁹ μεταβαίνω, depart, leave. ¹⁰ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹¹ σέβομαι, reverence, worship. ¹² συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ¹³ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ¹⁴ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁵ Κορινθίος, ου, ὁ, Corinthian. ¹⁶ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁷ σιωπάω, be silent, keep silence. ¹⁸ διότι, because, on this account. ¹⁹ κακῶω, mistreat, harm. ²⁰ ἐνιαυτός, οὔ, ὁ, year. ²¹ μῆν, ὁ, month, certainly. ²² ἕξ, six, 6.

Γαλλίωνος¹ δὲ ἀνθυπατεύοντος² τῆς Ἀχαΐας,³ κατεπέστησαν⁴ ὁμοθυμαδὸν 12

οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,⁶ λέγοντες ὅτι 13

Παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει⁷ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι⁸ τὸν θεόν. 14

Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων¹ πρὸς

τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά⁹ τι ἢ ῥαδιούργημα¹⁰ πονηρόν, ὦ

Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην¹² ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά¹³ ἐστὶν περὶ 15

λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτῆς¹⁴

γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν¹⁵ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ 16

βήματος.⁶ Ἐπιλαβόμενοι¹⁶ δὲ πάντες οἱ Ἑλληνες Σωσθένην¹⁷ τὸν 17

ἀρχισυνάγωγον¹⁸ ἔτυπτον¹⁹ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος.⁶ Καὶ οὐδὲν τούτων

τῷ Γαλλίῳ¹ ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας²⁰ ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς 18

ἀποταξάμενος,²¹ ἐξέπλει²² εἰς τὴν Συρίαν,²³ καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα²⁴

καὶ Ἀκύλας,²⁵ κειράμενος²⁶ τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς·²⁷ εἶχεν γὰρ

εὐχήν.²⁸ Κατήντησεν²⁹ δὲ εἰς Ἔφεσον,³⁰ καὶ ἐκεῖνους κατέλιπεν³¹ αὐτοῦ·³² 19

αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέχθη³³ τοῖς Ἰουδαίοις. 20

Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μείναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ

¹ Γαλλίων, ὠνος, ὁ, Gallio. ² ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ κατεφίστημι, rush, assault. ⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁷ ἀναπείθω, induce, persuade. ⁸ σέβομαι, reverence, worship. ⁹ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ¹⁰ ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ¹¹ ὦ, Oh! omega. ¹² ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹³ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁴ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁵ ἀπελαύνω, drive away. ¹⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁷ Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ¹⁸ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁹ τύπτω, smite, beat. ²⁰ προσμένω, wait longer, remain. ²¹ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ²² ἐκπλέω, sail away, sail out. ²³ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁴ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²⁵ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ²⁶ κείρω, shear, cut off. ²⁷ Κεγχρεαί, ὦν, ἡ, Cenchreae. ²⁸ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ²⁹ καταντάω, come to, arrive. ³⁰ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ³¹ καταλείπω, leave, leave behind. ³² αὐτοῦ, there, here. ³³ διαλέγομαι, dispute, reason.

ἐπένευσεν·¹ ἀλλ' ἀπετάξατο² αὐτοῖς εἰπών, Δεῖ με πάντως³ τὴν ἑορτὴν 21
τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν δὲ ἀνακάμψω⁴ πρὸς
ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος. Ἀνήχθη⁵ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,⁶ καὶ κατελθὼν⁷ εἰς 22
Καισάρειαν,⁸ ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς
Ἀντιόχειαν.⁹ Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς¹⁰ 23
τὴν Γαλατικὴν¹¹ χώραν καὶ Φρυγίαν,¹² ἐπιστηρίζων¹³ πάντας τοὺς
μαθητάς.

Ἰουδαῖος δὲ τις Ἀπολλῶς¹⁴ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς¹⁵ τῷ γένει,¹⁶ ἀνὴρ λόγιος, 24
κατήντησεν¹⁸ εἰς Ἐφεσον,⁶ δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν 25
κατηχημένος¹⁹ τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων²⁰ τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ
ἐδίδασκεν ἀκριβῶς²¹ τὰ περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμενος²² μόνον τὸ
βάπτισμα²³ Ἰωάννου· οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι²⁴ ἐν τῇ 26
συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας²⁵ καὶ Πρίσκιλλα,²⁶
προσελάβοντο²⁷ αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον²¹ αὐτῷ ἐξέθεντο²⁸ τὴν τοῦ
θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν,²⁹ 27
προτρεψάμενοι³⁰ οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι³¹
αὐτόν· ὃς παραγενόμενος συνεβόλετο³² πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ

¹ ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ² ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ³ πάντως, altogether, by all means. ⁴ ἀνακάμπτω, turn back, return. ⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ⁶ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁷ κατέρχομαι, come down, go down. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁰ καθεξῆς, successively, in order. ¹¹ Γαλατικός, Galatian. ¹² Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹³ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁴ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁵ Ἀλεξανδρεὺς, ἔως, ὁ, Alexandrian. ¹⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁷ λόγιος, eloquent, learned. ¹⁸ καταντάω, come to, arrive. ¹⁹ κατηχέω, teach by word of mouth. ²⁰ ζέω, be fervent, be hot. ²¹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ²² ἐπίσταμαι, understand, know. ²³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ²⁵ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ²⁶ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ²⁷ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ²⁸ ἐκτίθηναι, declare, explain. ²⁹ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ³⁰ προτρέπω, urge (on), encourage. ³¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ³² συμβάλλω, discuss, consider.

τῆς χάριτος: εὐτόνως¹ γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο² δημοσίᾳ,³ 28
ἐπιδεικνύς⁴ διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ⁵ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,⁶ Παῦλον διελθόντα τὰ 19

ἀνωτερικὰ⁷ μέρη ἐλθεῖν εἰς Ἔφεσον:⁸ καὶ εὐρών τινας μαθητὰς εἶπεν 2

πρὸς αὐτούς, Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον πρὸς

αὐτόν, Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν, ἡκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς 3

αὐτούς, Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.

Εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα⁹ μετανοίας,¹⁰ τῷ 4

λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἐστίν,

εἰς τὸν χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ 5

κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ 6

πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον. 7

Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὥσει¹¹ δεκαδύο.¹²

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,¹³ ἐπὶ μῆνας¹⁴ τρεῖς 8

διαλεγόμενος¹⁵ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ τινες 9

ἐσκληρύνοντο¹⁶ καὶ ἠπείθουν,¹⁷ κακολογοῦντες¹⁸ τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ

πλήθους, ἀποστὰς¹⁹ ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν²⁰ τοὺς μαθητὰς, καθ' ἡμέραν

¹ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ² διακατελέγχωμαι, refute, overwhelm in argument. ³ δημόσιος, public, publicly. ⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ⁵ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁶ Κορίνθος, ου, ἡ, Corinth. ⁷ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹⁰ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹¹ ὥσει, like, about. ¹² δεκαδύο, twelve, 12. ¹³ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁴ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁵ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁶ σκληρύνω, harden. ¹⁷ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁸ κακολογέω, speak evil of, revile. ¹⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁰ ἀφορίζω, separate, set apart.

διαλεγόμενος¹ ἐν τῇ σχολῇ² Τυράννου³ τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη 10
 δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν⁴ ἀκοῦσαι τὸν λόγον
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας. Δυνάμεις τε οὐ τὰς 11
 τυχοῦσας⁵ ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς 12
 ἀσθενοῦντας ἐπιφέρεισθαι⁶ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς⁷ αὐτοῦ σουδάρια⁸ ἢ
 σιμικίνθια,⁹ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι¹⁰ ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους,¹¹ τὰ τε
 πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν¹² δέ τινες ἀπὸ 13
 τῶν περιερχομένων¹³ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν¹⁴ ὀνομάζειν¹⁵ ἐπὶ τοὺς
 ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες,
 Ὁρκίζομεν¹⁶ ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες 14
 υἱοὶ Σκευᾶ¹⁷ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπταὶ οἱ τοῦτο ποιοῦντες. Ἀποκριθὲν δὲ 15
 τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον
 ἐπίσταμαι.¹⁸ ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος¹⁹ ἐπ' αὐτοὺς ὁ 16
 ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ κατακυριεύσαν²⁰ αὐτῶν,
 ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς²¹ καὶ τετραυματισμένους²² ἐκφυγεῖν
 ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν²⁴ πᾶσιν Ἰουδαίοις τε 17
 καὶ Ἑλλήσιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον,²⁵ καὶ ἐπέπεσεν²⁶ φόβος ἐπὶ
 πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο²⁷ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Πολλοί 18

¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ² σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ³ τύραννος, ου, ὁ, Tyrannus; tyrant. ⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁵ τυγχάνω, obtain, happen. ⁶ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ⁷ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ⁸ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief. ⁹ σιμικίνθιον, ου, τό, apron. ¹⁰ ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ¹¹ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ¹² ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ¹³ περιέρχομαι, go about, go around. ¹⁴ ἐξορκιστής, οὔ, ὁ, exorcist. ¹⁵ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹⁶ ὀρκίζω, adjure, implore. ¹⁷ Σκευᾶς, ᾶ, ὁ, Sceva. ¹⁸ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁹ ἐφάλλομαι, leap upon. ²⁰ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ²¹ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²² τραυματίζω, wound. ²³ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁴ γνωστός, known, acquaintance. ²⁵ Ἔφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge.

τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο, ἐξομολογούμενοι,¹ καὶ ἀναγγέλλοντες²
 τὰς πράξεις³ αὐτῶν. Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα⁴ πραζάντων 19
 συνενέγκαντες⁵ τὰς βίβλους⁶ κατέκαιον⁷ ἐνώπιον πάντων· καὶ
 συνεψήφισαν⁸ τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὔρον ἀργυρίου⁹ μυριάδας¹⁰ πέντε. 20
 Οὕτως κατὰ κράτος¹¹ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ἡὔξανεν¹² καὶ ἴσχυεν.

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, διελθὼν τὴν 21
 Μακεδονίαν¹³ καὶ Ἀχαΐαν,¹⁴ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι
 Μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην¹⁵ ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ εἰς 22
 τὴν Μακεδονίαν¹³ δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον¹⁶ καὶ
 Ἔραστον,¹⁷ αὐτὸς ἐπέσχεν¹⁸ χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.¹⁹

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον τάραχος²⁰ οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. 23
 Δημήτριος²¹ γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος,²² ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς²³
 Ἀρτέμιδος,²⁴ παρείχετο²⁵ τοῖς τεχνίταις²⁶ ἐργασίαν²⁷ οὐκ ὀλίγην· οὓς 25
 συναθροίσας,²⁸ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,²⁹ εἶπεν, Ἄνδρες,
 ἐπίστασθε³⁰ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας²⁷ ἡ εὐπορία³¹ ἡμῶν ἐστιν. Καὶ 26
 θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου,³² ἀλλὰ σχεδὸν³³ πάσης τῆς

¹ ἐξομολογέω, confess, profess. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ πράξις, εὖς, ἡ, deed, function. ⁴ περίεργος, ου, ὁ, meddling, belonging to magic. ⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁶ βιβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁷ κατακαίω, burn up, consume entirely. ⁸ συμψηφίζω, count up, add up. ⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁰ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹¹ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹² αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁵ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁷ Ἔρατος, ου, ὁ, Erastus. ¹⁸ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ²¹ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ²² ἀργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ²³ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ²⁴ Ἀρτεμις, ιδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ²⁵ παρέχω, offer, afford. ²⁶ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ²⁷ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ²⁸ συναθροίζω, gather, bring together. ²⁹ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ³⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ³¹ εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ³² Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ³³ σχεδόν, almost, nearly.

Ἀσίας,¹ ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν² ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι
οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει³ 27
ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν⁴ ἔλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς⁵
ἱερὸν Ἀρτέμιδος⁶ εἰς οὐθέν λογισθῆναι, μέλλειν δὲ καὶ καθαιρεῖσθαι⁷
τὴν μεγαλειότητα⁸ αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία¹ καὶ ἡ οἰκουμένη⁹ σέβεται.¹⁰ 28
Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις¹¹ θυμοῦ,¹² ἔκραζον λέγοντες,
Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁶ Ἐφεσίων.¹³ Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη τῆς 29
συγχύσεως¹⁴ ὥρμησάν¹⁵ τε ὁμοθυμαδὸν¹⁶ εἰς τὸ θέατρον,¹⁷
συναρπάσαντες¹⁸ Γάϊον¹⁹ καὶ Ἀρίσταρχον²⁰ Μακεδόνας,²¹ συνεκδήμους²²
Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,²³ οὐκ 30
εἴων²⁴ αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν,²⁵ ὄντες αὐτῷ φίλοι, 31
πέμψαντες πρὸς αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.¹⁷
Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη,²⁶ καὶ 32
οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου 33
προεβίβασαν²⁷ Ἀλέξανδρον,²⁸ προβαλόντων²⁹ αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων. Ὁ
δὲ Ἀλέξανδρος,²⁸ κατασεισας³⁰ τὴν χεῖρα, ᾔθελεν ἀπολογεῖσθαι³¹ τῷ
δῆμῳ.²³ Ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων 34

¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ² μεθίστημι, remove, turn away. ³ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁴ ἀπελεγμός, οὐ, ὁ, disrepute, discredit. ⁵ θεά, ἄς, ἡ, goddess. ⁶ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁷ καθαιρέω, take down, pull down. ⁸ μεγαλειότης, ἦτος, ἡ, splendor, magnificence. ⁹ οἰκουμένη, ἡς, ἡ, inhabited world. ¹⁰ σέβομαι, reverence, worship. ¹¹ πλήρης, full. ¹² θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹³ Ἐφεσίος, Ephesian. ¹⁴ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹⁵ ὀρμάω, hasten on, rush. ¹⁶ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁷ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ¹⁸ συναρπάζω, seize, drag away. ¹⁹ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ²⁰ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ²¹ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²² συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ²³ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁴ ἔάω, permit, allow. ²⁵ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch. ²⁶ συγχέω, confuse, confound. ²⁷ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ²⁸ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ²⁹ προβάλλω, put forward, put out. ³⁰ κατασειώ, shake, motion. ³¹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense.

ὥς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις¹ Ἐφεσίων.² 35

Καταστείλας³ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι,² τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων² πόλιν νεωκόρον⁴ οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς⁵ Ἀρτέμιδος¹ καὶ τοῦ Διοπετοῦς;⁶ 36

Ἀναντιρρήτων⁷ οὖν ὄντων τούτων, δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους³ ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς⁸ πράσσειν. Ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας 37 τούτους, οὔτε ἱεροσύλους⁹ οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ μὲν 38

οὖν Δημήτριος¹⁰ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται¹¹ ἔχουσιν πρὸς τινα λόγον, ἀγοραῖοι¹² ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί¹³ εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν¹⁴ ἀλλήλοις. Εἰ 39 δέ τι περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,¹⁵ ἐν τῇ ἐννόμῳ¹⁶ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται.¹⁷ 40

Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν¹⁸ ἐγκαλεῖσθαι¹⁴ στάσεως¹⁹ περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου²⁰ ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα δοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς²¹ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν. 41

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι²² τὸν θόρυβον,²³ προσκαλεσάμενος ὁ Παῦλος τοὺς 20

μαθητάς, καὶ ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν.²⁴ 2

Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ,

ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.²⁵ Ποιήσας τε μῆνας²⁶ τρεῖς, γενομένης αὐτῷ 3

¹ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ² Ἐφέσιος, Ephesian. ³ καταστέλλω, restrain, quiet. ⁴ νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ⁵ θεά, ᾱς, ἡ, goddess. ⁶ διοπετής, fallen from heaven. ⁷ ἀναντίρρητος, not to be contradicted, undeniable. ⁸ προπετής, rash, reckless. ⁹ ἱεροσύλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ¹⁰ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹¹ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹² ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ¹³ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁴ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁵ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ¹⁶ ἐννομος, legal, lawful. ¹⁷ ἐπιλύω, explain, settle. ¹⁸ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ¹⁹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁰ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ²¹ συστροφή, ῆς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ²² παύω, cause to cease. ²³ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ²⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²⁵ Ἑλλάς, ἁδος, ἡ, Greece, Hellas. ²⁶ μῆν, ὁ, month, certainly.

ἐπιβουλῆς¹ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι² εἰς τὴν Συρίαν,³
 ἐγένετο γνώμη⁴ τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.⁵ Συνείπετο⁶ δὲ αὐτῷ⁴
 ἄχρι τῆς Ἀσίας⁷ Σώπατρος⁸ Βεροιαῖος⁹ Θεσσαλονικέων¹⁰ δέ,
 Ἀρίσταρχος¹¹ καὶ Σεκοῦνδος,¹² καὶ Γάϊος¹³ Δερβαῖος,¹⁴ καὶ Τιμόθεος¹⁵
 Ἀσιανοὶ¹⁶ δέ, Τυχικὸς¹⁷ καὶ Τρόφιμος.¹⁸ Οὗτοι προσελθόντες ἔμενον⁵
 ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.¹⁹ Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν²⁰ μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν⁶
 ἄζυμων²¹ ἀπὸ Φιλίππων,²² καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρωάδα¹⁹
 ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὗ²³ διετρίψαμεν²⁴ ἡμέρας ἑπτά.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν κλάσαι²⁵ ἄρτον, ὁ⁷
 Παῦλος διελέγετο²⁶ αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι²⁷ τῇ ἐπαύριον,²⁸ παρέτεινέν
 τε τὸν λόγον μέχρι³⁰ μεσονυκτίου.³¹ Ἦσαν δὲ λαμπάδες³² ἱκαναὶ ἐν τῷ⁸
 ὑπερώῳ³³ οὗ²³ ἦμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ τις νεανίας³⁴ ὀνόματι⁹
 Εὐτυχὸς³⁵ ἐπὶ τῆς θυρίδος,³⁶ καταφερόμενος³⁷ ὕπνῳ³⁸ βαθεῖ,³⁹
 διαλεγομένου²⁶ τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς³⁷ ἀπὸ τοῦ ὕπνου³⁸
 ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστεγίου⁴⁰ κάτω,⁴¹ καὶ ἦρθη νεκρός. Καταβὰς δὲ ὁ¹⁰
 Παῦλος ἐπέπεσεν⁴² αὐτῷ, καὶ συμπεριλαβὼν⁴³ εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε⁴⁴

¹ ἐπιβουλή, ἦς, ἡ, plot, plot against. ² ἀνάγω, lead up, restore. ³ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁴ γνώμη, ἡς, ἡ, purpose, opinion. ⁵ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁶ συνέπομαι, accompany. ⁷ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁸ Σώπατρος, ου, ὁ, Sopater. ⁹ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ¹⁰ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹¹ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹² Σεκοῦνδος, ου, ὁ, Secundus. ¹³ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁴ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ¹⁵ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁶ Ἀσιανός, οὔ, ὁ, Asian. ¹⁷ Τυχικός, οὔ, ὁ, Tychicus. ¹⁸ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ¹⁹ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ²⁰ ἐκπλέω, sail away, sail out. ²¹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²² Φιλιπποὶ, ων, ὁ, Philippi. ²³ οὔ, where, when. ²⁴ διατρίβω, continue, tarry. ²⁵ κλάω, break. ²⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁷ ἔξιμι, go away, leave. ²⁸ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁹ παρατείνω, extend, prolong. ³⁰ μέχρι, until, as far as (gen). ³¹ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ³² λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ³³ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ³⁴ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ³⁵ Εὐτυχός, ου, ὁ, Eutychus. ³⁶ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ³⁷ καταφέρω, bring down, against. ³⁸ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ³⁹ βαθύς, deep, early. ⁴⁰ τριστεγός, having three stories, third story. ⁴¹ κάτω, down, below. ⁴² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴³ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ⁴⁴ θορυβέω, make a commotion, agitate.

ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας¹ ἄρτον καὶ 11

γευσάμενος,² ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας³ ἄχρι αὐγῆς,⁴ οὕτως⁵ ἐξῆλθεν. 12

Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα⁶ ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.⁷

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν⁸ εἰς τὴν Ἀσσον,⁹ 13

ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν¹⁰ τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ ἦν

διατεταγμένος,¹¹ μέλλων αὐτὸς πεζεύειν.¹² Ὡς δὲ συνέβαλεν¹³ ἡμῖν εἰς 14

τὴν Ἀσσον,⁹ ἀναλαβόντες¹⁰ αὐτὸν ἦλθομεν εἰς Μιτυλήνην.¹⁴ Κάκειθεν¹⁵ 15

ἀποπλεύσαντες,¹⁶ τῇ ἐπιούσῃ¹⁷ κατηντήσαμεν¹⁸ ἀντικρὺ¹⁹ Χίου·²⁰ τῇ δὲ

ἐτέρᾳ παρεβάλομεν²¹ εἰς Σάμον·²² καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ,²³ τῇ

ἐχομένῃ ἦλθομεν εἰς Μίλητον.²⁴ Ἐκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεύσαι²⁵ 16

τὴν Ἐφεσον,²⁶ ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι²⁷ ἐν τῇ Ἀσίᾳ·²⁸

ἔσπευδεν²⁹ γάρ, εἰ δυνατόν ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς³⁰

γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου²⁴ πέμψας εἰς Ἐφεσον²⁶ μετεκαλέσατο³¹ τοὺς 17

πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. Ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν 18

αὐτοῖς,

¹ κλάω, break. ² γεύομαι, taste, experience. ³ ὁμιλέω, converse, speak. ⁴ αὐγή, ἡς, ἡ, dawn, light of day. ⁵ οὕτως, thus, so. ⁶ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁷ μετρίως, moderately, somewhat. ⁸ ἀνάγω, lead up, restore. ⁹ Ἀσσος, ου, ἡ, Assos. ¹⁰ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹¹ διατάσσω, command, give orders to. ¹² πεζεύω, travel by land, travel on foot. ¹³ συμβάλλω, discuss, consider. ¹⁴ Μιτυλήνη, ης, ἡ, Mitylene. ¹⁵ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁶ ἀποπλέω, sail away. ¹⁷ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹⁸ καταντάω, come to, arrive. ¹⁹ ἀντικρυς, opposite. ²⁰ Χίος, ου, ἡ, Chios. ²¹ παραβάλλω, arrive, cross over. ²² Σάμος, ου, ἡ, Samos. ²³ Τρωγύλλιον, ου, τό, Trogyllium. ²⁴ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ²⁵ παραπλέω, sail past. ²⁶ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁷ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ²⁸ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁹ σπεύδω, hasten, urge on. ³⁰ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ³¹ μετακαλέω, send for.

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,¹ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην² εἰς τὴν Ἀσίαν,³
 πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ 19
 πάσης ταπεινοφροσύνης⁴ καὶ πολλῶν δακρύων⁵ καὶ πειρασμῶν⁶ τῶν
 συμβάντων⁷ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς⁸ τῶν Ἰουδαίων: ὥς οὐδὲν 20
 ὑπεστειλάμην⁹ τῶν συμφερόντων,¹⁰ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹¹ ὑμῖν καὶ
 διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ¹² καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος¹³ Ἰουδαίοις τε 21
 καὶ Ἑλλήσιν τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν,¹⁴ καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν
 κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι 22
 πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά¹⁵ μοι μὴ εἰδώς, 23
 πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεται¹³ λέγον ὅτι
 δεσμά¹⁶ με καὶ θλίψεις μένουσιν. Ἀλλ' οὐδενὸς λόγον ποιῶμαι, οὐδὲ 24
 ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμίαν¹⁷ ἑμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι¹⁸ τὸν δρόμον¹⁹ μου
 μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
 διαμαρτύρασθαι¹³ τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοὺ, 25
 ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν οἷς
 διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Διότι²⁰ μαρτύρομαι²¹ ὑμῖν 26
 ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ 27
 γὰρ ὑπεστειλάμην⁹ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹¹ ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν²² τοῦ

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ⁵ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁶ πειρασμός, οὔ, ὁ, temptation, trial. ⁷ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁸ ἐπιβουλή, ης, ἡ, plot, plot against. ⁹ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁰ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹¹ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹² δημόσιος, public, publicly. ¹³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁴ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁵ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁶ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁷ τίμιος, precious, honorable. ¹⁸ τελειῶ, fill, fulfill. ¹⁹ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ²⁰ διότι, because, on this account. ²¹ μαρτύρομαι, affirm, testify. ²² βουλή, ης, ἡ, counsel, purpose.

θεοῦ. Προσέχετε¹ οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ,² ἐν ᾧ ὑμεῖς τὸ 28
 πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους,³ ποιμαίνειν⁴ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
 κυρίου καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο⁵ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐγὼ γὰρ 29
 οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν⁶ μου λύκοι⁷ βαρεῖς⁸ εἰς
 ὑμεῖς, μὴ φειδόμενοι⁹ τοῦ ποιμνίου·² καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30
 ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,¹⁰ τοῦ ἀποσπᾶν¹¹ τοὺς μαθητὰς ὀπίσω
 αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,¹² μνημονεύοντες¹³ ὅτι τριετίαν¹⁴ νύκτα καὶ 31
 ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην¹⁵ μετὰ δακρῶν¹⁶ νουθετῶν¹⁷ ἕνα ἕκαστον. Καὶ 32
 τὰ νῦν παρατίθεμαι¹⁸ ὑμῖς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
 αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ ἐποικοδομῆσαι,¹⁹ καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν²⁰
 ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πασιν. Ἀργυρίου²¹ ἢ χρυσοῦ²² ἢ ἱματισμοῦ²³ 33
 οὐδενὸς ἐπεθύμησα.²⁴ Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς 34
 οὓσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν²⁵ αἱ χεῖρες αὐταί. Πάντα ὑπέδειξα²⁶ ὑμῖν, 35
 ὅτι οὕτως κοπιῶντας²⁷ δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι²⁸ τῶν ἀσθενούντων,
 μνημονεύειν¹³ τε τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν,
 Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

¹ προσέχω, take head of, attend to. ² ποῖμνιον, ου, τό, flock, little flock. ³ ἐπίσκοπος, ου, ό, superintendent, overseer. ⁴ ποιμαίνω, shepherd, rule. ⁵ περιποιέω, acquire, purchase. ⁶ ἀφίξις, εως, ή, departure, arrival. ⁷ λύκος, ου, ό, wolf, jackal. ⁸ βαρύς, heavy, burdensome. ⁹ φείδομαι, spare, abstain. ¹⁰ διαστρέφω, distort, pervert. ¹¹ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹² γρηγορέω, watch, keep watch. ¹³ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹⁴ τριετία, ας, ή, three years, space of three years. ¹⁵ παύω, cause to cease. ¹⁶ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁷ νουθετέω, admonish, exhort. ¹⁸ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁹ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ²⁰ κληρονομία, ας, ή, inheritance. ²¹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²² χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ²³ ἱματισμός, ου, ό, clothing. ²⁴ ἐπιθυμέω, desire, long for. ²⁵ ὑπηρετέω, serve, minister to. ²⁶ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ²⁷ κοπιᾶω, toil, labor. ²⁸ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα¹ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. 36

Ἰκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς² πάντων· καὶ ἐπιπεσόντες³ ἐπὶ τὸν
 τράχηλον⁴ τοῦ Παύλου κατεφίλου⁵ αὐτόν, ὀδυνώμενοι⁶ μάλιστα⁷ ἐπὶ 38
 τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν.
 Προέπεμπον⁸ δὲ αὐτόν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι⁹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας¹⁰ ἀπ' αὐτῶν, 21
 εὐθυδρομήσαντες¹¹ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν,¹² τῇ δὲ ἐξῆς¹³ εἰς τὴν Ῥόδον,¹⁴
 κακεῖθεν¹⁵ εἰς Πάταρα·¹⁶ καὶ εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν¹⁷ εἰς Φοινίκην,¹⁸ 2
 ἐπιβάντες¹⁹ ἀνήχθημεν.⁹ Ἀναφανέντες²⁰ δὲ τὴν Κύπρον,²¹ καὶ 3
 καταλιπόντες²² αὐτὴν εὐώνυμον,²³ ἐπλέομεν²⁴ εἰς Συρίαν,²⁵ καὶ
 κατήχθημεν²⁶ εἰς Τύρον·²⁷ ἐκεῖσε²⁸ γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον²⁹
 τὸν γόμον.³⁰ Καὶ ἀνευρόντες³¹ μαθητάς, ἐπεμείναμεν³² αὐτοῦ³³ ἡμέρας 4
 ἑπτὰ· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς
 Ἱερουσαλὴμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι³⁴ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες 5
 ἐπορευόμεθα, προπεμπόντων⁸ ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ τέκνοις
 ἕως ἕξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα¹ ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν³⁵
 προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν¹⁹ εἰς τὸ πλοῖον, 6

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² κλαυθμός, οὔ, ὁ, weeping, lamentation. ³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁴ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁵ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ⁶ ὀδυνάω, torment, pain. ⁷ μάλιστα, especially, most of all. ⁸ προπέμπω, send before, send forth. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹¹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹² Κῶς, ἡ, Cos. ¹³ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁴ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ¹⁵ κακεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁶ Πάταρα, ων, τό, Patara. ¹⁷ διαπεράω, cross over, pass through. ¹⁸ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ¹⁹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²⁰ ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ²¹ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²² καταλείπω, leave, leave behind. ²³ εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ²⁴ πλέω, sail. ²⁵ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²⁶ κατάγω, bring down, lead down. ²⁷ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ²⁸ ἐκεῖσε, there. ²⁹ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ³⁰ γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ³¹ ἀνευρίσκω, find out, look for. ³² ἐπιμένω, continue, remain. ³³ αὐτοῦ, there, here. ³⁴ ἐξαρτίζω, finish, complete. ³⁵ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach.

ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν¹ διανύσαντες² ἀπὸ Τύρου,³ κατηντήσαμεν⁴ εἰς 7
 Πτολεμαῖδα,⁵ καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν
 παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον⁶ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἦλθον εἰς 8
 Καισάρειαν:⁷ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ,
 ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες 9
 παρθένοι⁹ τέσσαρες προφητεύουσαι. Ἐπιμενόντων¹⁰ δὲ ἡμῶν ἡμέρας 10
 πλείους, κατήλθεν¹¹ τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἀγαβος.¹² 11
 Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην¹³ τοῦ Παύλου, δήσας τε
 αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε¹⁴ λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,
 Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη¹³ αὕτη, οὕτως¹⁵ δήσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ
 Ἰουδαῖοι, καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, 12
 παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι,¹⁶ τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς
 Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ 13
 συνθρύπτοντές¹⁷ μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι, ἀλλὰ
 καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοίμως¹⁸ ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ
 κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, ἡσυχάσαμεν¹⁹ εἰπόντες, Τὸ 14
 θέλημα τοῦ κυρίου γενέσθω.

¹ πλόος, ὁ, voyage. ² διανύω, complete, finish. ³ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais. ⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁷ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ εὐαγγελιστής, οὔ, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ⁹ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹⁰ ἐπιμένω, continue, remain. ¹¹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹² Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹³ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ¹⁴ ὅδε, this (here), this here. ¹⁵ οὕτως, thus, so. ¹⁶ ἐντόπιος, local, belonging to the place. ¹⁷ συνθρύπτω, break in pieces, crush. ¹⁸ ἐτοίμως, readily. ¹⁹ ἡσυχάζω, be still, be silent.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς 15

Ἱερουσαλήμ. Συνήλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας¹ σὺν ἡμῖν, 16

ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν,² Μνάσωνι³ τινι Κυπρίῳ,⁴ ἀρχαίῳ⁵ μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως⁶ ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 17

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ⁷ εἰσήει⁸ ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε

παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγεῖτο⁹ καθ' 19

ἐν ἑκάστῳ ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. 20

Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς,

ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες¹⁰ εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ

πάντες ζηλωταὶ¹¹ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· κατηχήθησαν¹² δὲ περὶ σοῦ, 21

ὅτι ἀποστασίαν¹³ διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας

Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν¹⁴ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς ἔθεσιν¹⁵

περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως¹⁶ δεῖ πλῆθος συνελθεῖν· ἀκούσονται 22

γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν ποίησον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες 23

τέσσαρες εὐχὴν¹⁷ ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν ἀγνίσθητι¹⁸ 24

σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον¹⁹ ἐπ' αὐτοῖς, ἵνα ξυρήσωνται²⁰ τὴν κεφαλὴν,

καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται¹² περὶ σοῦ οὐδὲν ἐστίν, ἀλλὰ

¹ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ² ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ³ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁴ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁵ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁶ ἀσμένως, gladly, joyfully. ⁷ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ⁸ εἰσείμι, enter, go in. ⁹ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁰ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹¹ ζηλωτής, οὔ, ὁ, Zealot, zealot. ¹² κατηχέω, teach by word of mouth. ¹³ ἀποστασία, ας, ἡ, apostasy, abandonment. ¹⁴ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ¹⁵ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁶ πάντως, altogether, by all means. ¹⁷ εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ¹⁸ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹⁹ δαπανάω, spend, spend freely. ²⁰ ξυράω, shave.

στοιχεῖς¹ καὶ αὐτοὺς τὸν νόμον φυλάσσω. Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων 25

ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,² κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ

μὴ φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον³ καὶ τὸ αἷμα καὶ πνικτὸν⁴

καὶ πορνείαν. Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ 26

ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἀγνισθεῖς⁵ εἰσῆει⁶ εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων⁷ τὴν

ἐκπλήρωσιν⁸ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,⁹ ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς

ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹⁰

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹¹ οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας¹² Ἰουδαῖοι, 27

θεασάμενοι¹³ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, συνέχεον¹⁴ πάντα τὸν ὄχλον, καὶ

ἐπέβαλον¹⁵ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κρίζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁶ 28

βοηθεῖτε.¹⁷ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ

τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ¹⁸ διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλλήνας

εἰσῆγαγεν¹⁹ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν²⁰ τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. 29

Ἦσαν γὰρ ἑωρακότες Τρόφιμον²¹ τὸν Ἐφέσιον²² ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ,

ὃν ἐνόμιζον²³ ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσῆγαγεν¹⁹ ὁ Παῦλος. Ἐκινήθη²⁴ τε ἡ 30

πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρομὴ²⁵ τοῦ λαοῦ: καὶ ἐπιλαβόμενοι²⁶ τοῦ

Παύλου εἴλκον²⁷ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ: καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν²⁸ αἱ

¹ στοιχεῶ, walk orderly, follow. ² ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ³ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁴ πνικτός, strangled. ⁵ ἀγνίζω, purify, cleanse.

⁶ εἰσεῖμι, enter, go in. ⁷ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ⁸ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ⁹ ἀγνισμός, οὔ, ὁ, purification. ¹⁰

προσφορά, ἅς, ἡ, offering, sacrifice. ¹¹ συντελέω, complete, accomplish. ¹² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹³ θεάομαι, look at, behold. ¹⁴ συγχέω, confuse, confound.

¹⁵ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁶ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁷ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁸ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁹ εἰσάγω, lead in, bring in.

²⁰ κοινόω, make common, defile. ²¹ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ²² Ἐφέσιος, Ephesian. ²³ νομίζω, suppose, think. ²⁴ κινέω, move, stir. ²⁵ συνδρομή, ἤς,

ἡ, running together. ²⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ²⁷ ἐλκύω, drag. ²⁸ κλείω, shut, shut up.

θύραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις¹ τῷ χιλιάρχῳ² τῆς 31
 σπείρης,³ ὅτι ὅλη συγκέχυται⁴ Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς⁵ παραλαβὼν 32
 στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχους,⁶ κατέδραμεν⁷ ἐπ' αὐτούς· οἱ δέ, ἰδόντες
 τὸν χιλιάρχον² καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο⁸ τύπτοντες⁹ τὸν
 Παῦλον. Ἐγγίσας δὲ ὁ χιλιάρχος² ἐπελάβετο¹⁰ αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσεν 33
 δεθῆναι ἀλύσεσιν¹¹ δυσίν· καὶ ἐπυνθάνετο¹² τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστὶν
 πεπονηκώς. Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων¹³ ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ 34
 γνῶναι τὸ ἀσφαλές¹⁴ διὰ τὸν θόρυβον,¹⁵ ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς
 τὴν παρεμβολήν.¹⁶ Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,¹⁷ συνέβη¹⁸ 35
 βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν¹⁹ τοῦ ὄχλου. 36
 Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κραῖζον, Αἶρε αὐτόν.

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι²⁰ εἰς τὴν παρεμβολήν¹⁶ ὁ Παῦλος λέγει τῷ 37
 χιλιάρχῳ,² Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν πρὸς σε; Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ²¹
 γινώσκεις; Οὐκ ἄρα²² σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος²³ ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν 38
 ἀναστατώσας²⁴ καὶ ἐξαγαγὼν²⁵ εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους²⁶
 ἄνδρας τῶν σικαρίων;²⁷ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι 39
 Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς²⁸ τῆς Κιλικίας,²⁹ οὐκ ἀσήμου³⁰ πόλεως πολίτης·³¹

¹ φάσις, εως, ἦ, report, announcement. ² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ³ σπείρα, ης, ἦ, cohort. ⁴ συγγέω, confuse, confound. ⁵ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ⁶ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁷ κατατρέχω, run down. ⁸ παύω, cause to cease. ⁹ τύπτω, smite, beat. ¹⁰ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹¹ ἄλυσις, εως, ἦ, chain. ¹² πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹³ βοάω, cry aloud, shout. ¹⁴ ἀσφαλές, certain, definite. ¹⁵ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ¹⁶ παρεμβολή, ἦς, ἦ, camp, army. ¹⁷ ἀναβαθμός, οὔ, ὁ, step, stairway. ¹⁸ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁹ βία, ας, ἦ, strength, force. ²⁰ εἰσάγω, lead in, bring in. ²¹ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ²² ἄρα, so? (introduces a question). ²³ Αἰγύπτιος, Egyptian. ²⁴ ἀναστατώω, stir up, disturb. ²⁵ ἐξάγω, lead out. ²⁶ τετρακισχιλίοι, four thousand, 4000. ²⁷ σικάριος, ου, ὁ, dagger man, assassin. ²⁸ Ταρσεὺς, εως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ²⁹ Κιλικία, ας, ἦ, Cilicia. ³⁰ ἄσημος, insignificant, undistinguished. ³¹ πολίτης, ου, ὁ, citizen.

δέομαι¹ δέ σου, ἐπιτρέψόν² μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος² 40

δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν³ κατέσεισεν⁴ τῇ χειρὶ τῷ

λαῷ: πολλῆς δὲ σιγῆς⁵ γενομένης, προσεφώνει⁶ τῇ Ἑβραϊδὶ⁷ διαλέκτῳ⁸

λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ⁹ 22

ἀπολογίας.¹⁰

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ⁷ διαλέκτῳ⁸ προσεφώνει⁶ αὐτοῖς, μᾶλλον 2

παρέσχον¹¹ ἡσυχίαν.¹² Καί φησιν,

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ¹³ τῆς Κιλικίας,¹⁴ 3

ἀνατετραμμένος¹⁵ δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ,¹⁶

πεπαιδευμένος¹⁷ κατὰ ἀκρίβειαν¹⁸ τοῦ πατρῷου¹⁹ νόμου, ζηλωτῆς²⁰

ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον: ὅς ταύτην τὴν 4

ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων²¹ καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς

ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ 5

πρεσβυτέριον:²² παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς²³ δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς,

εἰς Δαμασκὸν²⁴ ἐπορευόμεν, ἄζων καὶ τοὺς ἐκεῖσε²⁵ ὄντας δεδεμένους

¹ δέομαι, ask, request. ² ἐπιτρέπω, permit, allow. ³ ἀναβαθμός, οὐ, ὁ, step, stairway. ⁴ κατασείω, shake, motion. ⁵ σιγή, ἡσ, ἡ, silence, quiet. ⁶ προσφώνέω, call to, summon. ⁷ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ⁸ διάλεκτος, οὐ, ἡ, speech, language. ⁹ νυνί, now, already. ¹⁰ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹¹ παρέχω, offer, afford. ¹² ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ¹³ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ¹⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁵ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹⁶ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹⁷ παιδεύω, teach, educate. ¹⁸ ἀκρίβεια, ας, ἡ, exactness, precision. ¹⁹ πατρῷος, paternal, received from one's father. ²⁰ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ²¹ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ²² πρεσβυτέριον, οὐ, τό, body of elders, assembly of elders. ²³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²⁴ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ²⁵ ἐκεῖσε, there.

εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.¹ Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ 6
 ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῳ,² περὶ μεσημβρίαν,³ ἐξαίφνης⁴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 περιαστράψαι⁵ φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. Ἐπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος,⁶ καὶ 7
 ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι, Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ δὲ 8
 ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ
 Ναζωραῖος⁷ ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο,⁸ 9
 καὶ ἔμφοβοι⁹ ἐγένοντο: τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. 10
 Εἶπον δέ, Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς
 πορεύου εἰς Δαμασκόν:² κάκεῖ¹⁰ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν
 τέτακται¹¹ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον¹² ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτός 11
 ἐκείνου, χειραγωγούμενος¹³ ὑπὸ τῶν συνόντων¹⁴ μοι, ἦλθον εἰς
 Δαμασκόν.² Ἀνανίας¹⁵ δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς¹⁶ κατὰ τὸν νόμον, 12
 μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς 13
 με καὶ ἐπιστάς¹⁷ εἶπέν μοι, Σαούλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Καγὼ αὐτῇ τῇ
 ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν 14
 προεχειρίσατό¹⁸ σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ
 ἀκοῦσαι φωνῆν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς 15
 πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; 16

¹ τιμωρέω, punish. ² Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ³ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ⁴ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ⁵ περιαστράπτω, shine around, flash around. ⁶ ἔδαφος, ους, τό, ground, base. ⁷ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁸ θεάομαι, look at, behold. ⁹ ἔμφοβος, terrified, frightened. ¹⁰ κάκεῖ, and there. ¹¹ τάσσω, arrange, appoint. ¹² ἐμβλέπω, look at, look into. ¹³ χειραγωγέω, lead by the hand. ¹⁴ σύνειμι, be with, come together. ¹⁵ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁶ εὐσεβής, pious, devout. ¹⁷ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁸ προχειρίζομαι, determine, appoint.

Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι¹ τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος
τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, 17
καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει,² καὶ ἰδεῖν 18
αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον³ καὶ ἔξελθε ἐν τάχει⁴ ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι⁵
οὐ παραδέξονται⁶ σου τὴν μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. Καὶ γὰρ εἶπον, Κύριε, 19
αὐτοὶ ἐπίστανται⁷ ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων⁸ καὶ δέρων⁹ κατὰ τὰς
συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχείτο τὸ αἷμα Στεφάνου 20
τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστῶς¹⁰ καὶ συνευδοκῶν¹¹ τῇ
ἀναιρέσει¹² αὐτοῦ, φυλάσσω τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων¹³ αὐτόν. Καὶ 21
εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν¹⁴ ἐξαποστελῶ¹⁵ σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν¹⁶ τὴν φωνὴν αὐτῶν 22
λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθήκεν¹⁷ αὐτὸν ζῆν. 23
Κραζόντων δὲ αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων¹⁸ τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν¹⁹
βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,²⁰ ἐκέλευσεν αὐτόν ὁ χιλιάρχος²¹ ἄγεσθαι εἰς 24
τὴν παρεμβολήν,²² εἰπὼν μάστιξιν²³ ἀνετάζεσθαι²⁴ αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ δι'
ἣν αἰτίαν²⁵ οὕτως ἐπεφώνουν²⁶ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν²⁷ αὐτόν τοῖς 25
ἱμάσιν,²⁸ εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα ἐκατόνταρχον²⁹ ὁ Παῦλος, Εἰ

¹ ἀπολούω, wash off, wash away. ² ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ³ σπεῦδω, hasten, urge on. ⁴ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁵ διότι, because, on this account. ⁶ παραδέχομαι, receive, accept. ⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁸ φυλακίζω, take into custody, imprison. ⁹ δέρω, beat, flay. ¹⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹¹ συνευδοκέω, consent, approve. ¹² ἀναίρεσις, εως, ἡ, murder, killing. ¹³ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁴ μακράν, far away. ¹⁵ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁶ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁷ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ¹⁸ ῥιπτέω, throw away. ¹⁹ κονιορτός, οὔ, ὁ, dust. ²⁰ ἀήρ, ος, ὁ, air. ²¹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ²² παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ²³ μάστιξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ²⁴ ἀνετάζω, examine judicially. ²⁵ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ²⁶ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ²⁷ προτείνω, stretch out, spread out. ²⁸ ἱμάς, ἄντος, ὁ, thong, strap. ²⁹ ἐκατοντάρχης, centurion.

ἄνθρωπον Ῥωμαῖον¹ καὶ ἀκατάκριτον² ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;³ 26
 Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος,⁴ προσελθὼν ἀπήγγειλεν τῷ χιλιάρχῳ⁵
 λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν: ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός¹ ἐστιν. 27
 Προσελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος⁵ εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός¹ εἶ; Ὁ
 δὲ ἔφη, Ναί. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,⁵ Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου⁶ τὴν 28
 πολιτείαν⁷ ταύτην ἐκτησάμην.⁸ Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ
 γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν⁹ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν 29
 ἀνετάζειν.¹⁰ Καὶ ὁ χιλιάρχος⁵ δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνούς ὅτι Ῥωμαῖός¹ ἐστιν,
 καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹¹ βουλόμενος γινῶναι τὸ ἀσφαλές,¹² τὸ τί κατηγορεῖται¹³ 30
 παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν δεσμῶν,¹⁴ καὶ ἐκέλευσεν
 ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον¹⁵ αὐτῶν, καὶ καταγαγὼν¹⁶
 τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

Ἀτενίσας¹⁷ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ¹⁵ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ 23
 συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι¹⁸ τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ 2
 ἀρχιερεὺς Ἀνανίας¹⁹ ἐπέταξεν²⁰ τοῖς παρεστώσιν αὐτῷ τύπτειν²¹ αὐτοῦ
 τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν²¹ σε μέλλει ὁ θεός, 3

¹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ² ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ³ μαστίζω, whip, scourge. ⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁵ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ⁶ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ⁷ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ⁸ κτάομαι, acquire, win. ⁹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁰ ἀνετάζω, examine judicially. ¹¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹² ἀσφαλής, certain, definite. ¹³ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁴ δεσμός, ου, ὁ, chain, bond. ¹⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁶ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁷ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁸ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ¹⁹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ²⁰ ἐπιτάσσω, command, give order. ²¹ τύπτω, smite, beat.

τοῖχε¹ κεκονιαμένε·² καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ
 παρανομῶν³ κελεύεις με τύπτεσθαι;⁴ Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον, Τὸν 4
 ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;⁵ Ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ἤδειν, ἀδελφοί, 5
 ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται γάρ, Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς
 κακῶς.⁶ Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων,⁷ τὸ δὲ 6
 ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,⁸ Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ
 Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν
 ἐγὼ κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις⁹ τῶν 7
 Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη¹⁰ τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι⁷ μὲν γὰρ λέγουσιν 8
 μὴ εἶναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον, μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι δὲ
 ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφοτέρω.¹¹ Ἐγένετο δὲ κραυγὴ¹² μεγάλη· καὶ 9
 ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο¹³
 λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ
 πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.¹⁴ Πολλῆς δὲ 10
 γενομένης στάσεως,⁹ εὐλαβηθεῖς¹⁵ ὁ χιλιάρχος¹⁶ μὴ διασπασθῇ¹⁷ ὁ
 Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα¹⁸ καταβῆναι καὶ ἀρπάσαι¹⁹
 αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.²⁰

¹ τοῖχος, ου, ὁ, wall. ² κονιάω, whitewash. ³ παρανομέω, break the law. ⁴ τύπτω, smite, beat. ⁵ λοιδορέω, abuse, revile. ⁶ κακῶς, badly, evilly. ⁷ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁸ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹⁰ σχίζω, split, separate. ¹¹ ἀμφοτέροι, both, both of two. ¹² κραυγὴ, ἡς, ἡ, outcry, crying. ¹³ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ¹⁴ θεομαχέω, fight against God. ¹⁵ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ¹⁶ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁷ διασπάω, tear apart, burst. ¹⁸ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁹ ἀρπάζω, seize, snatch. ²⁰ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army.

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹ νυκτὶ ἐπιστὰς² αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, Θάρσει³ Παῦλε· ὡς 11

γὰρ διεμαρτύρῃ⁴ τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς

Ῥώμην⁵ μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων συστροφὴν,⁶ 12

ἀνεθεμάτισαν⁷ ἑαυτούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὔ

ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα⁸ οἱ ταύτην 13

τὴν συνωμοσίαν⁹ πεποιηκότες· οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν 14

καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι¹⁰ ἀνεθεματίσαμεν⁷ ἑαυτούς,

μηδενὸς γεύσασθαι¹¹ ἕως οὔ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς 15

ἐμφανίσατε¹² τῷ χιλιάρχῳ¹³ σὺν τῷ συνεδρίῳ,¹⁴ ὅπως αὔριον¹⁵ αὐτὸν

καταγάγῃ¹⁶ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν¹⁷ ἀκριβέστερον¹⁸ τὰ

περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ, πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτόν, ἔτοιμοί¹⁹ ἐσμεν τοῦ

ἀνελεῖν²⁰ αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὸ ἔνεδρον,²¹ 16

παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολήν,²² ἀπήγγειλεν τῷ

Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἓνα τῶν ἑκατοντάρχων²³ ἔφη, 17

Τὸν νεανίαν²⁴ τοῦτον ἀπάγαγε²⁵ πρὸς τὸν χιλιάρχον·¹³ ἔχει γάρ τι

ἀπαργεῖλαι αὐτῷ. Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν 18

¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ² ἐφίστημι, stand over, come upon. ³ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁵ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁶ συστροφή, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ⁷ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁸ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁹ συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ¹⁰ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹¹ γεύομαι, taste, experience. ¹² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁵ αὔριον, tomorrow. ¹⁶ καταγάγω, bring down, lead down. ¹⁷ διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹⁸ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁹ ἔτοιμος, ready, prepared. ²⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ²¹ ἐνεδρον, ου, τό, ambush. ²² παρεμβολή, ης, ἡ, camp, army. ²³ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁴ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ²⁵ ἀπάγω, lead away, lead.

χιλίαρχον,¹ καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος² Παῦλος προσκαλεσάμενός με
 ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν³ ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι σοι. 19
 Ἐπιλαβόμενος⁴ δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος,¹ καὶ ἀναχωρήσας⁵ κατ'
 ἰδίαν ἐπυνθάνετο,⁶ Τί ἐστίν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ 20
 Ἰουδαῖοι συνέθεντο⁷ τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως αὔριον⁸ εἰς τὸ συνέδριον⁹
 καταγάγῃς¹⁰ τὸν Παῦλον, ὥς μέλλοντά τι ἀκριβέστερον¹¹ πυνθάνεσθαι⁶
 περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς: ἐνεδρεύουσιν¹² γὰρ αὐτὸν ἐξ 21
 αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα,¹³ οἵτινες ἀνεθεμάτισαν¹⁴ ἑαυτοὺς
 μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν¹⁵ αὐτόν: καὶ νῦν ἑτοιμοί¹⁶ εἰσιν
 προσδεχόμενοι¹⁷ τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος¹ 22
 ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν,³ παραγγείλας Μηδεὶν ἐκλαλήσαι¹⁸ ὅτι ταῦτα
 ἐνεφάνισας¹⁹ πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν 23
 ἑκατοντάρχων²⁰ εἶπεν, Ἐτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους²¹ ὅπως
 πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας,²² καὶ ἱππεῖς²³ ἐβδομήκοντα,²⁴ καὶ
 δεξιολάβους²⁵ διακοσίους,²¹ ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός: κτήνη²⁶ τε 24
 παραστήσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες²⁷ τὸν Παῦλον διασώσωσιν²⁸ πρὸς
 Φήλικά²⁹ τὸν ἡγεμόνα:³⁰ γράψας ἐπιστολὴν³¹ περιέχουσαν³² τὸν τύπον³³ 25

¹ χιλίαρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ⁴ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁵ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ⁶ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁷ συντίθημι, agree, make an agreement. ⁸ αὔριον, tomorrow. ⁹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁰ κατὰγω, bring down, lead down. ¹¹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹² ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ¹³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁴ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ¹⁵ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁶ ἑτοιμος, ready, prepared. ¹⁷ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁸ ἐκλαλέω, tell, speak out. ¹⁹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁰ ἑκατοντάρχης, centurion. ²¹ διακόσιοι, two hundred, 200. ²² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ²³ ἱππεύς, ἑως, ὁ, horseman, cavalryman. ²⁴ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ²⁵ δεξιάλαβος, ου, ὁ, one posted on the right hand. ²⁶ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ²⁷ ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ²⁸ διασώζω, save, bring safely to. ²⁹ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ³⁰ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ³¹ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ³² περιέχω, surround, seize. ³³ τύπος, ου, ὁ, mark, example.

τοῦτον:

Κλαύδιος¹ Λυσίας² τῷ κρατίστῳ³ ἡγεμόνι⁴ Φήλικι⁵ χαίρειν. Τὸν ἄνδρα 26

τοῦτον συλληφθέντα⁶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι⁷

ὑπ' αὐτῶν, ἐπιστάς⁸ σὺν τῷ στρατεύματι⁹ ἐξειλόμην¹⁰ αὐτόν, μαθὼν ὅτι

Ῥωμαῖός¹¹ ἐστιν. Βουλόμενος δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν¹² δι' ἣν ἐνεκάλουν¹³ 28

αὐτῷ, κατήγαγον¹⁴ αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον¹⁵ αὐτῶν· ὃν εὗρον 29

ἐγκαλούμενον¹³ περὶ ζητημάτων¹⁶ τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν ἄξιον

θανάτου ἢ δεσμῶν¹⁷ ἔγκλημα¹⁸ ἔχοντα. Μηνυθείσης¹⁹ δέ μοι ἐπιβουλῆς 30

εἰς τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς²¹ ἔπεμψα

πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις²² λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ

σοῦ. Ἔρρωσο.²³

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διατεταγμένον²⁴ αὐτοῖς, ἀναλαβόντες²⁵ 31

τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα.²⁶ Τῇ δὲ 32

ἐπαύριον²⁷ ἔασαντες²⁸ τοὺς ἵππεῖς²⁹ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν

εἰς τὴν παρεμβολήν·³⁰ οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν,³¹ καὶ 33

ἀναδόντες³² τὴν ἐπιστολήν³³ τῷ ἡγεμόνι,⁴ παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον

¹ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ² Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ³ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁴ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ⁵ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ⁸ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁹ στρατεύμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁰ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹¹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹² αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹³ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹⁴ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁶ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁷ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁸ ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ¹⁹ μὴνύω, make known, report. ²⁰ ἐπιβουλή, ἡς, ἡ, plot, plot against. ²¹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ²² κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ²³ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ²⁴ διατάσσω, command, give orders to. ²⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²⁶ Ἀντιπατρίς, ἰδος, ἡ, Antipatris. ²⁷ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁸ ἔαω, permit, allow. ²⁹ ἵππεύς, έως, ὁ, horseman, cavalryman. ³⁰ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ³¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³² ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ³³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch.

αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν,¹ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας² 34
 ἐστίν, καὶ πυθόμενος³ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,⁴ Διακούσομαί⁵ σου, ἔφη, ὅταν 35
 καὶ οἱ κατήγοροί⁶ σου παραγένωνται. Ἐκέλευσέν τε αὐτὸν ἐν τῷ
 πραιτωρίῳ⁷ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας⁸ μετὰ τῶν 24
 πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος⁹ Τερτύλλου¹⁰ τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν¹¹ τῷ
 ἡγεμόνι¹ κατὰ τοῦ Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν¹² 2
 ὁ Τέρτυλλος¹⁰ λέγων,

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες¹³ διὰ σοῦ, καὶ κατορθωμάτων¹⁴ γινομένων
 τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας,¹⁵ πάντῃ¹⁶ τε καὶ πανταχοῦ¹⁷ 3
 ἀποδεχόμεθα,¹⁸ κράτιστε¹⁹ Φῆλιξ,²⁰ μετὰ πάσης εὐχαριστίας.²¹ Ἵνα δὲ 4
 μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκόπτω,²² παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως²³
 τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ.²⁴ Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν,²⁵ καὶ 5
 κινοῦντα²⁶ στάσιν²⁷ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην,²⁸
 πρωτοστάτην²⁹ τε τῆς τῶν Ναζωραίων³⁰ αἱρέσεως³¹ ὅς καὶ τὸ ἱερὸν 6
 ἐπείρασεν βεβηλῶσαι³² ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν· παρ' οὗ δυνήσῃ, αὐτὸς 7

¹ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ² ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ³ πυθάνομαι, inquire, ask. ⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ⁵ διακούω, give a hearing, hear throughout. ⁶ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ⁷ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁹ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ¹⁰ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ¹¹ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹² κατηγορέω, accuse, charge. ¹³ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁴ κατορθώμα, anything happily and successfully accomplished. ¹⁵ πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ¹⁶ πάντῃ, in every way. ¹⁷ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁸ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁹ κράτιστος, most noble, most excellent. ²⁰ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ²¹ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²² ἐγκόπτω, impede, detain. ²³ συντόμως, briefly, concisely. ²⁴ ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ²⁵ λοιμός, οῦ, ὁ, pestilence, plague. ²⁶ κινέω, move, stir. ²⁷ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ²⁸ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁹ πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ³⁰ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ³¹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ³² βεβηλῶ, profane, desecrate.

ἀνακρίνας,¹ περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν²
αὐτοῦ. Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, φάσκοντες³ ταῦτα οὕτως ἔχειν. 9

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος⁴ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος⁵ λέγειν, 10

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν⁶ τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,⁷
εὐθυμότερον⁸ τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι,⁹ δυναμένου σου γινῶναι 11
ὅτι οὐ πλείους εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,¹⁰ ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων
ἐν Ἱερουσαλὴμ: καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρὸς τινὰ διαλεγόμενον¹¹ 12
ἢ ἐπισύστασιν¹² ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ
τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσαί με δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσίν² 13
μου. Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,¹³ 14
οὕτως λατρεύω¹⁴ τῷ πατρὶ¹⁵ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν
νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν θεόν, ἣν 15
καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται,¹⁶ ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι νεκρῶν,
δικαίων τε καὶ ἀδίκων.¹⁷ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,¹⁸ ἀπρόσκοπον¹⁹ 16
συνείδησιν ἔχων πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. Δι' 17
ἐτῶν δὲ πλείονων παρεγενόμην ἐλεημοσύνας²⁰ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος
μου καὶ προσφοράς:²¹ ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον²² ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ 18

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² κατηγορέω, accuse, charge. ³ φάσκω, affirm, assert. ⁴ νεύω, nod, beckon (as a sign). ⁵ ἡγεμῶν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ⁶ κριτής, οὐ, ὁ, judge. ⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁸ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ⁹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁰ δεκαδύο, twelve, 12. ¹¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹² ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ¹³ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁴ λατρεύω, serve, worship. ¹⁵ πατρῷος, paternal, received from one's father. ¹⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁷ ἀδικος, unjust, unrighteous. ¹⁸ ἀσκέω, practice, engage in. ¹⁹ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ²⁰ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ²¹ προσφορά, ᾧς, ἡ, offering, sacrifice. ²² ἀγνίζω, purify, cleanse.

ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,¹ τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας² Ἰουδαῖοι· οὓς δεῖ ἐπὶ 19
 σοῦ παρῆναι³ καὶ κατηγορεῖν⁴ εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. Ἦ αὐτοὶ οὗτοι 20
 εἰπάτωσαν, τί εὔρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,⁵ στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,⁶ 21
 ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ
 ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ⁷ ἀνεβάλετο⁸ αὐτούς, ἀκριβέστερον⁹ εἰδὼς τὰ 22
 περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν Λυσίας¹⁰ ὁ χιλιάρχος¹¹ καταβῇ,
 διαγνώσομαι¹² τὰ καθ' ὑμᾶς· διαταξάμενός¹³ τε τῷ ἑκατοντάρχῃ¹⁴ 23
 τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,¹⁵ καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων
 αὐτοῦ ὑπηρετεῖν¹⁶ ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ⁷ σὺν Δρουσίλλῃ¹⁷ τῇ 24
 γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο¹⁸ τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ
 περὶ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως. Διαλεγομένου¹⁹ δὲ αὐτοῦ περὶ 25
 δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας²⁰ καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι,
 ἔμβορος²¹ γενόμενος ὁ Φῆλιξ⁷ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν
 δὲ μεταλαβὼν²² μετακαλέσομαι²³ σε· ἅμα²⁴ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα²⁵ 26
 δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ

¹ θόρυβος, ου, ὁ, uproar, riot. ² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ³ πάρεμι, be present, have arrived. ⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ⁵ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ⁶ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁷ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁸ ἀναβάλλω, postpone, defer. ⁹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹⁰ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ¹¹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹² διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹³ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁵ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁶ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹⁷ Δρουσίλλα, ης, ἡ, Drusilla. ¹⁸ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁰ ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ²¹ ἔμβορος, terrified, frightened. ²² μεταλαμβάνω, partake of, share. ²³ μετακαλέω, send for. ²⁴ ἅμα, at the same time. ²⁵ χρήμα, τος, τό, wealth, money.

πυκνότερον¹ αὐτὸν μεταπεμπόμενος² ὠμίλει³ αὐτῷ. Διετίας⁴ δὲ 27
 πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον⁵ ὁ Φῆλιξ⁶ Πόρκιον⁷ Φῆστον·⁸ θέλων τε
 χάριτας καταθέσθαι⁹ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ⁶ κατέλιπεν¹⁰ τὸν Παῦλον
 δεδεμένον.

Φῆστος⁸ οὖν ἐπιβάς¹¹ τῇ ἐπαρχίᾳ,¹² μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς 25
 Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.¹³ Ἐνεφάνισαν¹⁴ δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ 2
 πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, 3
 αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμνηται² αὐτὸν εἰς
 Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν¹⁵ ποιοῦντες ἀνελεῖν¹⁶ αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν 4
 οὖν Φῆστος⁸ ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,¹³ ἐαυτὸν
 δὲ μέλλειν ἐν τάχει¹⁷ ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν, φησίν, 5
 συγκαταβάντες,¹⁸ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, κατηγορεῖτωσαν¹⁹
 αὐτοῦ.

Διατρίψας²⁰ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα, καταβάς εἰς Καισάρειαν,¹³ 6
 τῇ ἐπαύριον²¹ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος²² ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον
 ἀχθῆναι. Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν²³ οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων 7
 καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα²⁴ αἰτιώματα²⁵ φέροντες

¹ πυκνός, frequent, numerous. ² μεταπέμπω, send for, summon. ³ ὠμιλέω, converse, speak. ⁴ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ⁵ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ⁶ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁷ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ⁸ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁹ κατατίθηναι, lay (down), place. ¹⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ¹¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹² ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁵ ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ¹⁶ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁷ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ¹⁸ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ¹⁹ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁰ διατρίβω, continue, tarry. ²¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ²³ περιίστημι, stand around, avoid. ²⁴ βαρύς, heavy, burdensome. ²⁵ αἰτίωμα, τος, τό, charge, complaint.

κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι,¹ ἀπολογουμένου² αὐτοῦ ὅτι 8

Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν, οὔτε εἰς Καίσαρά

τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος³ δὲ τοῖς Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,⁴ 9

ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ περὶ

τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐπὶ τοῦ βήματος⁵ 10

Καίσαρος ἐστὼς εἰμι, οὗ⁶ με δεῖ κρίνεσθαι: Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα,

ὥς καὶ σὺ κάλλιον⁷ ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου 11

πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι⁸ τὸ ἀποθανεῖν: εἰ δὲ οὐδὲν ἐστὶν ὧν οὗτοι

κατηγοροῦσίν⁹ μου, οὐδεὶς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.¹⁰ Καίσαρα

ἐπικαλοῦμαι. Τότε ὁ Φῆστος³ συλλαλήσας¹¹ μετὰ τοῦ συμβουλίου¹² 12

ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπικέκλησαι; Ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹³ τινῶν, Ἀγρίππας¹⁴ ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη¹⁵ 13

κατήντησαν¹⁶ εἰς Καισάρειαν,¹⁷ ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.³ Ὡς δὲ 14

πλείους ἡμέρας διέτριβεν¹⁸ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος³ τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο¹⁹ τὰ

κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἄνὴρ τίς ἐστὶν καταλελειμμένος²⁰ ὑπὸ

Φήλικος²¹ δέσμιος,²² περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, 15

ἐνεφάνισαν²³ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι

κατ' αὐτοῦ δίκην.²⁴ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος²⁵ Ῥωμαίοις 16

¹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ² ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ³ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁴ κατατίθημι, lay (down), place. ⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁶ οὗ, where, when. ⁷ κάλλιον, very well. ⁸ παραιτέομαι, make excuse, refuse. ⁹ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁰ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹¹ συλλαλέω, talk with, discuss. ¹² συμβούλιον, ου, τό, counsel, council. ¹³ διαγίνομαι, go through, pass. ¹⁴ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁵ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹⁶ καταντάω, come to, arrive. ¹⁷ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁸ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁹ ἀνατίθην, set forth, declare. ²⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ²¹ Φήλιξ, ικος, ὁ, Felix. ²² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ²³ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ²⁴ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ²⁵ ἔθος, ους, τό, custom. ²⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen.

χαρίζεσθαι¹ τινὰ ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,² πρὶν³ ἢ ὁ κατηγορούμενος⁴
κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς,⁵ τόπον τε ἀπολογίας⁶ λάβοι περὶ
τοῦ ἐγκλήματος.⁷ Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,⁸ ἀναβολὴν⁹ 17
μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς¹⁰ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος,¹¹ ἐκέλευσα
ἄχθῃναι τὸν ἄνδρα: περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι⁵ οὐδεμίαν αἰτίαν¹² 18
ἐπέφερον¹³ ὧν ὑπενόουν¹⁴ ἐγώ, ζητήματα¹⁵ δὲ τινὰ περὶ τῆς ἰδίας 19
δεισιδαιμονίας¹⁶ εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος,¹⁷
ὃν ἔφασκεν¹⁸ ὁ Παῦλος ζῆν. Ἀπορούμενος¹⁹ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου 20
ζήτησιν,²⁰ ἔλεγον, εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, κάκει²¹
κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι 21
αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ²² διάγνωσιν,²³ ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτόν,
ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίππας²⁴ δὲ πρὸς τὸν Φῆστον²⁵ 22
ἔφη, Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,²⁶
φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,²⁷ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα²⁴ καὶ τῆς Βερνίκης²⁸ μετὰ 23
πολλῆς φαντασίας,²⁹ καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον,³⁰ σὺν τε τοῖς
χιλιάρχοις³¹ καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν³² οὗσιν τῆς πόλεως, καὶ

¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ² ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ³ πρὶν, before, formerly. ⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ⁵ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ⁶ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ⁷ ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ⁸ ἐνθάδε, within, here. ⁹ ἀναβολή, ἡς, ἡ, postponement, delay. ¹⁰ ἐξῆς, next, next in order. ¹¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹² αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹³ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ¹⁴ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹⁵ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁶ δεισιδαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ¹⁷ θνήσκω, die, am dying. ¹⁸ φάσκω, affirm, assert. ¹⁹ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ²⁰ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ²¹ κάκει, and there. ²² σεβαστός, revered, august. ²³ διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination. ²⁴ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ²⁵ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ²⁶ αὔριον, tomorrow. ²⁷ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁸ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ²⁹ φαντασία, ας, ἡ, pomp, pageantry. ³⁰ ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ³¹ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ³² ἐξοχή, ἡς, ἡ, prominence, eminence.

κελεύσαντος τοῦ Φήστου,¹ ἤχθη ὁ Παῦλος. Καί φησιν ὁ Φῆστος,¹ 24
 Ἀγρίππα² βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες³ ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε
 τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν⁴ μοι ἐν τε
 Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,⁵ ἐπιβοῶντες⁶ μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι.⁷ Ἐγὼ 25
 δὲ καταλαβόμενος⁸ μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι, καὶ αὐτοῦ
 δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστόν,⁹ ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. Περὶ 26
 οὗ ἀσφαλές¹⁰ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. Διὸ προήγαγον¹¹ αὐτὸν ἐφ'
 ὑμῶν, καὶ μάλιστα¹² ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ὅπως τῆς ἀνακρίσεως
 γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον¹⁴ γάρ μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον,¹⁵ 27
 μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας¹⁶ σημᾶναι.¹⁷

Ἀγρίππας² δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται¹⁸ σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ 26
 λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,¹⁹ ἐκτείνας²⁰ τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι²¹ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ἡγημαί 2
 ἑμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων ἀπολογεῖσθαι¹⁹ σήμερον: μάλιστα¹² 3
 γνώστην²² ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν²³ τε καὶ
 ζητημάτων:²⁴ διὸ δέομαι²⁵ σου, μακροθύμως²⁶ ἀκοῦσαί μου. Τὴν μὲν 4
 οὖν βίωσίν²⁷ μου τὴν ἐκ νεότητος,²⁸ τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ

¹ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ³ συμπάρεμι, be together, be present with. ⁴ ἐντυχάνω, entreat, intercede. ⁵ ἐνθάδε, within, here. ⁶ ἐπιβοῶ, cry out to or against. ⁷ μηκέτι, no longer. ⁸ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁹ σεβαστός, revered, august. ¹⁰ ἀσφαλής, certain, definite. ¹¹ προάγω, lead forth, go before. ¹² μάλιστα, especially, most of all. ¹³ ἀνάκρισις, εως, ἡ, investigation, examination. ¹⁴ ἄλογος, without reason, absurd. ¹⁵ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁷ σημαίνω, indicate, signify. ¹⁸ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²⁰ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ²¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ²² γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ²³ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ²⁴ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²⁵ δέομαι, ask, request. ²⁶ μακροθύμως, patiently. ²⁷ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ²⁸ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness.

ἔθνη μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές¹ ⁵
 με ἄνωθεν,² ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην³
 αἵρεσιν⁴ τῆς ἡμετέρας⁵ θρησκείας⁶ ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι ⁶
 τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα
 κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον⁷ ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ⁸ νύκτα καὶ ⁷
 ἡμέραν λατρεῦον⁹ ἐλπίζει καταντῆσαι:¹⁰ περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,¹¹
 βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹² ὑπὸ Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον¹³ κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ ⁸
 θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ ⁹
 τοῦ Ναζωραίου¹⁴ δεῖν πολλὰ ἐναντία¹⁵ πράξαι: ὁ καὶ ἐποίησα ἐν ¹⁰
 Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλοὺς τῶν ἀγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα,¹⁶ τὴν
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων¹⁷ τε αὐτῶν
 κατήνεγκα¹⁸ ψῆφον.¹⁹ Καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις²⁰ ¹¹
 τιμωρῶν²¹ αὐτούς, ἠνάγκαζον²² βλασφημεῖν: περισσῶς²³ τε
 ἐμμαινόμενος²⁴ αὐτοῖς, ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ ¹²
 πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν²⁵ μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς²⁶ τῆς
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, ¹³
 οὐρανόθεν²⁷ ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα²⁸ τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν²⁹ με φῶς
 καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. Πάντων δὲ καταπεσόντων³⁰ ἡμῶν εἰς ¹⁴

¹ προγινώσκω, know beforehand. ² ἄνωθεν, from above, again. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ αἵρεσις, εἰς, ἡ, choice, faction. ⁵ ἡμέτερος, our, our own. ⁶ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ⁷ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ⁸ ἐκτένεια, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ⁹ λατρεύω, serve, worship. ¹⁰ καταντάω, come to, arrive. ¹¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁴ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁵ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁶ κατακλείω, shut up, lock up. ¹⁷ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁸ καταφέρω, bring down, against. ¹⁹ ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ²⁰ πολλάκις, often, many times. ²¹ τιμωρέω, punish. ²² ἀναγκάζω, force, compel. ²³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²⁴ ἐμμáινωμαι, be enraged, am madly enraged with. ²⁵ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ²⁶ ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ²⁷ οὐρανόθεν, from heaven. ²⁸ λαμπρότης, ητος, ἡ, shining, brilliance. ²⁹ περιλάμπω, shine around. ³⁰ καταπίπτω, fall, fall down.

τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ¹
 διαλέκτῳ,² Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Σκληρόν³ σοι πρὸς κέντρα⁴
 λακτίζειν.⁵ Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν 15
 σὺ διώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο 16
 γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαι⁶ σε ὑπηρέτην⁷ καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες
 ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός⁸ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς 17
 οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ὑποστρέψαι ἀπὸ 18
 σκοτόους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν
 αὐτοὺς ἄφεσιν⁹ ἁμαρτιῶν, καὶ κληρὸν¹⁰ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ
 εἰς ἐμέ. Ὅθεν,¹¹ βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹² οὐκ ἐγενόμην ἀπειθής¹³ τῇ οὐρανίῳ 19
 ὀπτασίᾳ,¹⁵ ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ¹⁶ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς 20
 πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπαγγέλλων
 μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας¹⁷ ἔργα
 πράσσοντας. Ἐνεκα τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι¹⁸ ἐν τῷ ἱερῷ 21
 ἐπειρώντο¹⁹ διαχειρίσασθαι.²⁰ Ἐπικουρίας²¹ οὖν τυχὼν²² τῆς παρὰ τοῦ 22
 θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔστηκα μαρτυρόμενος²³ μικρῷ τε καὶ
 μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτός²⁴ λέγων ὧν τε οἱ προφήται ἐλάλησαν μελλόντων
 γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητός²⁵ ὁ χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως 23

¹ Ἑβραϊς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ² διάλεκτος, οὐ, ἡ, speech, language. ³ σκληρός, hard, rough. ⁴ κέντρον, οὐ, τό, sharp point, sting. ⁵ λακτίζω, kick. ⁶ προχειρίζομαι, determine, appoint. ⁷ ὑπηρέτης, οὐ, ὁ, servant, assistant. ⁸ ἐξαιρέω, take out, deliver. ⁹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁰ κληρος, οὐ, ὁ, lot, portion. ¹¹ ὅθεν, from where, from which. ¹² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹³ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ¹⁴ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ¹⁵ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹⁶ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ¹⁷ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁸ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁹ πειράω, try, attempt. ²⁰ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ²¹ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ²² τυγχάνω, obtain, happen. ²³ μαρτύρομαι, affirm, testify. ²⁴ ἐκτός, aside from, besides. ²⁵ παθητός, subject to suffering.

νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν¹ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,² ὁ Φῆστος³ μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη, Μαίνη, 24

Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα⁵ εἰς μανίαν⁶ περιτρέπει.⁷ Ὁ δέ, Οὐ 25

μαίνομαι,⁴ φησὶν, κράτιστε⁸ Φῆστε,³ ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης⁹

ρήματα ἀποφθέγγομαι.¹⁰ Ἐπίσταται¹¹ γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς, 26

πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος¹² λαλῶ· λανθάνειν¹³ γὰρ αὐτόν τι τούτων

οὐ πείθομαι οὐδέν· οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ¹⁴ πεπραγμένον τοῦτο. Πιστεύεις, 27

βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹⁵ τοῖς προφήταις· Οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ 28

Ἀγρίππας¹⁵ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν¹⁶

γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην¹⁷ ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ 29

ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον,

γενέσθαι τοιούτους ὅποῖος¹⁸ καὶ γὼ εἰμι, παρεκτὸς¹⁹ τῶν δεσμῶν²⁰ τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν,²¹ ἥ τε 30

Βερνίκη,²² καὶ οἱ συγκαθήμενοι²³ αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες²⁴ ἐλάλουν 31

πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον ἢ δεσμῶν²⁰ πράσσει

ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας¹⁵ δὲ τῷ Φήστῳ³ ἔφη, Ἀπολελύσθαι 32

¹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ² ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ³ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁴ μαίνομαι, rage, be furious. ⁵ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ⁶ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ⁷ περιτρέπω, turn about, drive insane. ⁸ κράτιστος, most noble, most excellent. ⁹ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ¹⁰ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹² παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹³ λανθάνω, escape notice, am hidden. ¹⁴ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ¹⁵ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁶ Χριστιανός, οὔ, ὁ, Christian. ¹⁷ εὐχομαι, pray, wish. ¹⁸ ὅποῖος, what sort of, what kind of. ¹⁹ παρεκτός, except for, apart from. ²⁰ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ²¹ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ²² Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ²³ συγκαθήμεναι, sit with. ²⁴ ἀναχωρέω, depart, withdraw.

ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν¹ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,² παρεδίδουν τὸν τε **27**

Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώτας³ ἑκατοντάρχη,⁴ ὀνόματι Ἰουλίῳ,⁵

σπείρης⁶ Σεβαστῆς.⁷ Ἐπιβάντες⁸ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ,⁹ μέλλοντες **2**

πλεῖν¹⁰ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν¹¹ τόπους, ἀνήχθημεν,¹² ὄντος σὺν ἡμῖν

Ἀριστάρχου¹³ Μακεδόνης¹⁴ Θεσσαλονικέως.¹⁵ Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν **3**

εἰς Σιδῶνα:¹⁷ φιланθρώπως¹⁸ τε ὁ Ἰούλιος⁵ τῷ Παύλῳ χρησάμενος¹⁹

ἐπέτρεψεν²⁰ πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντα ἐπιμελείας²¹ τυχεῖν.²² **4**

Κάκειθεν²³ ἀναχθέντες¹² ὑπεπλεύσαμεν²⁴ τὴν Κύπρον,²⁵ διὰ τὸ τοὺς

ἀνέμους εἶναι ἐναντίους.²⁶ Τό τε πέλαγος²⁷ τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν²⁸ καὶ **5**

Παμφυλίαν²⁹ διαπλεύσαντες,³⁰ κατήλθομεν³¹ εἰς Μύρα³² τῆς Λυκίας.³³ **6**

Κάκει³⁴ εὐρών ὁ ἑκατόνταρχος⁴ πλοῖον Ἀλεξανδρίνον³⁵ πλέον¹⁰ εἰς τὴν

Ἰταλίαν,² ἐνεβίβασεν³⁶ ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις **7**

βραδυπλοοῦντες,³⁷ καὶ μόλις³⁸ γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον,³⁹ μὴ

προσεώντος⁴⁰ ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν²⁴ τὴν Κρήτην⁴¹ κατὰ

Σαλμώνην:⁴² μόλις³⁸ τε παραλεγόμενοι⁴³ αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ **8**

¹ ἀποπλέω, sail away. ² Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ³ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁵ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ⁶ σπεῖρα, ης, ἡ, cohort. ⁷ σεβαστός, revered, august. ⁸ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁹ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹⁰ πλέω, sail. ¹¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ Ἀριστάρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁴ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁵ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ¹⁶ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁷ Σιδών, ὄνος, ἡ, Sidon. ¹⁸ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ¹⁹ χρᾶσθαι, use, make use of. ²⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²¹ ἐπιμέλεια, ας, ἡ, care, attention. ²² τυγχάνω, obtain, happen. ²³ κάκειθεν, and thence, and from there. ²⁴ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁵ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁶ ἐναντίος, opposite, hostile. ²⁷ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ²⁸ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²⁹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³⁰ διαπλέω, sail through, sail over. ³¹ κατέρχομαι, come down, go down. ³² Μύρα, ων, τό, Myra. ³³ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ³⁴ κάκει, and there. ³⁵ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ³⁶ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ³⁷ βραδυπλοέω, sail slowly. ³⁸ μόλις, with difficulty, hardly. ³⁹ Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ⁴⁰ προσεάω, permit to go farther. ⁴¹ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ⁴² Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ⁴³ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past.

καλούμενον Καλοὺς Λιμένας,¹ ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις Λασαία.²

Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου,³ καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς⁴ τοῦ πλοός,⁵ 9

διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν⁶ ἤδη παρεληλυθέναι, παρήνει⁷ ὁ Παῦλος λέγων 10

αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως⁸ καὶ πολλῆς ζημίας,⁹ οὐ μόνον

τοῦ φορτίου¹⁰ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν

ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.⁵ Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης¹¹ τῷ κυβερνήτῃ¹² καὶ τῷ 11

ναυκλήρῳ¹³ ἐπέειπετο μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12

Ἀνευθέτου¹⁴ δὲ τοῦ λιμένος¹ ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν,¹⁵ οἱ

πλείους ἔθεντο βουλὴν¹⁶ ἀναχθῆναι¹⁷ κακείθεν,¹⁸ εἴ πως δύναιντο

καταντήσαντες¹⁹ εἰς Φοῖνικα²⁰ παραχειμάσαι,²¹ λιμένα¹ τῆς Κρήτης²²

βλέποντα κατὰ λίβα²³ καὶ κατὰ χῶρον.²⁴ Ὑποπνεύσαντος²⁵ δὲ νότου,²⁶ 13

δόξαντες τῆς προθέσεως²⁷ κεκρατηκένοι, ἄραντες ἄσσον²⁸ παρελέγοντο

τὴν Κρήτην.²² Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός,³⁰ 14

ὁ καλούμενος Εὐροκλύδων·³¹ συναρπασθέντος³² δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ 15

δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν³³ τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες³⁴ ἐφερόμεθα. Νησίον³⁵ 16

δέ τι ὑποδραμόντες³⁶ καλούμενον Κλαύδην³⁷ μόλις³⁸ ἰσχύσαμεν

¹ λιμὴν, ἑνος, ὁ, harbor, haven. ² Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ³ διαγίνομαι, go through, pass. ⁴ ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ⁵ πλόος, ὁ, voyage. ⁶ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ⁷ παραινέω, recommend, urge. ⁸ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ⁹ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ¹⁰ φορτίον, ου, τό, burden, load. ¹¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹² κυβερνήτης, ου, ὁ, shipmaster, pilot. ¹³ ναύκληρος, ου, ὁ, ship captain, master of a ship. ¹⁴ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ¹⁵ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ¹⁶ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁸ κακείθεν, and thence, and from there. ¹⁹ καταντάω, come to, arrive. ²⁰ φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ²¹ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ²² Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ²³ λίψ, ὁ, south-west, south-west wind. ²⁴ χῶρος, ου, ὁ, northwest wind. ²⁵ ὑποπνέω, blow gently. ²⁶ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ²⁷ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ²⁸ ἄσσον, nearer, close by. ²⁹ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ³⁰ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ³¹ Εὐροκλύδων, ὁ, east-north-east wind. ³² συναρπάζω, seize, drag away. ³³ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ³⁴ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ³⁵ νησίον, ου, τό, small island, little island. ³⁶ ὑποτρέχω, run under the shelter of. ³⁷ Κλαύδη, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ³⁸ μόλις, with difficulty, hardly.

περικρατεῖς¹ γενέσθαι τῆς σκάφης·² ἦν ἄραντες, βοηθείαις³ ἐχρῶντο,⁴ 17
 ὑποζωννύντες⁵ τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτην⁶ ἐκπέσωσιν,
 χαλάσαντες⁸ τὸ σκεῦος,⁹ οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς¹⁰ δὲ χειμαζομένων¹¹ 18
 ἡμῶν, τῇ ἐξῆς¹² ἐκβολὴν¹³ ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες¹⁴ τὴν 19
 σκευὴν¹⁵ τοῦ πλοίου ἐρρίψαμεν.¹⁶ Μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρον¹⁷ 20
 ἐπιφαινόντων¹⁸ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός¹⁹ τε οὐκ ὀλίγου
 ἐπικειμένου,²⁰ λοιπὸν περιηρεῖτο²¹ πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. 21
 Πολλῆς δὲ ἀσιτίας²² ὑπαρχούσης, τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ
 αὐτῶν εἶπεν, Ὡς²³ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς²⁴ μοι μὴ ἀνάγεσθαι
 ἀπὸ τῆς Κρήτης,²⁶ κερδῆσαι²⁷ τε τὴν ὕβριν²⁸ ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.²⁹ 22
 Καὶ τὰ νῦν παραινῶ³⁰ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ³² γὰρ ψυχῆς οὐδεμία
 ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ 23
 ἄγγελος τοῦ θεοῦ, ὃς εἰμι, ὧς³³ καὶ λατρεύω,³³ λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· 24
 Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισται³⁴ σοι ὁ θεὸς πάντας
 τοὺς πλέοντας³⁵ μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε³¹ ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ 25
 ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον³⁶ λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον³⁷ δέ τινα δεῖ 26
 ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.⁷

¹ περικρατής, having power, having full command of. ² σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ³ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ⁴ χρᾶσθαι, use, make use of. ⁵ ὑποζωννυμι, undergird, brace. ⁶ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ⁷ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁸ χαλάω, slacken, let down. ⁹ σκεῦος, ουσ, τό, vessel, goods (plural). ¹⁰ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ¹¹ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ¹² ἐξῆς, next, next in order. ¹³ ἐκβολή, ἡς, ἡ, jettisoning, throwing out. ¹⁴ αὐτόχειρ, with one's own hand. ¹⁵ σκευή, ἡς, ἡ, equipment, tackle. ¹⁶ ρίπτω, throw, cast. ¹⁷ ἄστρον, ου, τό, star. ¹⁸ ἐπιφαίνω, appear, shine. ¹⁹ χειμῶν, ὄνος, ὁ, winter, storm. ²⁰ ἐπικειμαι, lie on, lie upon. ²¹ περιαιρέω, cast off, take away. ²² ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ²³ ὦ, Oh! omega. ²⁴ πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ²⁵ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁶ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ²⁷ κερδαίνω, gain, win. ²⁸ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²⁹ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ³⁰ παραινέω, recommend, urge. ³¹ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ³² ἀποβολή, ἡς, ἡ, rejection, loss. ³³ λατρεύω, serve, worship. ³⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ³⁵ πλέω, sail. ³⁶ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ³⁷ νῆσος, ου, ἡ, island.

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ¹ νύξ ἐγένετο, διαφορομένων² ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, 27
κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν⁴ οἱ ναῦται⁵ προσάγειν⁶ τινὰ αὐτοῖς
χώραν· καὶ βολίσαντες⁷ εὔρον ὀργυιάς⁸ εἴκοσι·⁹ βραχὺ¹⁰ δὲ 28
διαστήσαντες,¹¹ καὶ πάλιν βολίσαντες,⁷ εὔρον ὀργυιάς⁸ δεκαπέντε·¹² 29
φοβούμενοί τε μήπως¹³ εἰς τραχεῖς¹⁴ τόπους ἐκπέσωμεν,¹⁵ ἐκ πρύμνης¹⁶
ρίψαντες¹⁷ ἀγκύρας¹⁸ τέσσαρας, ἡὔχοντο¹⁹ ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ 30
ναυτῶν⁵ ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασάντων²⁰ τὴν
σκάφη²¹ εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει²² ὡς ἐκ πλώρας²³ μελλόντων
ἀγκύρας¹⁸ ἐκτείνειν,²⁴ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ²⁵ καὶ τοῖς 31
στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν²⁶ τὰ σχοινία²⁷ τῆς σκάφης,²¹ καὶ 32
εἴασαν²⁸ αὐτὴν ἐκπεσεῖν.¹⁵ Ἄχρι δὲ οὗ ἡμέλλεν ἡμέρα γίνεσθαι, 33
παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν²⁹ τροφῆς,³⁰ λέγων,
Τεσσαρεσκαιδεκάτῃ¹ σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες³¹ ἄσιτοι³²
διατελεῖτε,³³ μηδὲν προσλαβόμενοι.³⁴ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν 34
τροφῆς·³⁰ τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας³⁵ σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς
γὰρ ὑμῶν θρίξ³⁶ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν 35

¹ τεσσαρεσκαιδέκατος, fourteenth. ² διαφέρω, differ, carry through. ³ Ἀδρία, ου, ὁ, Adriatic Sea. ⁴ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁵ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ⁶ προσάγω, bring (forward), approach. ⁷ βολίζω, take soundings. ⁸ ὀργυιά, ἄς, ἡ, fathom, about five or six feet. ⁹ εἴκοσι, twenty, 20. ¹⁰ βραχύς, short, little. ¹¹ διῴσθμι, pass, part. ¹² δεκαπέντε, fifteen, 15. ¹³ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁴ τραχύς, rough, uneven. ¹⁵ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁶ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁷ ρίπτω, throw, cast. ¹⁸ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ¹⁹ εὔχομαι, pray, wish. ²⁰ χαλάω, slacken, let down. ²¹ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ²² πρόφασις, εως, ἡ, pretense, pretext. ²³ πλώρα, ας, ἡ, prow of a ship. ²⁴ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ²⁵ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁶ ἀποκόπτω, cut off, smite. ²⁷ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ²⁸ εἴω, permit, allow. ²⁹ μεταλαμβάνω, partake of, share. ³⁰ τροφή, ης, ἡ, food, nourishment. ³¹ προσδοκάω, wait for, look for. ³² ἄσιτος, without eating, fasting. ³³ διατελέω, continue, remain. ³⁴ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ³⁵ ὑμέτερος, your. ³⁶ θρίξ, τριχός, ἡ, hair.

ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων· καὶ κλάσας¹ ἤρξατο
 ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ² δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο³ τροφῆς. 36
 Ἡμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι⁵ ἑβδομήκοντα⁶ ἕξ.⁷ 37
 Κορεσθέντες⁸ δὲ τῆς τροφῆς⁴ ἐκούφίζον⁹ τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν
 σῖτον¹⁰ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ 39
 ἐπεγίνωσκον· κόλπον¹¹ δὲ τινα κατενόουν¹² ἔχοντα αἰγιαλόν,¹³ εἰς ὃν
 ἐβουλεύσαντο,¹⁴ εἰ δυνατόν, ἐξῶσαι¹⁵ τὸ πλοῖον. Καὶ τὰς ἀγκύρας¹⁶ 40
 περιελόντες¹⁷ εἴων¹⁸ εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα¹⁹ ἀνέντες²⁰ τὰς ζευκτηρίας²¹
 τῶν πηδαλίων·²² καὶ ἐπάραντες²³ τὸν ἀρτέμονα²⁴ τῇ πνεούσῃ²⁵ κατεῖχον
 εἰς τὸν αἰγιαλόν.¹³ Περιπεσόντες²⁷ δὲ εἰς τόπον διθάλασσον²⁸ ἐπώκειλαν 41
 τὴν ναῦν·³⁰ καὶ ἡ μὲν πρῶρα³¹ ἐρείσασα³² ἔμεινεν ἀσάλευτος,³³ ἡ δὲ
 πρύμνα³⁴ ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας³⁵ τῶν κυμάτων.³⁶ Τῶν δὲ στρατιωτῶν 42
 βουλὴ³⁷ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας³⁸ ἀποκτείνωσιν, μή τις
 ἐκκολυμβήσας³⁹ διαφύγῃ.⁴⁰ Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος,⁴¹ βουλόμενος διασῶσαι 43
 τὸν Παῦλον, ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,⁴³ ἐκέλευσέν τε τοὺς
 δυναμένους κολυμβᾶν⁴⁴ ἀπορρίψαντας⁴⁵ πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·⁴⁶ 44

¹ κλάω, break. ² εὐθυμος, cheerful, encouraged. ³ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁴ τροφή, ἥς, ἡ, food, nourishment. ⁵ διακόσιοι, two hundred, 200. ⁶ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ⁷ ἕξ, six, 6. ⁸ κορέννυμι, satiate, fill. ⁹ κουφίζω, make light, lighten. ¹⁰ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹¹ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ¹² κατανοέω, observe, understand. ¹³ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ¹⁴ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁵ ἐξωθέω, drive out, run aground. ¹⁶ ἀγκυρα, ας, ἡ, anchor. ¹⁷ περιαίρω, cast off, take away. ¹⁸ εἶω, permit, allow. ¹⁹ ἅμα, at the same time. ²⁰ ἀνίημι, give up, loosen. ²¹ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ²² πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ²³ ἐπαίρω, lift up, raise. ²⁴ ἀρτέμων, ωνος, ὁ, foresail, set on the bow. ²⁵ πνέω, blow. ²⁶ κατέχω, hold back, hold fast. ²⁷ περιπίπτω, fall in with, strike. ²⁸ διθάλασος, where two seas met, between two seas. ²⁹ ἐποκέλλω, force forward, run aground. ³⁰ ναῦς, ἡ, ship, vessel. ³¹ πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ³² ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ³³ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ³⁴ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ³⁵ βία, ας, ἡ, strength, force. ³⁶ κύμα, τος, τό, wave. ³⁷ βουλὴ, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ³⁸ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ³⁹ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ⁴⁰ διαφεύγω, escape, escape by flight. ⁴¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁴² διασώζω, save, bring safely to. ⁴³ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ⁴⁴ κολυμβάω, swim up and down, swim. ⁴⁵ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ⁴⁶ ἐξείμι, go away, leave.

καὶ τοὺς λοιποὺς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,¹ οὓς δὲ ἐπὶ τινων τῶν ἀπὸ τοῦ
πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι² ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,² τότε ἐπέγνωσαν ὅτι Μελίτη³ ἡ νῆσος⁴ καλεῖται. Οἱ δὲ **28**

βάρβαροι⁵ παρεῖχον⁶ οὐ τὴν τυχοῦσαν⁷ φιλανθρωπίαν⁸ ἡμῖν· ἀνάψαντες
γὰρ πυράν,¹⁰ προσελάβοντο¹¹ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν¹² τὸν
ἐφεστῶτα,¹³ καὶ διὰ τὸ ψύχος.¹⁴ Συστρέψαντος¹⁵ δὲ τοῦ Παύλου **3**
φρυγάνων¹⁶ πλήθος, καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν,¹⁰ ἔχιθνα¹⁷ ἐκ τῆς
θέρμης¹⁸ διεξελθοῦσα καθήψεν¹⁹ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ **4**
βάρβαροι⁵ κρεμάμενον²⁰ τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς
ἀλλήλους, Πάντως²¹ φονεύς²² ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα²
ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη²³ ζῆν οὐκ εἶασεν.²⁴ Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας²⁵ τὸ **5**
θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων²⁶ αὐτὸν **6**
μέλλειν πίμπρασθαι²⁷ ἢ καταπίπτειν²⁸ ἄφνω²⁹ νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ
αὐτῶν προσδοκόντων,²⁶ καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον³⁰ εἰς αὐτὸν
γινόμενον, μεταβαλλόμενοι³¹ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

¹ σανίς, ἴδος, ἡ, board, plank. ² διασώζω, save, bring safely to. ³ Μελίτη, ἡς, ἡ, Malta, Melita. ⁴ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁵ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ τυγχάνω, obtain, happen. ⁸ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ⁹ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ¹⁰ πυρά, ᾱς, ἡ, fire. ¹¹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹² ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁴ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁵ συστρέφω, gather up, bring together. ¹⁶ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ¹⁷ ἔχιθνα, ἡς, ἡ, viper, serpent. ¹⁸ θερμή, ἡς, ἡ, heat. ¹⁹ καθάπτω, take hold of, seize. ²⁰ κρεμάννυμι, hang, hang up. ²¹ πάντως, altogether, by all means. ²² φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ²³ δίκη, ἡς, ἡ, penalty, punishment. ²⁴ ἐάω, permit, allow. ²⁵ ἀποτινάσσω, shake off. ²⁶ προσδοκάω, wait for, look for. ²⁷ πίμπρηνμι, burn with fever, swell up. ²⁸ καταπίπτω, fall, fall down. ²⁹ ἄφνω, suddenly. ³⁰ ἄτοπος, out of place, unusual. ³¹ μεταβάλλω, change, change my mind.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία¹ τῷ πρώτῳ τῆς νήσου,² 7
 ὀνόματι Ποπλίῳ,³ ὃς ἀναδεξάμενος⁴ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως⁵
 ἐξένισεν.⁶ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου³ πυρετοῖς⁷ καὶ 8
 δυσεντερίᾳ⁸ συνεχόμενον⁹ κατακεῖσθαι:¹⁰ πρὸς δὲ ὁ Παῦλος εἰσελθὼν,
 καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. Τούτου οὖν 9
 γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας¹¹ ἐν τῇ νήσῳ²
 προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο: οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν¹² ἡμᾶς, 10
 καὶ ἀναγομένοις¹³ ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας¹⁴ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι¹⁵ ἐν τῇ νήσῳ,² 11
 Ἀλεξανδρίνῳ,¹⁶ παρασήμῳ¹⁷ Διοσκούροις.¹⁸ Καὶ καταχθέντες¹⁹ εἰς 12
 Συρακούσας²⁰ ἐπεμείναμεν²¹ ἡμέρας τρεῖς: ὅθεν²² περιελθόντες²³ 13
 κατηντήσαμεν²⁴ εἰς Ῥήγιον,²⁵ καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου²⁶
 νότου,²⁷ δευτεραῖοι²⁸ ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους:²⁹ οὗ εὐρόντες ἀδελφούς, 14
 παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι²¹ ἡμέρας ἑπτὰ: καὶ οὕτως εἰς τὴν
 Ῥώμην³⁰ ἤλθομεν. Κάκειθεν³¹ οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, 15
 ἐξήλθον εἰς ἀπάντησιν³² ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου³³ Φόρου³⁴ καὶ Τριῶν
 Ταβερνῶν:³⁵ οὗς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ, ἔλαβεν θάρσος.

¹ χωρίον, ου, τό, place, field. ² νήσος, ου, ἡ, island. ³ Πόπλιος, ου, ὁ, Publius. ⁴ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ⁵ φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁷ πυρετός, οὔ, ὁ, fever. ⁸ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ⁹ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁰ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹² τιμᾶω, honor, value at a price. ¹³ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁴ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁵ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁶ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ¹⁷ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ¹⁸ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ¹⁹ κατὰγω, bring down, lead down. ²⁰ Συράκουσαι, ὠν, ἡ, Syracuse. ²¹ ἐπιμένω, continue, remain. ²² ὅθεν, from where, from which. ²³ περιέρχομαι, go about, go around. ²⁴ καταντάω, come to, arrive. ²⁵ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ²⁶ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ²⁷ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ²⁸ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ²⁹ Ποτίολοι, ων, ὁ, Puteoli. ³⁰ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ³¹ κάκειθεν, and thence, and from there. ³² ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ³³ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ³⁴ Φόρον, ου, τό, market, forum. ³⁵ ταβέρναι, ὠν, ἡ, taverns. ³⁶ θάρσος, ους, τό, courage.

Ὅτε δὲ ἦλθομεν εἰς Ῥώμην,¹ ὁ ἑκατόνταρχος² παρέδωκεν τοὺς δεσμίους³ 16

τῷ στρατοπεδάρχῃ·⁴ τῷ δὲ Παύλῳ ἐπετράπη⁵ μένειν καθ' αὐτόν, σὺν
τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι⁶ τὸν Παῦλον τοὺς ὄντας 17

τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον⁷ ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν⁸

τοῖς πατρώοις,⁹ δέσμιος³ ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν

Ῥωμαίων·¹⁰ οἵτινες ἀνακρίναντές¹¹ με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ 18

μηδεμίαν αἰτίαν¹² θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων¹³ δὲ τῶν 19

Ἰουδαίων, ἠναγκάσθη¹⁴ ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους

μου ἔχων τι κατηγορήσαι.¹⁵ Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν¹² παρεκάλεσα 20

ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι·¹⁶ ἔνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν

ἄλυσιν¹⁷ ταύτην περίκειμαι.¹⁸ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὐτε 21

γράμματα¹⁹ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὐτε παραγενόμενός

τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. 22

Ἀξιούμεν²⁰ δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως²¹

¹ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ² ἑκατοντάρχης, centurion. ³ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁴ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ⁵ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁶ συγκαλέω, call together. ⁷ ἐναντίος, opposite, hostile. ⁸ ἔθος, ους, τό, custom. ⁹ πατρώος, paternal, received from one's father. ¹⁰ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹² αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹³ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁴ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁵ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁶ προσλαλέω, speak to, speak with. ¹⁷ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁸ περίκειμαι, be around, surround. ¹⁹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ²⁰ ἀξιόω, consider worthy. ²¹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction.

ταύτης γνωστόν¹ ἐστὶν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ² ἀντιλέγεται.³

Ταξάμενοι⁴ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἤκον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν⁵ πλείονες· οἷς 23
ἐξετίθετο⁶ διαμαρτυρόμενος⁷ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς
τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν,
ἀπὸ πρωῒ⁸ ἕως ἑσπέρας.⁹ Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ 24
ἠπίστουν.¹⁰ Ἀσύμφωνοι¹¹ δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος 25
τοῦ Παύλου ῥῆμα ἔν, ὅτι Καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ
Ἡσαΐου¹² τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι 26
πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ¹³ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε·
καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη¹⁴ γὰρ ἡ καρδία τοῦ 27
λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως¹⁵ ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν ἐκάμμυσαν·¹⁶ μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν
ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν, καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι
αὐτούς. Γνωστόν¹ οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ 28
σωτήριον¹⁷ τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, 29
ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.¹⁸

¹ γνωστός, known, acquaintance. ² πανταχοῦ, everywhere. ³ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ⁴ τάσσω, arrange, appoint. ⁵ ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ⁶ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁸ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ⁹ ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ¹⁰ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ¹¹ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ¹² Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹³ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹⁴ παχύνω, fatten. ¹⁵ βαρέως, with difficulty, heavily. ¹⁶ καμμύω, close (the eyes), close. ¹⁷ σωτήριος, saving, bringing salvation. ¹⁸ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation.

Ἔμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν¹ ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,² καὶ ἀπεδέχετο³ 30

πάντας τοὺς εἰσπορευομένους⁴ πρὸς αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν 31

τοῦ θεοῦ, καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ πάσης

παρρησίας, ἀκωλύτως.⁵

¹ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ² μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ³ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁴ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁵ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.